

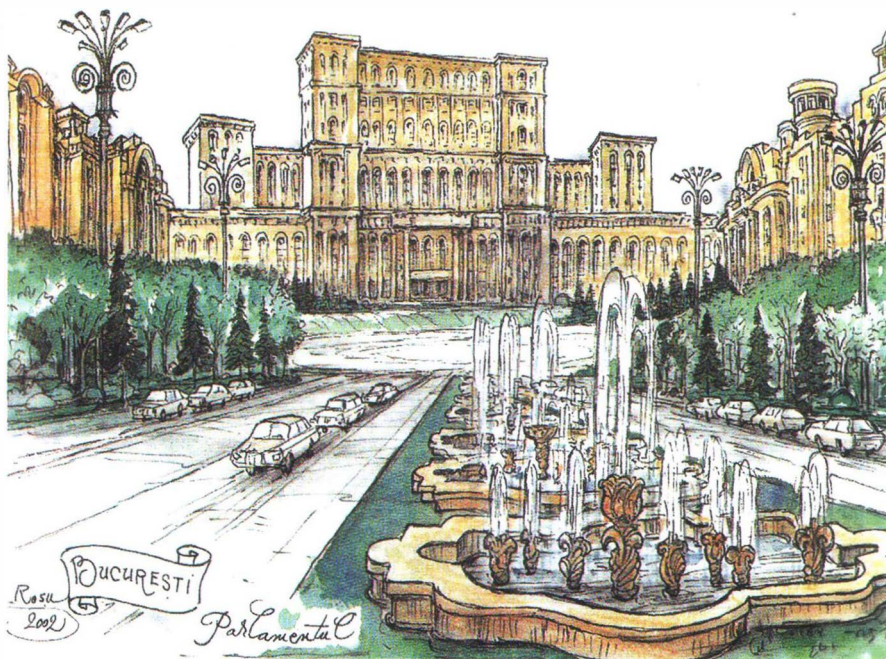
PERISCOOP

Nr. 4(40) Anul X - octombrie - decembrie 2017

Număr aniversar - 10 ANI

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE
**ASOCIAȚIA CADRELOR MILITARE
ÎN REZERVĂ ȘI ÎN RETRAGERE
DIN SERVICIUL DE INFORMAȚII EXTERNE**

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor revine autorilor acestora și nu reflectă neapărat opiniile și poziția Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră din Serviciul de Informații Externe.

Malta (2-3 decembrie 1989)

„G. Bush: „... În timpul întrevederii pe care am avut-o între patru ochi, am discutat, fără a intra în detalii, despre reunificarea Germaniei... Doresc să accentuez în mod deosebit că Dumneavoastră sunteți catalizatorul schimbărilor din Europa...”

M. Gorbaciov: *Experiența personală ne permite să prezicem că în Europa lucrurile nu se vor desfășura întotdeauna pașnic... Căci dacă evenimentele sunt grave, dacă ating lucrurile fundamentale, dacă aduc pe scenă milioane de oameni, popoare întregi, cum s-ar putea ele desfășura în liniște și ușor?”*

Mihail Gorbaciov, *Memorii* (1993)

PERISCOP

Anul X, nr. 4/40, octombrie-decembrie 2017

Publicație trimestrială a Asociației Cadrelor Militare
în Rezervă și în Retragere din Serviciul de Informații Externe

CONSULTANȚI:

Academician Dinu C. GIURESCU
Prof. univ. dr. Ilie BĂDESCU
Jurnalist - Dan ANDRONIC

REDACTIA:

Redactor-șef: I. Popa
Secretar de redacție: A. Botez

Colegiul de redacție:

I. Constantin, Ov. M. Curea,
I. Gatea, D. Ionescu,
M. Manea, I. Pavel,
D. Sulugiuc

Grafica: D. Roșu

EDITORIAL

- **Periscop – 10 ani!** pag. 6
(I. Popa)
- **De ce scriu la Revista Periscop?** pag. 11
(M. Iordănescu)

CENTENARUL MARII UNIRI A ROMÂNILOR

- **În preambulul Centenarului** pag. 14
(I. Constantin)
- **O chestiune de terminologie istorică – În 2018 vom marca Centenarul Marii Uniri a Românilor**..... pag. 22
(A. Porțeanu)
- **Despre un anume autism politic** pag. 24
„Acum, la o sută de ani, se prefigurează o nouă alianță de interese împotriva echilibrului creat de Tratatetele de pace. Atitudinea ostilă față de România a unor state care cândva alcătuiau o alianță militară și care a ajuns la un pas de desființare a statului român, este o bătaie în ușă foarte puternică.” (E. Uricaru)

SERVICII SPECIALE

- **Serviciile secrete ruse și ambițiile geostrategice ale Kremlinului...** pag. 30
Răsfățate, măcinate de rivalități și corupte – aceasta este oglinda structurilor ruse de intelligence. (Al. Omeag)
- **Spionul dublu Walter Koehler** pag. 34
Un caz de spionaj din timpul celui de-al Doilea Război Mondial în care FBI a fost manipulat și indus în eroare, din cauza vanității lui Edgar Hoover. (A. Fărău)
- **Intelligence mozaic** pag. 41
(I. Gatea)

CULTURA DE SECURITATE, CULTURA POLITICĂ

- **România – promotor al păcii prin cultură și educație** pag. 44
Conferința internațională „Inițiativa Levant pentru pace globală. Prin diplomație culturală spre o pace durabilă,” a găzduit dezbatere

interesante privind gestionarea conflictelor naționale, religioase și interetnice, în tranziția spre democrație. (L. Niță)

- **Ană, zidurile cad și ce clădim se prăbușește pag. 47**
Eseu despre tendința unor români din zilele noastre de a se stigmatiza singuri pentru vinovății și defecte pe care le exagerează, le deformează sau chiar și le imaginează, fiind asumate cu nonșalanță și chiar cu inconștiență. (Ov.M. Cureau)
- **Țintele false ale ideologiei progresite: „Încălzirea Globală” pag. 52**
În spatele unor cuvinte frumoase și intenții declarativ generoase privind modificările climatice se ascund de fapt planuri de redistribuire a resurselor financiare și economice ale lumii actuale. (A. Botez)
- **Migrația internațională pag. 61**
(D. Sulgiuc)

ANALIZE POLITICO-STRATEGICE

- **Importanța analizei obiective a informațiilor obținute de serviciile secrete – pagini de istorie pag. 64**
În 1973, serviciile de informații israeliene au înregistrat un eșec, nereușind să prevadă declanșarea Războiului de Yom Kippur. Peste numai 9 ani, acestea se vor confrunta cu un nou eșec, cu ocazia invaziei de către Israel a Libanului, când nu au oferit decidenților politici și militari informații complete și reale privind posibilele consecințe ale acestei acțiuni. (A. Botez)
- **Clubul internațional „Valdai”: Vladimir Putin despre „lumea viitorului” pag. 75**
În anul 2004, la Valdai, în apropiere de Novgorod, a luat ființă un Club internațional al elitelor intelectuale, având inițial ca scop să facă Rusia mai bine cunoscută în lume. În 2017, tema reuniunii a fost „Lumea viitorului: de la confruntare la armonie”. (L. Radu)
- **Elemente ale geostrategiei Rusiei în regiunea Mării Negre pag. 79**
Procese geopolitice din regiunea Mării Negre relevă că aspirațiile Rusiei sunt determinate de principiile dominației globale formulate de geostrategul britanic Halford J. Mackinder și dezvoltată, ulterior, din perspectiva propriilor interese naționale (A.I.C. Popescu)
- **Nesfârșitele războaie ale Orientului Mijlociu pag. 92**
Sistemul occidental de valori conceptuale și pragmatice nu a devenit – așa cum profetea Fukuyama - exponentul ideal al perfecțiunii într-o nouă istorie, lucrurile evoluând, mai degrabă, către adevărarea analizelor și ideilor prin care Huntington vestea șocul sau ciocnirea civilizațiilor. (D. Chican)

ARHIVA PERISCOPULUI

- **STENOGRAMA** convorbirii președintelui Nicolae Ceaușescu cu Nahum Goldmann, președintele Consiliului Mondial Evreiesc (20.10.1975)

..... pag. 99

Documentul relevă o serie de aspecte inedite din istoria recentă a României, de interes pentru cunoașterea, din sursă directă, a politicii românești reale dinainte de căderea comunismului. (I. Popa)

MEMORIALISTICĂ, CONSEMNĂRI, DEZBATERI

- „**Am încercat să fac și eu ceva pentru țară!**” pag. 113
Interviu cu dl. Col.(r) ing. Constantin Stan, consemnat de P. Neghiu.

CUVÂNT DE ÎNVĂȚĂTURĂ pag. 126

- „**Ce trebuie să știm despre Sfânta Biserică?**”
(M. Vîrtejanu)

MOZAIC CULTURAL

- „**Sfântă Românie, asta ți-o doresc!**” pag. 130
(E. Laurian)

- **Dincolo de orizonturi...** pag. 134
Semnalarea apariției numărului 4/2017 al revistei Asociației Diplomaților Militari în Rezervă și în Retragere „Alexandru Ioan Cuza”. (Al. Omeag.)

IN MEMORIAM – General-colonel Iulian Vlad pag. 136
(Consiliul director al ACMRR)**„UN PIOS RĂMAS BUN”** pag. 141
(E. Roșu)**DIN ACTIVITATEA ASOCIAȚIEI** pag. 142
(G. Bărbulescu și G. Iordache)**„ODĂ”** pag. 144
(F. Dumitrescu)

EDITORIAL

PERISCOP – 10 ANI!**Ioan C. Popa, redactor-șef**

La începutul anului 2008, pe piața media din România apărea o nouă publicație cu un nume ușor codificat, care te invită la lectură pentru a te convinge dacă merită sau nu să fie citită. Concepută și lansată din inițiativa a doi entuziaști, membri ai Asociației, Petru Neghiu și Alexandru Omeag, *prieteni iscoditori* cum i-a calificat mai târziu presa vâlceană, Revista *Periscop* și-a găsit repede aderenți și susținători în rândul membrilor Asociației și a pornit la drum cu încredere în obiectivele sale programatice: apărarea onoarei și demnității ofițerilor de informații externe și, în general, a foștilor luptători pe frontul invizibil; păstrarea memoriei instituționale, evocarea tradițiilor de luptă ale serviciilor secrete române în slujba intereselor fundamentale ale statului și poporului nostru; prezentarea de documente, studii și analize pertinente asupra unor evenimente de actualitate sau din istoria recentă a României, pentru a putea fi înțelese mai ușor și corect de publicul larg; familiarizarea cititorilor, în special a celor tineri, cu o serie de elemente de bază privitoare la activitatea ofițerului de informații și misiunile acestuia, în scopul formării unei culturi politice și de securitate solide, atât de necesară în lumea de azi.

Inițiativa s-a dovedit nu doar lăudabilă, dar și validă pe termen lung, dovadă fiind cele 40 de numere editate până acum, câte patru pe an, care cumulează un volum semnificativ de informații, documente și texte ce au pătruns în conștiința miilor de cititori pe care i-a adunat Revista *Periscop*. Nevoia de a realiza o astfel de publicație a fost înțeleasă de la început de cititori, precum și de o mare parte a presei române de toate culorile, care au primit cu interes și simpatie noua publicație. „*Spionii români au dreptul și chiar obligația să vorbească pe înțelesul tuturor, despre probleme sensibile ale țării, atât timp cât amintirile lor nu afectează siguranța națională a României*”, scria de pildă ziarul *Curentul* din 16 iulie 2009, la un an de la apariția Revistei *Periscop*.

Ieșirea la rampă a foștilor spioni români nu a fost un fenomen singular sau izolat. Cam în aceeași perioadă, deci la sfârșitul primei decade din secolul

XXI, la aproape două decenii de la încetarea Războiului Rece, și alte servicii secrete, unele dintre ele cu vechi tradiții de funcționare într-o societate democratică, au găsit de cuviință că este necesară o mai mare transparență pentru a răspunde interesului crescând al opiniei publice față de activitățile de intelligence desfășurate de structurile specializate ale statelor, cu gir politic dat de la nivelul cel mai înalt. Vom cita doar exemplul serviciilor secrete britanice, care în 2009 aniversau 100 de ani de la înființarea lor ca structuri moderne de informații. În acel an, cu ocazia centenarului, John Scarlett, aflat la comanda MI6 din 2004, ieșea la lumina reflectoarelor, acordând un interviu chiar din biroul său, în care preciza:

„Ceea ce am scos noi din umbre, în mod corect în opinia mea, este faptul că existăm, câtă vreme, o mare parte din cariera mea în Serviciu, nici măcar nu recunoscusem faptul că Marea Britanie avea un serviciu de informații”.

Cu același prilej, șeful MI6 mai vorbea despre deschiderea necesară spre public, dar și despre limitele acestei transparențe:

„Rolul pe care îl jucăm în guvern este de discutat; (la fel) tipul de oameni pe care îi angajăm, felul în care ne recrutăm personalul... Însă, ceea ce facem zilnic, operațiunile pe care le desfășurăm, informațiile pe care le procurăm, sursele cu care lucrăm, oamenii cu care lucrăm, aceste lucruri sunt secrete. Iar acestea sunt secrete-cheie, secrete operaționale, care mereu au fost secrete și care așa trebuie să rămână” (Gordon Corera, MI6, 2011/2014, Editura Litera, p.505).

În linii mari, aceleași principii și aceleași rigori se aplică și în cazul serviciilor de informații române, iar Revista *Periscop*, chiar dacă este realizată de „foști” angajați ai acestora, le respectă cu strictețe. Acest lucru l-au înțeles foarte bine și cititorii noștri, după cum scria ziarul „Curentul”, amintit mai înainte. Săptămânalul *Națiunea*, spre exemplu, scria la rândul său, tot în 2009, că:

„Apariția Revistei Periscop nu s-a făcut nicidecum de dragul senzaționalului, ori din dorința de a fi în lumina reflectoarelor, ci mai degrabă pentru a contribui la dezvoltarea unei culturi de securitate, precum și pentru a satisface nevoia firească a cetățeanului de a-și contura o imagine cât mai autentică și mai aproape de realitate asupra muncii ofițerului de informații... Fără doar și poate, apariția Periscopului a fost o hotărâre importantă și mai ales curajoasă... Foștii spioni au renunțat la textul cifrat pe care l-au folosit de-a lungul întregii lor cariere de ofițeri de informații, încercând voluptatea textului jurnalistic și mai ales pe aceea a textului literar. Așa s-a născut Periscopul, cu mărturisirile lui inedite și captivante, ce par plasate la

limita dintre realitate și ficțiune... Acum, după ce a trecut mai mult timp de la apariție, putem spune fără nicio rezervă că Revista Periscop a devenit o atracție puternică prin ceea ce îi oferă cititorului”.

După primii cinci ani de apariție, o altă prestigioasă publicație, **Balkanii și Europa**, consemna în numărul 126/iulie-august 2012:

„... Revista Periscop continuă să surprindă prin materia primă care oferă substanță conținutului său. Un material adeseori incandescent, care iese de sub pecetea a ceea ce a fost considerat cândva secret, confidențial sau ultrasecret, adică de o importanță covârșitoare pentru anumite activități din domeniul relațiilor interstatale, cu implicații profunde, pe termen lung... Periscop este o publicație alertă, plină de informații, adesea surprinzătoare, care se citește cu interes până la capăt”.

În anii care au urmat de la apariție, Revista *Periscop* a devenit o sursă importantă de informare nu doar pentru cititorii obișnuiți, ci și pentru o serie de specialiști în domeniul istoriei, sociologiei sau științelor politice, fiind adesea citată ca sursă bibliografică pentru diverse studii sau lucrări. Nu întâmplător, **dr. Ilie Gerheș** sublinia în ziarul **Graul Maramureșului**, din 8 noiembrie 2013, într-un articol dedicat revistei noastre:

„Istoricii beneficiază de două noi surse de informare – documentele serviciilor de informații (pe măsură ce se desecretizează) și literatura memorialistică, orizontul de așteptare fiind mai mare față de memoriile celor care erau destinați să nu memoreze nimic”.

La rândul său, scriitorul **Florin Vasile Bratu**, într-un articol din noiembrie 2014 intitulat „*Istorici patrioți*”, după ce constata că „*vânători de istorie, trădători și prădători de neam și credință, vânđuși sau nechemași... au pus în secolul al XX-lea neamul românesc la stâlpul infamiei*” și „*au rodit o istorie calpă, străină și demonică*”, sublinia:

„Este obligația altei generații de istorici, în obârșia și sufletul lor, să repună în drept istoria neamului. Această sarcină uriașă, pe cărări neconfirmate sau dinadins ascunse, și-au asumat-o... și istorici condamnați la jugul adevărului, scribi patrioți în lupta lor sub steagul Revistei Periscop.

Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere din Serviciul de Informații Externe, trup și suflet al Revistei Periscop, s-a dedicat acestui deziderat, adevărul istoric mai presus de orice consecințe... Au în față un drum deschis și liber. Un popor fără drept istoric n-are loc de veci”.

Tot în 2014, un alt renumit scriitor, **Ion Brad**, fost ambasador al României în Grecia, colaborator periodic al revistei noastre, consemna:

„Revista Periscop are o dublă și importantă deschidere. Una , spre lumea specială a serviciilor secrete, cu istoria lor îndelungată și adeseori plină de zbucium. A doua, spre toți iubitorii de adevăr istoric, aflat în documentele și studiile publicate, în mărturii și memorii revelatoare”.

Firește că Revista *Periscop* și-a câștigat numeroși cititori și din provincie, mulți dintre ei participând direct la întâlniri și discuții cu membri ai Colegiului de redacție și ai Consiliului Director al Asociației, desfășurate într-o serie de orașe precum Baia Mare, Râmnicu Vâlcea, Târgoviște, Pitești, Ploiești ș.a. După o astfel de întâlnire, organizată la Râmnicu Vâlcea în septembrie 2015, cunoscutul om de televiziune și presă scrisă, **Nicolae Dinescu**, într-un amplu comentariu publicat în *Vocea Vâlcei* nota printre altele:

„Semnatarii articolelor care apar în paginile Periscopului, dintre care mulți sunt și membri ai Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, aduc în atenția cititorilor aspecte mai puțin cunoscute despre întâmplări și evenimente importante, în calitate de martori, ocolind cu modestie, cu prudență și delicatețe evidențierea propriului rol în influențarea unora sau anihilarea altora... Cu toate că stilul de abordare diferă de la semnatar la semnatar, remarcăm o trăsătură comună la toți profesioniștii care sunt prezenți în paginile acestei prestigioase publicații. Toți își aleg cu grijă fiecare cuvânt din propoziția sau fraza care la un loc formează materialul respectiv. Ei sunt atenți la orice afirmație sau nuanțe care ar putea aduce prejudicii muncii de intelligence sau la descoperirea unor acțiuni specifice cu implicații asupra relațiilor României cu terțe țări sau organizații internaționale. Autorii materialelor ce le întâlnim în paginile revistei... nu își propun să agite spiritele sau să declanșeze campanii de spionomanie, ci pur și simplu, acești veterani, adevărați reprezentanți ai României, doresc să demonstreze că în binele public ce decurge dintr-o securitate națională, la asigurarea căreia contribuie și activitatea de intelligence, este inclus și binele individual și al fiecăruia dintre ei”.

Rămânând în aceeași zonă geografică, să amintim și opiniile dlui **Valentin Mateescu**, redactor-șef al primului cotidian privat din România, *Curierul de Vâlcea*, care încheia un amplu comentariu publicat în numărul din 6 iunie 2016 cu următorul îndemn:

„...Nu pot decât să recomand cu multă căldură Revista Periscop tuturor celor care doresc să găsească răspunsuri dintre cele mai elocvente și bine argumentate cu privire la direcțiile spre care se îndreaptă societatea românească de astăzi. De asemenea, revista este

un bun barometru pentru formarea unei culturi solide în ceea ce privește securitatea individuală și națională, aspect prea puțin prezentat în publicațiile românești, dar care rămâne de actualitate pentru publicul larg. În plus, revista punctează din plin și în ceea ce privește <greutatea> autorilor care semnează în paginile ei. Pe lângă autorii specializați pe profilul revistei, cadre cu experiență și activitate îndelungată în ceea ce numim sfera intelligence-ului, în Periscop semnează, de la număr la număr, tot mai multe personalități de primă mărime ale vieții culturale și politice. Ne referim aici la foști președinți ai României, academicieni, profesori universitari, istorici, scriitori, diplomați etc.”.

Exemplele ar putea continua. Putem afirma, așadar, fără să greșim că cititorii noștri ne-au citit foarte bine, la propriu și la figurat, mesajele și suntem bucuroși să-i avem alături de noi. Sunt, fără îndoială, sprijinul nostru cel mai prețios, pentru care le mulțumim cu căldură.

Nu putem totuși încheia evocarea acestui număr aniversar fără a cita și opinia ES academician **Dinu C. Giurescu**, distinsul și generosul nostru consultant științific, care ne mărturisea deunăzi:

„Revista Periscop a crescut de la număr la număr, și-a îmbogățit conținutul. A început să facă și să publice și studii, ceea ce este foarte important, chiar necesar”.

Într-o perioadă în care lumea este bulversată profund, iar societatea românească pare că a atins un punct critic din cauza dezbinărilor de tot felul, Revista *Periscop* rămâne credincioasă principiilor sale programatice de a se menține în afara disputelor politice și de a oferi cititorilor săi, atât cât îi stă în putință, raze de încredere și speranță într-un viitor mai bun și mai sigur pentru toți românii.

Momentul aniversar prilejuit de împlinirea a 10 ani de la apariția revistei *Periscop* coincide în mod fericit cu împlinirea, în octombrie 2017, a 18 ani – vârsta majoratului - de la înființarea Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră din Serviciul de Informații Externe. Amândouă au în față *drum deschis și liber*, cum se exprima unul dintre cititorii noștri, pentru mult timp de acum înainte.

DE CE Scriu LA REVISTA PERISCOP?

Mircea Iordănescu

În urmă cu 10 ani, o mână de entuziaști, printre care m-am aflat și eu, în calitate de membru în Consiliul director al Asociației din acea perioadă, a hotărât înființarea Revistei Periscop, considerând că o „fereastră deschisă” către opinia publică poate lămuri multe din controversese și acuzațiile vehiculate de mass-media și, în general, de societatea civilă, la adresa activității serviciilor de informații românești în cei 43 de ani de totalitarism. Aveam nevoie de un spațiu public în care să ne spunem și noi, cei care am lucrat zeci de ani în aceste instituții, punctele noastre de vedere față de activitatea de informații, consecințele ei și acțiunile furibunde de demonizare colectivă a noastră.

Revista Periscop ne-a oferit acest spațiu pe care l-am folosit cu grijă și eficiență în cei 10 ani de existență a sa, cu scopul asumat de a ridica „vălul”, atât cât legislația în materie ne-a permis, de pe o serie de acțiuni întreprinse în străinătate.

Ne aducem cu toții aminte de sloganurile folosite în timpul evenimentelor din decembrie 1989: „moarte securiștilor” și „securiști - teroriști”, precum și de crimele care au avut ca victime 8 cadre ale Brigăzii de combatere a terorismului și 40 de elevi ai Școlii militare de la Câmpina, uciși mișelește în ambuscade puse la cale de indivizi devoalați ulterior ca trădători, în fața fostului sediu al Ministerului Apărării Naționale din Drumul Taberei și la Aeroportul Băneasa. Toate acestea prevesteau un război mediatic de lungă durată. Nici nu se terminaseră bine evenimentele din 1989 că americanii au și venit în România să-și ia spionii, cetățeni români, care se aflau în închisorile românești pentru infracțiunea de trădare de patrie. Între timp, au început să vină democrații din străinătate, care mai de care, însoțiți de tiruri, dubițe mai mici sau cu portbagajul, fiecare după posibilități, încărcate cu nimicuri, doar veneau la niște sărântoci și voiau să le câștige încrederea. Jucau, de fapt, rolul colonizatorilor care aduceau cioburi colorate sălbaticilor. Ulterior am realizat că mulți dintre ei veneau să-și recapete averile pe care le-au avut în trecut în România. După ce și-au văzut sacii în căruță, cum spune românul, majoritatea dintre ei a dispărut din prim-planul mediatic autohton, fără să-și mai onoreze promisiunile făcute la revenirea în țară. Alții declarau că vor să ne învețe democrația, afirmând că „sunt ca un burete plin de democrație” și ne îndemnau să-l stoarcem pentru a lua și noi puțină.

În anul 1999 s-a înființat Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS). Ne așteptam ca această instituție a statului, plătită din bani publici, să fie obiectivă și independentă în luarea hotărârilor și interpretarea diverselor materiale puse la dispoziție de către serviciile de informații românești. Numirea membrilor Comisiei de către partidele politice a transformat această instituție în actor politic. Ea nu a mai putut să-și îndeplinească rolul pentru care a fost creată. A intrat în morișca intereselor partizane și a dat hotărâri și interpretări la cerere, pe care le mai dă și astăzi.

Metaforic vorbind, presa din România ne toca mărunț și ne fierbea la foc mic pe baza declarațiilor făcute de trădătorii Mihai Pacepa, Liviu Turcu, Mircea Răceanu și alții. Din proprie inițiativă sau mai degrabă dirijate, aceste personaje au continuat să-și intensifice acțiunile de defăimare a serviciilor de informații românești, atât din străinătate cât și cu ocazia unor vizite în țara noastră. Alegațiile lor au prins, mai ales, la naivi și oameni de rea credință.

Televiziunile din România au început să transmită serialul *Memorialul durerii*, care pe lângă unele aspecte reale, abundă în inexactități și interpretări eronate, reușind să introducă în aceeași oală toate persoanele de care s-au ocupat serviciile de informații românești în perioada totalitarismului. Astfel, legionari înrăiți, trădători mai vechi din timpul celui de-al Doilea Război Mondial și mai noi din armată sau structurile informative, dezertori și alte categorii de infractori au fost amestecați cu personalități politice cunoscute care într-adevăr au avut de suferit în timpul regimului totalitar, prezentându-i *in corpore* ca luptători anticomuniști. La una din televiziunile românești a apărut într-o emisiune de seară o persoană care, după o jumătate de oră de declarații privind „regimul degradant și chinurile trăite în închisorile comuniste” fiind întrebată pentru ce a făcut pușcărie a răspuns că pentru o infracțiune de drept comun. Realizând penibilul situației, ziaristul respectiv, încercat să salveze situația replicând „*oricum, cred că ai făcut mata și ceva politic*”. Sintagma „*poliție politică*” a devenit în scurt timp prilej de atac la adresa adversarilor politici și a foștilor lucrători din serviciile de informații românești. În ultimele emisiuni ale serialului *Memorialul durerii* am sesizat că participanții la rezistența din munții României sunt denumiți „*partizani*”. Probabil că realizatorilor serialului sau altora, nu le-au mai plăcut numele acestora, folosit în arhivele Securității. Din câte cunosc eu, în perioada cât a durat rezistența din munți nu s-a semnalat niciun atac care să semene cu cele ale partizanilor, desfășurate în alte țări estice. Singurele atacuri descrise în arhivele Securității sunt cele la câteva stâne din zona alpină și la unele cabane din munți.

Încercările făcute în anii 1994-1997 de unele cadre care lucraseră în serviciile de informații românești să facă declarații publice despre activitatea acestor instituții în perioada 1949-1964 s-au lovit de un nu categoric. Nimeni

în acei ani nu era dispus să asculte și cealaltă parte. Urmarea a fost adâncirea suspiciunilor și continuarea propagandei, de multe ori denigratoare, la adresa acestora.

Și astăzi se mai folosește în spațiul public sintagma de sorginte nazistă „*ciuma roșie*” care, spre surprinderea generală, este clamată nu numai de mitingiști, ci și de unii politicieni, printre care și conducători actuali de partide politice. Pentru cine nu știe, această lozincă a fost lansată pentru prima dată de către ideologul și șeful propagandei hitleriste Joseph Goebbels și rostogolită până în zilele noastre în diferite medii, în funcție de interesele politice, personale ori de grup, ale unora sau ale altora.

Argumentele menționate mai sus și multe altele m-au determinat să scriu la Revista Periscop. Astfel, am publicat un număr de peste 30 de articole, sub formă de comentarii, eseuri, interviuri sau memorii care cred că alături de materialele scrise de alți colegi au constituit, pe de o parte, răspunsul nostru la multiplele probleme ridicate de activitatea serviciilor de informații românești în perioada analizată și, pe de altă parte, la formarea unei culturi de securitate solide a cetățenilor români. De asemenea, participarea unor membri ai Asociației la emisiuni de profil ale unor televiziuni românești precum și la simpozioane, lansări de carte, dezbateri publice etc., organizate atât în capitală cât și în teritoriu, de către ONG-uri interesate și redacțiile unor ziare, a contribuit la clarificarea unor preocupări mai vechi sau mai noi din domeniul securității naționale.

Revista Periscop a devenit în cei 10 ani de apariție și o tribună de unde cadrele în rezervă și în retragere mai vechi sau mai noi din Serviciul de Informații Externe și-au exprimat și punctele de vedere proprii în legătură cu problemele actuale majore ale societății românești și ale vieții internaționale, sub forma unor comentarii, analize politico-economice și geostrategice.

În încheiere adresez urarea de LA MULȚI ANI Revistei Periscop, tuturor celor care se îngrijesc de apariția și editarea ei și, nu în ultimul rând, cititorilor săi actuali și viitori.

CENTENARUL MARII UNIRI A ROMÂNILOR**ÎN PREAMBULUL CENTENARULUI****Dr. ist. Ion Constantin**

Suntem în pragul sărbătoririi Centenarului Marii Uniri, actul sublim de voință națională românească, acela care a marcat pentru vecie destinul poporului român. Avem privilegiul să trăim acest moment aniversar de maximă însemnătate în evoluția istorică a poporului nostru și se cuvine să-i acordăm toată atenția necesară.

Parafrazându-l pe Eminescu, se poate spune că Marea Unire din 1918 a fost „*suma vieții noastre istorice*” (poetul afirma acest lucru despre Independența din 1877). În urmă cu aproape o sută de ani s-au unit cu mica Românie toate provinciile românești de la nord de Dunăre și s-a împlinit „*ora noastră astrală*”, iar ziua de 1 Decembrie 1918 nu a făcut decât să consacre acest lucru, prin episodul său final. Această zi a încununat lupta românilor transilvăneni pentru Unitate Națională și a marcat momentul creării României Mari, situându-se în continuarea precedentelor acțiuni unioniste ale fraților din Basarabia (27 martie 1918) și Bucovina (28 noiembrie 1918), care s-au exprimat în cadrul unor adunări cu caracter reprezentativ pentru unirea cu Țara-Mamă, România.

Poporul român a știut atunci să valorifice admirabil conjunctura internațională favorabilă creată în urma Primului Război Mondial și a destrămării imperiilor Țarist și Austro-Ungar.

În lunile august-septembrie 1918 devenise evident faptul că monarhia austro-ungară urma să se dezintegreze la sfârșitul războiului. Pe 29 septembrie 1918, Comitetul Executiv al Partidului Național Român a adoptat în unanimitate, „*în virtutea dreptului național al fiecărei națiuni de a dispune de ea însăși*”, „*Declarația de la Oradea*”, elaborată de Vasile Goldiș, prin care se consfințea, în fapt, ruperea legăturilor dintre Transilvania și Ungaria, impuse în

mod samavolnic ca urmare a pactului dualist din 1867.¹ La 18 octombrie 1918, Declarația era citită în Parlamentul de la Budapesta de către Alexandru Vaida-Voevod, în timp ce, la Viena, Iuliu Maniu dorea să mobilizeze 70.000 de soldați transilvăneni din fosta armată austro-ungară, cu care să meargă în Transilvania.

La 3 noiembrie 1918 s-a constituit Consiliul Național Român Central din Transilvania, ce reunea șase reprezentanți ai Partidului Național Român (Vasile Goldiș, Ștefan Cicio-Pop, Teodor Mihali, Alexandru Vaida-Voevod, Aurel Vlad, Aurel Lazăr) și șase ai Partidului Social-Democrat (Ion Flueraș, Iosif Jumanca, Enea Grapini, Basiliu Surdu, Tiron Albani, Iosif Renoiu) și care, în condițiile rapidei dezintegrări a aparatului administrativ maghiar, a preluat controlul Transilvaniei. În fruntea CNRC se afla omul politic Ștefan Cicio-Pop. Pe 7 noiembrie 1918, Consiliul Național Român Central hotărăște înființarea de gărzi naționale și de gărzi civile sătești pe întreg teritoriul locuit de români în Transilvania și Ungaria, pentru „*păstrarea liniștii și averii fiecăruia*”.²

La 10 noiembrie 1918, CNRC a remis Consiliului Național Maghiar o notă ultimativă, prin care cerea să i se transfere puterea în Transilvania, modalitățile de predare urmând a fi stabilite de o comisie mixtă.³ Ca urmare, guvernul maghiar, condus de Károlyi Mihály, a încercat să intre în negocieri cu CNRC. Tratatul s-au purtat la Arad, între 13-14 noiembrie 1918, și au eșuat. În același timp, guvernul maghiar a semnat la 13 noiembrie 1918 armistițiul de la Belgrad, care stabilea o linie de demarcație între Ungaria și Transilvania, lăsând orașele Satu Mare, Oradea, Beiuș, Arad și regiunile Crișana și Maramureș sub control maghiar, iar Banatul sub administrația Serbiei.

După eșuarea tratatelor de la Arad, pregătirile pentru unire au intrat în linie dreaptă. CNRC a dat publicității manifestul „*Către popoarele lumii*” (în limbile română, engleză și franceză), prin care se aducea la cunoștința opiniei publice din întreaga lume intenția națiunii române de a înființa pe teritoriul pe care locuia „*statul său liber și independent*”.

Anunțând popoarelor lumii voința și hotărârea sa, națiunea română declara prin manifest că ea „*din ceasul acesta, oricum ar decide puterile lumii, este hotărâtă a pieri mai bine decât a suferi mai departe sclavia și atârnarea...*” În vederea realizării acestui deziderat, în încheierea manifestului

¹ *1848 la români*, Vol. I, Ediție îngrijită de Comelia Bodea, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982, doc. 26, pp. 39-44.

² Vezi pe larg *Desăvârșirea unificării statului național român. Unirea Transilvaniei cu vechea României*, Editura Academiei, București, 1968, pp. 353-424.

³ Ștefan Pascu, *Făurirea statului național unitar român*, Vol. II, Editura Academiei, București, 1983, pp. 117-118.

se cerea sprijinul întregii populații române din Transilvania, care „*spera și aștepta că în năzuințele ei pentru libertate o va ajuta întreg neamul românesc, cu care una vom fi de aici înainte în veci*”.⁴

CNRC a convocat pentru data de 1 decembrie 1918, la Alba Iulia, o adunare națională a românilor din Transilvania și Ungaria. Nu întâmplător, a fost aleasă Alba Iulia pentru un asemenea eveniment. În primul rând s-a avut în vedere faptul că, pe 1 noiembrie 1599, Mihai Viteazul intrase în Cetatea de la Alba Iulia, care a devenit capitala domnitorului în timpul scurt cât reușise să săvârșească Unirea Țărilor Române. Mai apoi, în 1784, pe platoul Cetății, Horia și Cloșca au fost frânți pe roată în urma condamnării lor.

Pentru buna desfășurare a lucrărilor urmau să fie aleși 600 de deputați pe bază de vot universal și, respectiv, 628 reprezentanți ai organizațiilor și societăților culturale. Pe parcursul a două săptămâni, au fost aleși câte 5 reprezentanți de circumscripție.

Marea Adunare Națională a fost pregătită cu minuțiozitate, discuțiile purtându-se îndeosebi în jurul Rezoluției Unirii, redactată de Vasile Goldiș. Unii au cerut ca Unirea să se facă pe baza proclamării autonomiei Ardealului. Tineretul a solicitat unirea fără niciun fel de condiții. Socialiștii se temeau de stările politice din vechiul Regat al României. În cele din urmă, s-a adoptat formula unei autonomii provizorii.

Pe 1 Decembrie 1918, la Alba Iulia, într-o atmosferă de mare sărbătoare, au venit 1.228 de delegați oficiali, reprezentând cele 130 de cercuri electorale din comitatele românești. Alegerea delegațiilor pe plan local s-a realizat în cadrul unor adunări populare, fiind desemnați reprezentanți ai tuturor categoriilor sociale (profesori, învățători, preoți, țărani, funcționari, avocați, studenți, militari etc.), care urmau să prezinte adeziunea la unirea cu România a locuitorilor din mii de localități de pe cuprinsul întregii Transilvanii, a delegaților unor organizații politice, societăți și instituții bisericești, culturale, profesionale etc.⁵

Acestora li s-au adăugat episcopii, delegații consilierilor, ai societăților culturale românești, ai școlilor medii și institutelor pedagogice, ai reuniunilor de meseriași, ai Partidului Social-Democrat Român, ai organizațiilor militare și ai tinerimii universitare.

Pe lângă toți aceștia, s-au adunat peste 100.000 de oameni, care au sosit cu trenul, cu căruțele, călare, pe jos, cu steaguri tricolore în frunte, cu table

⁴ *1918 la români...*, vol. II, doc. 407, pp. 1218-1219.

⁵ Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, *Istoria Transilvaniei*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Cluj-Napoca, 2016, p. 375.

indicatoare ale comunelor ori ale ținuturilor. Drumul spre Cetățuia de la Alba Iulia era flancat de șirurile de țărani români înveșmântați în sumanele de pătură albă și cu căciulile oștenilor lui Mihai Viteazul. Pe porțile Cetățuiei flutura drapelul tricolor. De pe opt tribune se explica maselor populare măreția vremurilor pe care le trăiau și importanța adunării. Concomitent, în sala Casinei Militare, delegații au ținut ședința. Prin aceasta, adunarea de la Alba Iulia a căpătat caracterul unui plebiscit al tuturor românilor.

Gheorghe Pop de Băsești, președintele Partidului Național Român, a declarat Adunarea Națională „*constituită și deschisă*”, după care au luat cuvântul vorbitorii. Ștefan Cicio-Pop a prezentat condițiile istorice în care se desfășura adunarea, iar Vasile Goldiș a făcut o expunere a istoriei românilor și a argumentat necesitatea Unirii. A urmat apoi Iuliu Maniu, care a insistat asupra împrejurărilor în care se realiza Unirea. Iosif Jumanca a adus adeziunea la Unire a lucrătorilor industriali.

Deputații au decis în unanimitate cu privire la unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România, pe baze democratice, cu păstrarea unei autonomii locale și cu egalitatea naționalităților și a religiilor. Rezoluția votată de Marea Adunare Națională a solicitat:

„1. *Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va instrui, administra și judeca în limba sa proprie prin indivizi din sânul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc.*

2. *Egală îndreptățire și deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din Stat.*

3. *Înfăptuirea desăvârșită a unui regim curat democratic pe toate tărâmurile vieții publice. Votul obștesc, direct, egal, secret, pe comune, în mod proporțional, pentru ambele sexe, în vârstă de 21 de ani, la reprezentarea în comune, județe ori parlament.*

4. *Desăvârșită libertate de presă, asociere și întrunire, libera propagandă a tuturor gândurilor omenești.*

5. *Reforma agrară radicală. Se va face conscrierea tuturor proprietăților, în special a proprietăților mari. În baza acestei conscrieri, desființând fidei-comisele și în temeiul dreptului de a micșora după trebuință latifundiile, i se va face posibil țăranului să-și creeze o proprietate (arător, pășune, pădure) cel puțin atât cât o să poată munci el și familia lui. Principiul conducător al acestei politici agrare e pe de o parte promovarea nivelării sociale, pe de altă parte, potențarea producției.*

6. *Muncitorimii industriale i se asigură aceleași drepturi și avantagii, care sunt legiferate în cele mai avansate state industriale din Apus*".

Cu prilejul Adunării, s-a constituit și Marele Consiliu Național Român, de fapt un organism legislativ, format din 200 de membri aleși și 50 de membri cooptați. A doua zi, acest Consiliu a ales un guvern provizoriu, numit și Consiliul Dirigent al Transilvaniei, în frunte cu Iuliu Maniu.

Consiliul a hotărât să trimită la București o delegație, condusă de episcopul de Caransebeș, Miron Cristea (viitorul patriarh al României). Acesta, la 14 decembrie 1918, a înmănat regelui Ferdinand I Declarația de la Alba Iulia. La 24 decembrie 1918, regele Ferdinand a promulgat decretul de sancționare a Unirii.

Adunarea de la Alba Iulia s-a desfășurat fără prezența trupelor române. Primii soldați au trecut Munții Carpați la 13 noiembrie 1918, iar acțiunea s-a intensificat după 20 noiembrie, primele orașe în care au intrat unitățile militare române fiind Toplița și Miercurea Ciuc, la 26 noiembrie, deci în zona secuiască a Transilvaniei, care oricum nu și-a trimis reprezentanți la Alba Iulia. La 1 decembrie 1918, trupele române nu trecuseră linia Mureșului decât într-un singur loc, în zona orașului Târgu Mureș.

Pe 8 ianuarie 1919, la Mediaș, Adunarea națională a sașilor s-a declarat de acord cu actul politic înfăptuit la 1 decembrie 1918 la Alba Iulia, iar pe 10 ianuarie 1919 o delegație săsească transmite Consiliului Dirigent din Sibiu adeziunea sașilor la actul unirii Transilvaniei cu România.⁶

Budapesta nu a recunoscut adunarea de la Alba Iulia și nici înființarea Consiliului Dirigent. Mai mult, la 8 decembrie 1918, prim-ministrul maghiar Károlyi l-a numit pe István Apáthy comandant al „Comisariatului pentru Ungaria de Est”.

Unirea Transilvaniei cu România a încheiat procesul de făurire a statului național unitar român, proces început în 1859, prin unirea Moldovei cu Țara Românească, continuat prin unirea Dobrogei în 1878, a Basarabiei în martie 1918 și a Bucovinei în noiembrie 1918. Suprafața României Mari era de 295.049 km pătrați, cu o populație de 16.500.000 de locuitori.

La 29 decembrie 1919, Parlamentul României a votat legile de ratificare a unirii Transilvaniei, Crișanei, Maramureșului, Banatului, Bucovinei și Basarabiei cu România. Solemnitatea încoronării regelui Ferdinand I și a reginei Maria a avut loc la 15 octombrie 1922 la Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia. Însemnele Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei au fost adăugate

⁶ Vezi *1918 la români...*, vol. X, doc. 1535, pp. 368-369.

coroanei regale de oțel a regelui Carol I, ce amintea de Plevna, fapt ce a simbolizat actul unirii tuturor provinciilor istorice românești sub sceptrul aceluiași monarh.

Marea Unire a fost rezultatul unui îndelungat proces istoric și a reprezentat victoria strălucită a mișcării de eliberare a întregii națiuni române. Deciziile de Unire din 1918 au fost luate în cadrul unor Adunări Naționale, cu caracter plebiscitar, ele exprimând clar și definitiv voința colectivă a națiunii române, în vederea unirii provinciilor istorice cu patria-mamă.

Aceste hotărâri au fost prezentate spre confirmare și recunoaștere internațională, în fața marilor puteri și a forumului Conferinței de pace de la Paris, care a urmat conflagrației mondiale.

La 28 iunie 1919, la Versailles, a fost semnat Tratatul de Pace dintre Puterile Aliate și Germania. Privitor la România, Tratatul prevedea încetarea tuturor drepturilor, titlurilor, privilegiilor de orice natură asupra cablului Constanța - Istanbul, ce intra în posesia României. Germania era obligată să renunțe la Tratatul de la București din 24 aprilie/7 mai 1918.

În problema Dunării, Tratatul prevedea menținerea Comisiei Europene a Dunării și înființarea pentru traseul Brăila - Delta Dunării până la Marea Neagră a unei Comisii Internaționale a Dunării. Tratatul a fost ratificat de România la 14 septembrie 1920.

Pe 10 septembrie 1919, la Saint-Germain-en-Laye, a fost semnat Tratatul de pace între Puterile Aliate și Austria, prin care Austria capătă configurația teritorială de azi. Se recunoștea pe plan internațional unirea Bucovinei cu România și crearea statelor cehoslovac și iugoslav.

La 10 decembrie 1919, România a semnat Tratatul de pace cu Austria și Bulgaria, precum și Tratatul minorităților, care pentru România prevăd obligația de a acorda „*tuturor locuitorilor, fără deosebire de naștere, de naționalitate, de limbă, de rasă sau de religie deplina și întreaga ocrotire a vieții și libertății lor*”.

În ziua de 4 iunie 1920, la Trianon, s-a încheiat Tratatul de pace între Puterile Aliate și Asociate și Ungaria. Documentul consemna recunoașterea pe plan internațional a Unirii Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România, a Slovaciei și Ucrainei Subcarpatice cu Cehoslovacia, a Croației, Sloveniei și părții de vest a Banatului cu Serbia etc.

O mare nedreptate istorică fusese reparată. Se confirmau cele spuse de Elena Văcărescu la încheierea Tratatului de la Trianon :

*„Se semnează Tratatul care, după atâtea secole de dureroasă despărțire, face să se întorcă acasă copilul drag, această Transilvanie dorită de întregul neam și care, la rându-i, n-a trăit decât cu dorul pentru noi”.*⁷

*„Prin tratatul de la Trianon - spunea Iuliu Maniu - nu s-au atribuit din Ungaria pentru România teritorii maghiare și prin acel tratat Ungaria nu a fost spoliată, ci prin el s-a restabilit, după minuțioase examinări, dreptatea istorică și etnică atât de mult așteptată”.*⁸

În fapt, Tratatul de la Trianon puneă pecetea dreptului public internațional pe o incontestabilă realitate istorică : apartenența Transilvaniei la România, stat național unitar.

După Trianon - așa cum arăta Emmanuel de Martonne -, noua Românie se înfățișa *„nu ca un stat născut din fantezia diplomaților, nu ca un stat rezultat în virtutea unui principiu abstract, ci ea este încheierea unui proces de evoluție logic”.*⁹ La rândul său, Milton G. Lehrer, vorbind despre Tratatul de la Trianon, nota :

*„Dacă în 1920 s-a comis o nedreptate, nu ungerii au să se plângă de ea, ci românii, căci dincolo de frontiera politică au fost lăsate în teritoriul unguresc mai multe insule de români”.*¹⁰

Izvorul revizionismului maghiar de astăzi trebuie căutat în primul rând în nostalgiile imperiale ungare, în mentalitățile care refuză să accepte ideile și realitățile vremurilor în care trăim.¹¹ Intuind viitoarea politică revizionistă a Ungariei, Nicolae Iorga scria :

*„Poporul maghiar are altceva de făcut decât să-și recapete hotarele în afară și anume : să-și refacă sufletul înăuntru. Revizuiindu-l și schimbându-l din medieval ce continuă a fi, în modern cum trebuie, în propriul său interes să fie, el va înțelege că alcătuirile vechilor năpăști năvălitoare și creațiunile mandatelor pontificale de la anul 1000 nu mai pot dăinui astăzi”.*¹²

⁷ Apud Valeriu Florin Dobrinescu, *România și Ungaria de la Trianon la Paris (1920-1947). Bătălia diplomatică pentru Transilvania*, Editura Viitorul Românesc, București, 1996, p. 238.

⁸ *România și revizuirea tratatelor*, București, 1934, pp. 6, 8.

⁹ Emmanuel de Martonne, *La nouvelle Roumanie dans la nouvelle Europe*, București, 1922, p. 19.

¹⁰ Milton G. Lehrer, *Ardealul pământ românesc (Problema Ardealului văzută de un american)*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989, op. cit., p. 249.

¹¹ Vezi Ion Calafeteanu, *Revizionismul ungar și România*, Editura Enciclopedică, București, 1995, p. 10 și urm. Cu privire la revizionismul ungar, vezi pe larg și lucrările : Mihai Stratulat, *Revizionismul și nerevizionismul ungar*, Editura Globus, București, 1994, pp. 230-353; Traian-Valentin Poncea și Aurel Rogoian, *Spionajul ungar în România*, Editura Elion, București, 2006; Emilian P. Brașoveanu, *Neorevizionismul ungar*, f.a.

¹² *Pacea cu Ungaria*, în „Neamul românesc”, an XV, nr. 118, 9 iunie 1920.

Parte a României și a Europei în același timp, Transilvania este, mai presus de toate, „*patria primitoare a tuturor locuitorilor săi. Pentru prima oară în istorie, sunt acum premise reale pentru ca toți locuitorii ei să fie și să se simtă egali și la ei acasă*”.¹³ Trecutul Transilvaniei trebuie cunoscut nu pentru încrâncenare și confruntare, ci pentru destindere și bună înțelegere. Este singura opțiune logică și benefică pentru toți de a merge înainte neabătuți pe acest drum.

Referindu-se la marcarea Centenarului evenimentelor din anii 1918-1921, istoricul Alexandru Porțeanu aprecia pe bună dreptate, într-un articol recent apărut, că aceasta>

„nu trebuie deturnată în sensul promovării diverselor divergențe istorice între statele și popoarele din Europa Centrală și Sud-Estică; ea trebuie marcată în spirit real european la nivelul secolului al XXI-lea”.¹⁴

Față de terminologia „*România întregită*” sau „*România Mare*”, renumitul istoric citat consideră că denumirea mai cuprinzătoare a Centenarului din 2018 trebuie „*să exprime și să se refere la poporul român însuși, ca reprezentând MAREA UNIRE A ROMÂNILOR*”.¹⁵

Împărtășim pe deplin această idee, având în vedere importanța momentului 1918 pentru destinul întregului popor român.

¹³ Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, *op. cit.*, p. 394.

¹⁴ Prof. univ. dr. Alexandru Porțeanu, Președinte al Asociației Foștilor Refugiați (AFOR 1940-1944), *O chestiune de terminologie istorică. În 2018 vom marca Centenarul Marii Uniri a românilor*, în „România literară”, nr. 43-44/6 octombrie 2017, p. 16.

¹⁵ *Ibidem*.

O CHESTIUNE DE TERMINOLOGIE ISTORICĂ - În 2018 vom marca Centenarul Marii Uniri a Românilor

Prof.univ.dr. Alexandru Porțeanu

Începutul epocii moderne în istoria românilor se plasează la finele secolului al XVIII-lea, sau cel târziu la 1821. După Revoluția de la 1848, ACTUL DE NAȘTERE A ROMÂNIEI MODERNE datează de la 24 ianuarie 1859, prin Unirea Principatelor („Mica Unire”). Ea a fost urmată imediat, în ritm rapid, de primii șapte ani ai reformelor structurale (epoca lui Al. I. Cuza) care au demarat modernizarea Țării, la nivelul cerințelor timpului, fiind continuată după aducerea Prințului străin (1866).

„Principatele Unite” au adoptat denumirea de România în 1862 în actele interne, admisă apoi tacit și în politica externă. În 1877-1878 a urmat cucerirea Independenței și reunirea Dobrogei, cu pierderea celor 3 județe din sudul Basarabiei, reanexate de Rusia. În 1881 România a fost ridicată la rangul de REGAT, fiind astfel recunoscută în dreptul internațional și în relațiile internaționale.

Consolidarea situației interne și externe a României a avut la bază continuarea și aprofundarea modernizării țării, sporirea puterii sale economice și politice, dezvoltarea accentuată a culturii române moderne, afirmarea crescândă pe plan european și general internațional.

În epoca modernă, niciun stat nou sau recent constituit nu s-a născut gata modernizat de la început, ci a parcurs un drum istoric propriu al modernizării sale. Strângerea legăturilor cu milioane de români din afara granițelor Vechiului Regat a generat tendințele de întregire a țării.

La începutul secolului al XX-lea și în preajma Primului Război Mondial, Vechiul Regat al României devenise un factor politic important în relațiile internaționale din această zonă a Europei. Regele Carol I era unul dintre suveranii de seamă ai timpului, cu una dintre cele mai îndelungate, rodnice și apreciate domnii.

Ar fi fost o greșeală impardonabilă ca, prin confuzia terminologică a Centenarului „României moderne” din 2018, să se lase în uitare sau în umbră una dintre cele mai importante perioade din istoria epocii noastre moderne, fără de care nu ar fi fost posibilă apoteoza din 1918.

O anumită publicistică din străinătate, interesată de denigrarea istoriei românilor, se îndeletnicește cu osârdie să lanseze imagini contrastante între vechimea considerată recentă a statului român desemnată prin conceptul „Centenarul României moderne din 2018” față de istoria de un mileniu a unui

alt popor (considerată în subtext ca modernă încă de la descălecare), deși statul feudal înfloritor creat de acel popor a fost distrus în urmă cu aproape 400 de ani și nu a mai reapărut ca stat independent decât în 1921, în timp ce România devenită Regat își cucerise independența cu peste patru decenii înainte.

În aceeași ordine de idei, ar apare ca forțată o apropiere istorică, de exemplu între nașterea României moderne și cea a unui stat apărut după cel de-al Doilea Război Mondial, sau cea a renașterii României libere, democratice, în 1989.

Forța spirituală, morală, politică prin care s-au înfăptuit toate aceste mari împliniri istorice ale poporului român a provenit din energiile profunde și decisive ale UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNIEI în epoca modernă.

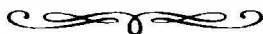
Importantele reconfigurații politice de la sfârșitul Primului Război Mondial s-au concretizat prin apariția noilor state formate pe ruinele imperiilor oprimate de popoare, sau prin întregirea unității de stat în cazul României.

Marcarea Centenarului evenimentelor din anii 1918-1921 nu trebuie deturnată în sensul promovării diverselor divergențe istorice între statele și popoarele din Europa Centrală și Sud-Estică; ea trebuie marcată în spiritul real european, la nivelul secolului al XXI-lea.

Aspectul predominant statal al acestor restructurări majore nu poate estompa continuitatea și ascensiunea unității naționale prin Marea Unire din 1918, care a reunit pe toți românii din cele trei provincii istorice în jurul și în cadrul țării lor, astfel înnoită din temelii.

În această situație, față de terminologia „*România întregită*” sau „*România Mare*”, considerăm că denumirea mai cuprinzătoare a Centenarului din 2018 să exprime și să se refere la poporul român însuși, ca reprezentând MAREA UNIRE A ROMÂNILOR.

Articol preluat din Revista „România literară”, din 6 octombrie 2017.

DUPĂ 100 DE ANI... DESPRE UN ANUME AUTISM POLITIC

Eugen Uricaru

Așa cum am promis cititorilor noștri, continuăm publicarea de articole și studii temeinic documentate dedicate evenimentelor care au marcat decisiv destinele și configurația României, în contextul aniversării Centenarului Marii Uniri (1918-2018) și a împlinirii unui secol de la semnarea Tratatului de la Trianon (1920-2020). De această dată, semnatarul articolului, domnul Eugen Uricaru, renumit scriitor și cărturar erudit, puternic ancorat în realitățile contemporane, atrage atenția asupra pericolelor, deloc neglijabile, reprezentate de noul revizionism, care amenință integritatea statului român, în primul rând Transilvania, provincia istorică pe care Nicolae Titulescu o numea cu îndreptățire „inima României”. (Redacția)

*

Apropierea aniversării a 100 de ani de la înfăptuirea Marii Uniri, urmată, după doi ani, de împlinirea Centenarului semnării Tratatului de la Trianon, evenimente care au stabilizat Europa de-a lungul unui veac, în ciuda a două războaie mondiale și a unui interludiu tragic reprezentat de cel de-al doilea Dictat de la Viena (primul a privit cedarea către Ungaria a unei părți din Slovacia, în contextul destrămării Cehoslovaciei în baza aranjamentului de la München între Neville Chamberlain și Adolf Hitler), această iminentă sărbătorire trezește varii reacții și atitudini.

Fenomenul, căci este un fenomen la nivel european, cel puțin după toate aparențele, va ocupa scena politică cât și cea oferită de mass-media. Impactul aniversării a o sută de ani de la Tratatul de la Versailles, cel care a stabilit ordinea europeană de azi, va intra în concurență ca dimensiune cu cel mai mare eveniment care a prefigurat noul mileniu – Căderea Zidului Berlinului, simbolul căderii sistemului comunist din Europa.

Până a se ajunge la acest Tratat, statele, popoarele Europei au dat o jertfă extrem de sângeroasă și de costisitoare. România a străbătut un adevărat drum al Calvarului, trecând de la un început aparent fericit al conflictului, la ocuparea a trei sferturi din teritoriul național și la un Tratat de Pace separat cu Puterile Centrale, așa-numita Pace de la Buftea, prin care ceda nu doar suveranitate ci și teritorii, de la linia Carpaților la fâșia litoralului, de la bogățiile solului și subsolului la atributele statalității sale.

România a plătit cu sângele a 800.000 de militari și civili renașterea sa din catastrofa impusă de Germania și Austro-Ungaria.

A renăscut în condițiile dispariției frontului rusc, în condițiile unui dezastru economic și sanitar, sprijinită fiind de Franța, marele și constantul său aliat încă de la mijlocul secolului al XIX-lea.

Misiunea generalului Berthelot a fost catalizatorul care a transformat Armata Română într-o forță militară care a contat cu adevărat în desfășurarea ultimei părți a războiului. Eroismul ostașilor români care au rezistat ofensivei care viza desființarea statului român, jertfa lor de sânge de la Mărăști, Mărășești, Oituz, Cireșoia și Cașin au făcut ca la momentul debandadei finale a armatelor Puterilor Centrale, România să devină un factor de stabilitate și de păstrare a păcii în regiune.

Campania Armatei Române în Ungaria, dusă împotriva trupelor roșii ale lui Bela Kun, campania dusă pe teritoriul Basarabiei pentru pacificarea unei zone controlate de o armată rusă aflată în soluție și cuprinsă de spirit anarhic, sunt două din marile operațiuni militare care au asigurat ieșirea la liman a Europei Centrale și de Est.

Ar mai trebui amintită contribuția militarilor români la stabilizarea situației în Praga ori la pacificarea Banatului cuprins de lupte între diferite facțiuni naționaliste rivale.

Iată, o foarte scurtă trecere în revistă a argumentelor pentru care România a reușit să-și spună punctul de vedere la momentul încheierii Tratatelor de Pace care au definit profilul Europei, pentru o sută de ani și, suntem convingși, pentru totdeauna.

Nu este o convingere personală, subiectivă ci una care se întemeiază pe proba timpului și a evenimentelor. Tratatetele de pace au fost, în anumite circumstanțe, încălcate, iar încălcarea lor a dus la izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial.

Ocuparea zonei demilitarizate a Rinului, Anschluss-ul, ocuparea regiunii sudete, Diktatul de la Viena, Protectoratul Boem – toate aceste încălcări ale Tratatului de la Versailles au dus la declanșarea celei de-a doua conflagrații europene devenită apoi, mondială.

Dar ar fi reușit Hitler să încalce Tratatetele de pace de unul singur? Primii complici au fost conciliatorii europeni care au sperat că oferindu-i lui Hitler câte ceva din bunul altora îl vor potoli. S-au înșelat profund. Iar cei care l-au sprijinit pe față au fost aceia care doreau anularea tratatelor de pace.

Aceștia se numeau în epocă – revizionişti. Cine erau revizionişti care au sprijinit fără ezitare acțiunea agresivă a lui Hitler?

În primul rând, fostele Puteri Centrale – Austria și Ungaria, la care s-au adăugat alte două state nemulțumite de rezultatul războiului în ceea ce le privea – Rusia (sovietică) și Italia (fascistă).

Acum, la o sută de ani, se prefigurează o nouă alianță de interese împotriva echilibrului creat de Tratatul de pace. Nu putem să trecem cu vederea reacția Austriei și a Germaniei față de ideea exprimată de Jean-Claude Juncker privind necesitatea urgentării admiterii României în spațiul Schengen, reacție energic negativă și promptă. La acest fapt să adăugăm declarația oficială a Ungariei că nu va sprijini candidatura României la calitatea de membru al OECD, din cauza unei situații juridice complicate a Liceului Catolic din Târgu Mureș.

Nu vom comenta pretextul Budapestei, e o chestiune care privește justiția din România și nu înțelegem cum un stat străin vrea să dicteze cursul unui proces intern. Dar trebuie să comentăm strania, dar și vechea alianță de interese a unor state care, incredibil, acționează în virtutea vechiului revizionism.

Nu ne pot lăsa indiferenți nici legăturile speciale ale Ungariei cu Rusia, o performanță diplomatică, trebuie să recunoaștem, între un stat membru al Uniunii Europene și Rusia aflată sub embargoul UE. Atitudinea ostilă, în bloc, față de România, a unor state care cândva alcătuiau o alianță militară care a ajuns la un pas de desființare a statului român, este o bătaie în ușă foarte puternică.

În acest context, pe acest fundal, apar și incidentele mai mult sau mai puțin grave, mai mult sau mai puțin ireverențioase, provocate de declarațiile unor lideri politici aparținând unor formațiuni etno-politice maghiare din România.

Declarațiile privind autonomia și independența Transilvaniei, făcute de euro-parlamentarul László Tőkés ori cele privind ziua de doliu a maghiarilor din România care este Ziua Națională a României, ori refuzul unui primar sau altul de a arbora drapelul de stat românesc pe o clădire a statului român, micile incidente de magazin, inscripții, steaguri în afara legii și Constituției etc., nu sunt decât părțile vizibile ale unui iceberg în creștere care amenință liniștea apelor europene.

Lucrurile stau mult mai rău decât aceste discursuri sau gesturi provocatoare.

Asistăm de câțiva ani la un proces de auto-segregare totală a populației maghiare, un proces care începe cu izolarea lingvistică a copiilor și tinerilor maghiari, continuând cu organizarea acestei segregări la nivelul întregii societăți, terminând cu încercările, de cele mai multe ori reușite, de a transforma instituțiile statului român în instituții etnice (poliție locală, administrație locală etc.).

Crearea unei comunități total autoizolate în spațiul unui stat este un proiect cu consecințe extrem de nefaste. Ideologia revizionismului modern au

intuit că trebuie să creeze stări de fapt incompatibile cu realitatea existentă, justificând așa o secesiune viitoare.

Nu poți justifica prezența într-un stat a unei entități care nu are nicio legătură culturală sau administrativă ori comercială cu statul respectiv.

Construcția acestei stări de autism este rezultatul unor speculații ale unor caracteristici specifice acestei comunități, dar și al lipsei de autoritate a ... autorităților statului.

Pe de altă parte, asistăm la o adevărată ofensivă a soluțiilor alternative. Alternative la autoritate, alternative la justiție, la școală, la tradiție, la miturile fondatoare, alternative la valorile culturale și la valorile morale. În același timp e de luat în seamă că alternativele acestea sunt valabile doar pentru români și statul român deoarece în jurul nostru asistăm la o intensificare a naționalismelor, o creștere a intoleranței față de minorități, la afirmarea unor autoritarisme ce păreau a fi definitiv abandonate.

Regăsim în retorica liderilor etno-politici maghiari din România motive și clișee propagandistice ale anilor interbelici după cum constatăm apariția unor subiecte pe care istoria le rezolvase sau care păreau a fi rezolvate.

Purificarea etnică în cel puțin două județe ale țării continuă prin măsuri administrative locale fără a întâmpina o reacție măcar de bun simț din partea autorităților centrale.

Nimeni dintre cei îndrituiți să vegheze la respectarea drepturilor tuturor cetățenilor României nu a reacționat la impunerea unor reguli care discriminează cetățenii acestei țări pe criterii lingvistice, iar victimele discriminării sunt românofonii. Accesul la locuri de muncă ale statului român este blocat pentru români prin măsuri locale.

Această situație, semnalată de presă, ne arată că proiectul apartheidului autoimpus este dus până la ultima consecință: crearea, cu orice preț, a unei realități etno-lingvistice care va reclama, în cele din urmă, modificarea identității legale.

Altfel spus, se urmărește crearea unei situații în care cetățenii români de etnie maghiară nu vor mai avea niciun punct sau motiv de contact cu realitatea socială, economică, politică din statul român. În acel moment, care nu este departe, acești lideri politici ai minorității maghiare vor solicita ajutorul altui stat ori, mai degrabă, al comunității internaționale, deoarece se vor simți asediați de realitatea românească, fapt pe deplin adevărat.

Spus altfel, dumnealor se închid în propria casă și se autoincendiază pentru a avea de ce să cheme pompierii!

Problema pe care o pun acești politicieni nu este aceea a obținerii unui tratament egal și echitabil din partea majorității, deoarece acest tratament îl au deja ci, dimpotrivă, își doresc o situație în care să poată demonstra opiniei

publice internaționale că populația maghiară este persecutată, că suferă un tratament asemănător cu cel pe care, cu decenii în urmă, autoritățile statului ungar l-au aplicat majorității românești din Transilvania, iar pentru a înceta această situație este nevoie de o intervenție internațională.

Soluția sugerată sau explicită, după caz, este aceea a unei Transilvanii desprinse de România. Este, se pare, soluția care ar avea cele mai multe șanse de reușită deoarece într-o situație de litigiu, de controverse, ea pare, pentru cei interesați ori cei indiferenți, o soluție de compromis, care nu avantajează niciuna dintre părți. Pentru a o atinge, de multă vreme a început o campanie insidioasă de compromitere a onorabilității și legitimității României.

De multă vreme circulă în spațiul public legenda neagră a Românei - țiganiilor de la București care ne conduc și ne fură banii, noi ardelenii, unguri și români, avem mai multe în comun decât ar avea românii din Transilvania cu românii de dincolo de munți, ortodoxia e venală și obscurantistă, în Transilvania avem religiile noastre, regătenii sunt vai de mama lor, ardelenii sunt gospodari, românii sunt hoți, corupți și leneși, noi ardelenii suntem superiori, Transilvania are istorie, a participat și la Pacea din Westfalia, ceilalți au zăcut sub turci (de parcă Buda și Timișoara n-ar fi fost sute de ani pașalâcuri) etc.

Măcar de trei ori pe zi veți auzi la televiziunile din România fie că - Asta-i România! (când o mașină dă într-o groapă ori un tren a întârziat), iar zicerea unui ipochimen, care vorovește zilnic despre autismul lui istorico-cultural la un post de T.V. a făcut carieră - M-am săturat de România! Și cum să nu te sature când, probabil, 80 la sută dintre subiectele abordate în spațiul public sunt legate de corupție sau asimilate acesteia?

De aproape 15 ani se luptă contra corupției cu surle și trâmbițe, iar corupția devine tot mai cuprinzătoare. Probabil e foarte rentabil să duci o astfel de luptă, mai ales că ea nu se mai termină, deci nu există pericolul șomajului în domeniu.

Asistăm, deci, la o ofensivă deschisă, pe cale propagandistică și la șicane politico-administrative interne și internaționale. Ofensiva va continua din ce în ce mai insistent. Ea are actanți diverși, de la liderii partidelor etnice maghiare din România, de la lobby-ul maghiar din străinătate, de la oficialii din Ungaria, care nu pregetă să vină în Transilvania și să declare tot felul de năzbâții anti-românești, la inconștiența, poltroneria, neștiința și înapoierea din politica ori mass-media din țara noastră.

Discutăm despre subiecte minore și ni se cumpără ori ni se ia pământul de sub picioare! S-au restituit proprietăți funciare plătite o dată cu lei - aur foștilor proprietari, s-au restituit proprietăți care erau ale Statului Român din

vecie pentru vecie, se dau pe sume derizorii păduri, mine, zăcăminte și nu totul e corupție, ci am putea spune că este chiar și trădare.

Un mecanism subtil și infernal a fost pus la punct pentru a exonera pe cei vinovați de vina lor – cum să trădezi ceva care nu mai are legitimitate? Acesta este scopul principal al corupției nepedepsite, al istoriei devalorizate, al obnubilării memoriei unui popor – delegitimizarea României.

Odată atins acest scop în conștiința publică internă și internațională, se deschide calea către reconfigurarea frontierelor, a tuturor frontierelor României. Sau, poate, nu – dacă mă gândesc la ce s-a întâmplat lângă aceste frontiere, în Iugoslavia de altădată. Sau la ce se întâmplă în Ucraina de astăzi, în Georgia, Azerbaidjan ori la ceea ce este posibil să se întâmple, în curând, în Spania, Italia și apoi, mai în toată Europa.

Acest autism al însetaților de putere, fără memorie istorică, poate arunca Europa într-un nou Ev Mediu. Niciun stat nu va fi ocolit.

Dar nu toată lumea este dispusă să uite, așa cum își închipuie ideologii neo – revizionismului. Nu chiar toată lumea.

Articol preluat după Revista „Balcanii și Europa”, Nr. 178-179/octombrie-noiembrie 2017.

SERVICII SPECIALE**SERVICIILE SECRETE RUSE ȘI AMBIȚIILE
GEOSTRATEGICE ALE KREMLINULUI****Alexandru Omeag****SERVICIILE SECRETE: REGULI COMUNE,
STRATEGII DIFERITE**

Modul de organizare, funcționare și acțiune al serviciilor ruse de informații și securitate (misiuni, mijloace și metode muncă etc.) este aproape similar cu cel al structurilor occidentale de intelligence, cu o singură – dar semnificativă – deosebire: primele acționează în logica războiului și a confruntării agresive din vremurile ce le credeam demult apuse.

Pentru a înțelege mai bine strategia Serviciului de Informații Externe (*Slujba Vneșnei Razvedki-SVR*) și a Serviciului Federal de Securitate (*Federalnaia Slujba Bezопасnosti-FSB*) ar fi, poate, mai util să renunțăm la compararea cu actualele servicii de informații și contrainformații din țările Alianței Nord-Atlantice (*CIA - FBI, MI-6 - MI-5, DGSE - DGSI, BND - BfV, SIE - SRI etc.*) și să le analizăm activitatea în raport cu unele structuri secrete din perioada celui de-al Doilea Război Mondial, cum ar fi Direcția pentru Operațiuni Speciale (*Special Operations Executive - SOE, din Marea Britanie*) sau Oficiul Serviciilor Strategice (*Office of Strategic Services-OSS, din SUA*). Vom observa că, similar acestora, **structurile ruse de spionaj și contraspionaj** nu se rezumă doar la culegerea de informații utile facilitării deciziei politice, ci **se angajează tot mai frecvent în acțiuni riscante, încurajate explicit de președintele-jucător Vladimir Putin.**

Este punctul de plecare al unei ample analize a politologului **Mark Galeotti**, coordonatorul Centrului pentru Securitate Europeană din cadrul Institutului de Relații Internaționale din Praga, apărută în „*NATO Review Magazine*” sub titlul „**Russian intelligence is at (political) war**”.

SVR și FSB - RĂSFĂȚATE ȘI CORUPTE!

Serviciile ruse de informații și contrainformații operează într-un context politic sensibil diferit de cel din țările occidentale, girul politic la cel mai înalt nivel conferindu-le particularități fundamentale și suport financiar practic

nelimitat. Și cum să nu fie așa, când fostul ofițer KGB ajuns președinte îi gratulează frecvent pe angajații SVR și FSB cu epitete de genul „*persoane foarte curajoase, profesioniști veritabili, care apără cu hotărâre suveranitatea și integritatea Federației Ruse, precum și viața cetățenilor acesteia.*”

Răsfățate, măcinat de rivalități și corupte. Aceasta ar fi, în opinia lui Mark Galeotti, *cea mai fidelă oglindă a structurilor ruse de intelligence.* Răsfățate, deoarece bugetul și puterile acestora nu au încetat să crească de la venirea la putere a lui Vladimir Putin, în timp ce ambasadorii sau membri ai guvernului au pierdut din capacitatea de a cunoaște sau bloca anumite operațiuni ale SVR și FSB.

Pe de altă parte, avantajele și privilegiile acestora depind doar de bunăvoința liderului de la Kremlin, comandantul suprem și protectorul lor oficial. Ca urmare, patronii celor două servicii secrete trebuie să-și convingă mentorul de eficiența și utilitatea muncii desfășurate, pentru a nu cădea în dizgrație, cum s-a întâmplat cu GRU (*Glavnoe Razvediatelnoe Upravlenie – spionajul militar*), după eșecurile din războiul cu Georgia, din 2008.

SVR și FSB se află într-o competiție acerbă pentru a se eclipsa reciproc, își depășesc deseori competențele (de exemplu, FSB conduce frecvent operațiuni clandestine în exteriorul Federației Ruse !!!), **își asumă lansarea unor acțiuni specifice riscante și, ceea ce este cel mai periculos, informează Kremlinul cu ceea ce ar dori să audă.**

Pe de altă parte, **relativa imunitate și puterea considerabilă de care se bucură serviciile de informații și securitate încurajează corupția endemică din sistemul structurilor de forță, care a atins inclusiv munca operativă** (deturnarea unor fonduri speciale destinate liderilor separatiști din Donbas, folosirea ilegală a tehnicii de supraveghere audio-video pentru a sabota un partener de afaceri sau câștigarea unui contract etc.).

NATO și OCCIDENTUL – INAMICI TRADIȚIONALI

Chiar dacă opiniile ofițerilor de informații/contrainformații pot fi mai nuanțate sau chiar diferite, la nivel instituțional este susținută **teza președintelui Vladimir Putin, conform căreia Federația Rusă se confruntă cu amenințări reale din partea Occidentului în plan politic și cultural, coordonate de CIA**, fiind necesară o strategie proactivă bazată pe trei principii:

- orice sincopă în evoluțiile interne din statele occidentale este în avantajul Rusiei;
- culegerea permanentă de informații trebuie dublată de adoptarea unor măsuri specifice vizând promovarea și susținerea obiectivelor politice;
- de preferat să nu ratezi o oportunitate, decât să eviți o greșeală.

Pe timp de pace, structurile occidentale de intelligence încearcă, pe bună dreptate, să evite riscurile și acțiunile aventuroase, conștiente fiind de consecințele dezastruoase generate de astfel de operațiuni. ***Pentru cariera unui ofițer rus de spionaj/contraspionaj este însă mai important să nu fie acuzat de pasivitate decât să fie blamat de opinia publică internațională!***

Toate acestea ar putea explica, măcar în parte, vizibilitatea și frecvența operațiunilor serviciilor secrete ruse, mai agresive în „vecinătatea apropiată” (Ucraina, Republica Moldova și Țările Baltice), dar și în Occident (tentativa de lovitură de stat în Muntenegru sau implicarea în alegerile prezidențiale din SUA fiind doar câteva exemple).

SERVICIILE RUSE DE INFORMAȚII ȘI RĂZBOIUL HIBRID

Serviciile secrete ruse se află în război, dar ce fel de război? În mod evident, trebuie să facă față unor amenințări cunoscute, dar și noilor provocări generate de riscurile asimetrice, dar nimeni nu poate crede că președintele Vladimir Putin ar avea ambiții teritoriale, altele decât în țările pe care le consideră ca făcând parte din sfera de influență tradițională a Rusiei și despre care am amintit deja.

Rezumând, am putea spune că ***liderul de la Kremlin percepe Occidentul și Alianța Nord-Atlantică ca amenințări la adresa Federației Ruse pentru că:***

→ sancționează orice acțiune a Moscovei vizând ignorarea, compromiterea sau știrbirea suveranității statelor din vecinătatea apropiată. Ucraina, Georgia, Republica Moldova și Belarus sunt cele mai vizate;

→ pun sub semnul întrebării existența statului de drept, transparența și evoluția procesului democratic din Rusia;

→ urmăresc – în opinia Kremlinului – subminarea autorității puterii chiar din interiorul federației.

Ca urmare, președintele Vladimir Putin încearcă să descurajeze Occidentul să acționeze unitar și să provoace disensiuni între membrii NATO, pentru a le diminua capacitatea de a se opune planurilor Kremlinului. Aceasta este, de altfel, și misiunea prioritară a serviciilor secrete ruse, ca parte a războiului hibrid, cu cele două componente:

► ***Modelul militar***, sau așa-zisa „*doctrină Gherasimov*” (Valeri Vasilievici Gerasimov, șeful Marelui Stat Major al Armatei Federației Ruse), lansată în 2013 și aplicată cu succes în Crimeea și Donbas (strategii militare, atacuri cibernetice și economice etc.).

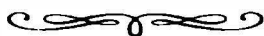
► **Modelul de „război politic”**, care susține că folosirea mijloacelor noncinetice (subversiune, corupție, dezinformare, manipulare...) poate produce rezultatele așteptate fără implicarea efectivă a forței militare.

Pe de altă parte, în războiul modern, folosirea mijloacelor noncinetice este esențială pentru pregătirea terenului, în vederea desfășurării trupelor. Este modelul preferat de strategii din apropierea președintelui Vladimir Putin, care sunt conștienți de superioritatea militară a NATO, dar și de vulnerabilitățile generate de orgoliile unor lideri din statele membre, pe care le alimentează permanent.

În acest război politic al mijloacelor noncinetice, SVR, GRU, dar și FSB se află în prima linie, încurajate și stimulate de fostul lor coleg de breaslă ajuns, tot cu sprijinul lor, în vârful puterii. Există și reversul medaliei, mult mai periculos chiar și pentru șeful statului: ingerința agresivă a structurilor ruse de intelligence în Occident nu a trecut neobservată și a provocat reacții dure atât în SUA cât și în Europa, costurile politice fiind suportate de liderul de la Kremlin.

Mergând fără rezerve „pe mâna” serviciilor secrete, care se întrec în „a-i gâdila urechile”, președintele Vladimir Putin a comis deja o serie de erori majore, soldate cu prăbușirea rublei și a economiei naționale, izolarea externă ș.a. De exemplu, anterior intervenției în Donbas, șeful statului a fost asigurat că autoritățile de la Kiev vor ceda imediat și că reacțiile internaționale vor fi formale și de scurtă durată.

În finalul comentariului său, Mark Galeotti estimează că **președintele Vladimir Vladimirovici Putin va comite, foarte probabil, și alte erori, cu consecințe chiar mai grave, dacă glasul diplomaților de carieră va fi acoperit, în continuare, de elanul serviciilor secrete de a se angaja în acțiuni riscante nu doar pentru securitatea internațională, ci și pentru stabilitatea și prosperitatea Rusiei.**

SPIONUL DUBLU WALTER KOEHLER

Alecuș Fărău

De-a lungul vieții sale, directorul FBI, J. Edgar Hoover, s-a lăudat întruna că niciun agent inamic, spion sau sabotor, nu a acționat vreodată în Statele Unite în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Dosarul FBI cu acțiunile împotriva spionilor și sabotorilor este o mărturie perfectă, argumenta Hoover.

Activitatea clandestină a dușmanilor din teritoriul național a fost „ținută sub control” de-a lungul războiului și niciun secret militar nu ar fi fost sustras din țară de agenți germani sau japonezi. Toți spionii care au intrat în Statele Unite au fost capturați și făcuți inofensivi!

Hoover n-a aflat niciodată cât de mult greșea. Timp de aproape doi ani, un agent german a transmis cu stația sa radio secretă de lângă New York sute de rapoarte în Germania și nimeni din FBI, inclusiv Hoover, n-au aflat niciodată.

*

UN AGENT ÎN ADORMIRE ÎN ORAȘUL CARE NU DOARME NICIODATĂ

Agentul care a reușit să transmită toate aceste informații, chiar sub nasul FBI, a fost un super-spion de 51 de ani, de naționalitate olandeză, pe nume Walter Koehler, un ins scund, grăsuț și chel, care, deși fusese instruit în spionaj, și-a datorat succesul norocului și vanității lui Edgar Hoover.

Walter Koehler și directorul FBI J. Edgar Hoover

Koehler fusese desemnat să fie trimis într-o misiune de spionaj în Statele Unite, în principal datorită profesiei și experienței de inginer. Spionajul german tocmai aflase că savanții americani experimentau de ceva vreme fisiunea nucleară.

Articolele din revistele științifice americane, împreună cu relatările din *The New York Times* și alte ziare, descriau energia atomică în termeni generali și, de asemenea, relatau despre puterea teribilă a bombei atomice.

Un spion german, numit Alfred Hohlhaus, trimisese un număr de rapoarte despre cercetările nucleare americane, împreună cu multe alte informații pe care le obținuse despre programul atomic al Statelor Unite. Întâmplător și Hohlhaus opera fără să fie cunoscut de Edgar Hoover sau FBI. Germania era în special interesată să cunoască stadiul cercetărilor, dacă Statele Unite se aflau aproape de realizarea unei astfel de bombe.

În acest scop, spionajul german hotărâse să-l trimită pe Walter Koehler în Statele Unite. Koehler studiase ingineria și era considerat un individ valoros din punct de vedere tehnic. De asemenea, lucrase pentru spionajul german încă din timpul Primului Război Mondial, dobândind experiență în acest domeniu, pe lângă cunoștințele dobândite la școala de spioni. În plus, pe lângă pregătirea și experiența sa în munca de spionaj, Koehler trăise mulți ani în Statele Unite, ca agent în adormire, la New York, între anii 1930 și 1941.

Koehler fusese chemat în Germania în anul 1941 pentru a da unele explicații de natură contabilă, superiorii săi dorind să știe de ce nu putea să justifice cum fuseseră cheltuite unele fonduri.

Explicațiile lui Koehler trebuie să fi fost destul de bune din moment ce nu a fost trimis la închisoare. Sau, probabil, spionajul german avea nevoie de cineva suficient de corupt pentru a-l determina să lucreze pentru el, mai degrabă decât împotriva sa.

După ce i s-a stabilit noua sa misiune, Koehler a urmat un curs intensiv de fizică nucleară, însușindu-și termenii de bază ai energiei atomice. Apoi, în vara anului 1942, a fost trimis la New York, via Madrid. S-a decis ca soția să-l însoțească, prezența acesteia făcând parte din „*acoperirea*” sa.

Nimeni nu s-ar fi gândit vreodată că un bărbat gras, de vârstă medie și dolofana sa soție ar fi putut fi, de fapt, spioni germani.

AUTODENUNȚAREA

Domnul și doamna Koehler aveau nevoie de vize pentru a putea intra în Statele Unite. Acestea puteau fi obținute la Madrid, înainte ca soții Koehler să plece spre New York. Au luat un tren spre Madrid, unde Koehler s-a prezentat la Consulatul american pentru a solicita permisiunea de a intra în Statele Unite.

La început, întreaga procedură a fost normală și de rutină: nimeni nu l-a întrebat despre identitatea falsă a documentelor primite de la spionajul german. Cu toate acestea, când Koehler s-a așezat pentru a fi interviuat de un membru al consulatului, a spulberat rutina și l-a uimit pe tânărul oficial, lăsându-l fără glas.

Koehler a declarat că era un agent al spionajului german și că dorea să se predea autorităților americane. Mărturisirea sa a provocat o situație cu totul inedită, nu mai era doar o problemă obișnuită pentru tânărul funcționar consular, ci o solicitare de azil politic. A fost chemat vice-consulul să-l audieze pe Koehler, dar și acesta a fost la fel de uimit precum colegul său.

Povestea spusă de Koehler suna precum un scenariu de film de la Hollywood.

El era trimis în Statele Unite pentru a pune în funcțiune o stație de radio emisie-recepție secretă, explica Koehler, continuând să declare că sarcina sa

era să trimită informații despre plecarea trupelor americane peste ocean. Dar, a continuat el, nu dorea să lucreze pentru nașiști.

Singurul motiv pentru care acceptase această misiune era să scape de regimul nazist. El era un credincios romano-catolic și anti-nazist din Olanda ocupată de nemți, regim care nu-i oferea vreun viitor promițător. Dorea să scape înainte să ajungă într-un lagăr de concentrare și să lucreze împotriva naziștilor ca agent dublu, trimițând în Germania informații părând autentice, dar care de fapt erau false.

Pentru a dovedi că era cu adevărat agent german, Koehler le-a arătat materialele cu care fusese dotat de către spionajul german: cartea de coduri, manualul de operare a stației radio, programul de realizare a legăturilor și suma de 6.230\$ pentru cheltuieli operative.

Personalul consulatului îl credea pe Koehler dar nu știa cum să procedeze cu el și cu soția sa. În cele din urmă, după ce au mai discutat un timp, au decis să contacteze Departamentul de Stat din Washington. Imediat ce oficialii din Departamentul de Stat au auzit cuvintele „*spioni germani*” au telefonat la FBI.

O CĂLĂTORIE DIFICILĂ CĂTRE AMERICA

Când Edgar Hoover a auzit povestea, a recomandat ca soților Koehler să li se acorde imediat vizele. Cu adevărat lui Hoover nu-i păsa dacă Walter Koehler era un spion sau un refugiat. Koehler era o bună ocazie de publicitate folosită pentru a aduce prejudicii rețelei de spionaj germane.

Având acordul deplin al lui Hoover, soții Koehler s-au îmbarcat pe o navă portugheză în august 1942 și au început călătoria către New York. Dar, în timpul călătoriei, Koehler s-a îmbolnăvit de pneumonie, astfel încât căpitanul navei a decis să solicite ajutor, întrucât nava nu avea personal medical calificat.

Din fericire pentru Walter Koehler, Garda de Coastă a SUA s-a întâmplat să fie prin apropiere și a sosit să investigheze situația. Koehler a fost preluat de pe nava portugheză și a fost trimis la un spital din Florida. Nimeni nu a informat însă FBI despre această situație, iar când nava a ancorat la New York, agenții federali s-au panicat, întrucât Walter Koehler nu se afla pe vapor. Imediat s-au declanșat căutări frenetice în urma unor telefoane de amenințare ale lui Edgar Hoover, până când, în cele din urmă, Koehler a fost găsit.

AGENTUL GERMAN AL FBI

După ce Koehler s-a recuperat, FBI l-a considerat ca fiind propriul său agent și l-a dotat cu o stație de emisie-recepție, instalată într-o casă izolată din Long Island, înconjurată de un zid solid de securitate. Nu se permitea nimănui să se apropie de stația de radio, cu excepția celor câțiva agenți federali. Câini

de pază patrulau zona. Trei agenți mâncau, dormeau și locuiau în casă, în permanență unul dintre ei asigurând supravegherea soților Koehler.

Lui Koehler nu i s-a permis să-și transmită propriile mesaje în Germania, întrucât Hoover nu avea încredere în el. Un agent FBI învățase să simuleze stilul de transmitere al semnalelor telegrafice. El era cel care transmitea telegramele semnate cu numele lui Koehler.

Când s-a transmis primul mesaj, pe 7 februarie 1943, Koehler nu era prezent. Cinci zile mai târziu, radiotelegrafistul din Hamburg îi transmitea „*gândurile și dorința sa de bine*”, admonestându-l însă în privința stilului său de transmitere a semnalelor Morse. Evident, Koehler nu era prezent pentru a le recepționa!

A urmat un flux continuu de rapoarte transmise prin radio în Germania de către agenții federali, după un program de legături bine stabilit. FBI transmitea mesajele către Hamburg în fiecare sâmbătă sau duminică la orele 8 dimineața, de unde primea instrucțiuni în următoarea vineri sau sâmbătă la orele 7 seara. Printre informațiile transmise cu regularitate la Hamburg erau cele despre vreme, date despre navele aflate în construcție sau în curs de reparații, trupele plecate către insulele britanice. Cele mai multe dintre informații erau inofensive, fiind publice sau „*prelucrate*” de specialiștii militari din domeniul dezinformării.

Niciodată nu au ajuns însă în Germania informații despre proiectul american de realizare a bombei atomice, nici măcar rapoarte false despre tehnologia nucleară, cu toate că spionii sovietici și americanii simpatizanți ai comunismului reușiseră să sustragă și să transmită astfel de secrete în Rusia. Dar spionajului german nu-i păsa, el părea să fie mai mult decât mulțumit cu informațiile pe care le primea. De asemenea, FBI era satisfăcut de cum decurgea „*operațiunea de intoxicare*” din Long Island.

Germanii păreau să „*înghită*” orice, șiretlicul funcționa perfect și a continuat astfel până la terminarea războiului. Cu diferite ocazii, cum erau Crăciunul și Anul Nou, Hamburgul îi transmitea lui Koehler felicitări pentru modul în care-și îndeplinea misiunea, agenții federali răspunzându-i prin transmiterea propriilor urări și salutări. Aveau și de ce să fie mulțumiți, întrucât făceau o muncă incredibilă de inducere în eroare pentru a-i pune pe nemți pe piste false.

În primăvara lui 1944, Koehler informa Hamburgul că „*un număr de divizii blindate și de infanterie*” care fuseseră programate să fie trimise în Marea Britanie pentru debarcarea din D-Day, erau redirectionate către Mediterana pentru o „*operațiune specială*”. Desigur că nu exista o asemenea operațiune, totul făcea parte dintr-o acțiune de dezinformare pregătită cu grijă pentru a-i induce în eroare pe germani.

În tot acest timp, Walter Koehler părea perfect mulțumit și relaxat, permițând FBI să trimită informații false în numele său. El și soția sa trăiau confortabil într-un hotel din New York, subzistând din alocația ce li se da din fondurile confiscate de autoritățile americane de la ei.

SPIONUL CARE L-A TRAS PE SFOARĂ PE HITLER

Unii agenți federali, care fuseseră desemnați să-i supravegheze pe soții Koehler, nu aveau încredere deplină în ei. Cei doi păreau să dispună mereu de mai mulți bani decât le erau alocați, deși nimeni nu putuse să afle sursa lor.

Directorul FBI, Edgar Hoover, era mai mult decât satisfăcut că l-a putut folosi pe spionul german pentru propriile scopuri. Hoover era atât de mândru de modul în care decurgea „*afacerea Koehler*” încât ulterior a relatat-o într-un articol de revistă („*Spionul care l-a tras pe sfoară pe Hitler*”), în mai 1946. În articol Hoover îl numea pe Walter Koehler „*Albert van Loop*” și descria cum el și instituția sa au înșelat spionajul german trimițându-i informații false. Conform lui Hoover, el „*bătuse toate recordurile*” cu farsa jucată de Koehler.

Printre alte realizări, el pretindea că ar fi înșelat OKW (Înaltul Comandament German) cu privire la timpul și locul debarcării din Ziua D. Koehler/van Loop făcuse exact ce dorea Hoover să facă, în ciuda faptului că „*el cooperase cu pistolul la tâmplă*”.

Relatarea lui Hoover a fost singura versiune a istoriei lui Walter Koehler cunoscută timp de peste un sfert de secol. După moartea lui Hoover din 1972, scriitorul american de origine maghiară Ladislav Farago a cercetat dosarul lui Walter Koehler din arhivele Germaniei. Farago se documenta pentru o carte despre spionajul german din cel de-all Doilea Război Mondial când a descoperit dosarul lui Koehler. El a recunoscut unele din informațiile transmise de Koehler în articolul lui Hoover din revistă, dar, de asemenea, a observat că mai erau și multe alte mesaje în afara celor 115 transmise de agenții FBI în numele lui Koehler. Ceva nu era în regulă!

De fapt, dosarele germane cuprindeau de două ori mai multe mesaje primite la Hamburg decât pretindea FBI că le-ar fi transmis. Pe 4 martie 1944, FBI notase că fuseseră transmise telegramele cu numărul 63, 64 și 65. Dar dosarul german arăta în detaliu că agentul mai trimisese încă 137 mesaje în acea perioadă. Unele dintre ele fuseseră trimise într-un cod cu totul diferit de cel folosit de stația din Long Island. Devenea clar că Walter Koehler lucrase independent de FBI. Agenții federali transmisese mesajele la Hamburg, în timp ce Koehler le trimisese pe cele proprii legăturii sale din Paris.

Pe de altă parte, Farago a intervievat trei foști membri ai Serviciului de spionaj german. Cu toții și-au amintit de Walter Koehler, inclusiv de ochelarii săi și dantura stricată, și i-au oferit lui Farago o altă surpriză.

Planul inteligent despre agentul dublu Koehler, precum și solicitarea sa de azil politic, fuseseră prestabilite de către superiorii acestuia din spionajul german. De asemenea, povestea oferită vice-consulului de la Madrid fusese anterior concepută. La fel și dorința lui Koehler de a lucra pentru FBI.

Astfel că întreaga legendă concepută i-a oferit acestuia o acoperire perfectă pentru adevărata sa misiune și îi asigurase intrarea nestingherită în Statele Unite.

TRANSMITEREA INFORMAȚIILOR LUI KOEHLER ÎN GERMANIA

Cele mai multe din mesajele lui Koehler erau scoase ilegal din țară printr-un curier care traversa Atlanticul la bordul unor nave care fluturau steagul neutralității. Ele ajungeau într-un port din Spania sau Portugalia, urmând să ajungă după câteva zile în Parisul ocupat de germani.

Dacă unele informații erau deosebit de importante sau urgente pentru a fi trimise cu vaporul, Koehler avea acces la un radio-emisător secret în Rochester, New York, care era operat de un alt contact al lui Koehler. Acesta venea în Manhattan să preia mesajele lui Koehler, după care revenea la Rochester pentru a le transmite la Paris.

Pentru a evita să fie detectată, stația radio din Rochester se folosea rar, numai în cazuri urgente, atunci când informațiile erau vitale pentru a fi trimise prin metode obișnuite.

Când nemții s-au retras din Paris în august 1944, mesajele lui Koehler au fost transmise stației radio din Sigmaringen din sud-vestul Germaniei.

Unul din mesajele radio se referea la debarcarea Aliaților în Franța. „Conform zvonurilor care circulă aici, invazia pare să fi fost un succes” spunea Koehler. *„Sunt convins că aceasta nu este o exagerare și că totul se va termina cu bine. Salutări. Koe”*

Agenții federali observaseră corect faptul că soții Koehler dispuneau de fapt de mai mulți bani decât le erau alocați. Ei predaseră autorităților americane cei 6.000\$, dar primiseră de la acestea 16.000\$ pentru cheltuieli. Corpolenta soție a lui Koehler sustrăsese în plus 10.000\$ într-o țară în care toți își chiverniseau banii, inclusiv agenții federali. În plus, amabilul FBI le suplimentase alocația, ceea ce permitea domnului și doamnei Koehler să trăiască dincolo de posibilitățile lor. În anul 1943, suma de 10.000 de dolari reprezenta foarte mulți bani, mai mult decât câștigau cei mai mulți americani în câțiva ani.

CEL MAI BUN SPION GERMAN DIN TIMPUL RĂZBOIULUI

Cu toate că Walter Koehler nu a avut niciodată acces la secretele atomice, superiorii săi din Germania l-au considerat a fi cel mai bun spion pe care l-au avut în cursul războiului.

Când Serviciul Secret de Informații a fost reformat în anul 1944, o bună parte dintre agenții activi au fost apreciați ca fiind deficitari și au fost înlăturați. Însă Koehler a rămas activ pe tot timpul războiului.

Ultimul său mesaj a fost transmis pe 26 aprilie 1945, cu patru zile înainte ca Hitler să se sinucidă iar Germania urma să se predea în mai puțin de două săptămâni.

Se crede că dacă războiul ar fi continuat, Koehler ar fi putut să-și transmită în continuare mesajele.

„*Spionul care l-a tras pe sfoară pe Hitler*” a fost de fapt unul care a acționat cu succes tot timpul sub nasul FBI. Multe din realizările sale au avut loc într-o perioadă critică, atunci când OKW german avea nevoie disperată de informații referitoare la mișcările trupelor americane pentru realizarea debarcării din Normandia. Iar Edgar Hoover nu avea nici cea mai slabă suspiciune față de el!

Traducere și adaptare după David Alan Johnson, autor al mai multor lucrări despre cel de-al Doilea Război Mondial, printre care și „Bătălia Marii Britanii – Factorul american.”

INTELLIGENCE MOZAIC

Ion Gatea

CIA – MAI PUȚINĂ BIROCRAȚIE ȘI O MAI MARE AGRESIVITATE

Cu ocazia recenteii dezbateri cu tema *Ethos and Profession of Intelligence*, organizată de Universitatea George Washington din Washington DC, noul Director al CIA, Mike Pompeo, a precizat, printre altele:

→ Agenția Centrală de Informații este, încă, o instituție greoaie, nu suficient de suplă și excesiv de centralizată, fiind necesară luarea deciziilor „la nivelele cele mai de jos posibile”, pentru a permite șefilor stațiilor CIA din străinătate să comande direct executarea operațiunilor. Acestea se referă în special la „problemele tactice”, unde persoana care poate evalua cât mai corect situația operativă din teren este chiar ofițerul de la fața locului.

→ O modalitate de reducere a birocrăției o constituie diminuarea numărului de personal însărcinat să examineze și să aprobe operațiunile clandestine, paralel cu sporirea numărului de ofițeri din străinătate. Este necesară plasarea ofițerilor operativi mai aproape de obiectivele informative urmărite, adică de a „desfășura oamenii, echipamentele și resursele în centrul confruntării”.

→ „Dacă ești angajat într-un proces și nu adaugi valoare, eliberează postul” – aceasta va fi deviza sub care se va lucra în viitor în Agenția Centrală de Informații!

CREAREA UNEI AGENȚII EUROPENE DE INFORMAȚII REVINE ÎN ACTUALITATE

Remember: La finele anului 2013, Viviane Reding, la acea vreme vicepreședinte al Comisiei Europene și Comisar european pentru justiție, drepturile omului și ale cetățeanului, susținea negocierea unui acord UE în materie de intelligence, găsirea unui limbaj comun în raporturile cu National Security Agency și crearea, până în 2020, a unui serviciu de informații european. Criticată atât de politicieni, cât și de experți în intelligence, inițiativa doamnei Reding a fost dată repede uitării...

*

....Și, totuși, iată că vechiul proiect este readus în actualitate, de această dată de Comisarul european pentru Migrație, Afaceri Interne și Cetățenie, Dimitris Avramopoulos, în opinia căruia Europa ar trebui să fie „mai ambițioasă și mai curajoasă pentru a depăși tabuurile de securitate ale

trecutului și a demara negocierile vizând crearea unui Sistem European de Informații". Dacă ar fi existat suficientă „cooperare și schimb de informații între structurile de intelligence ale statelor membre UE, probabil că unele dintre aceste evenimente tragice ar fi fost prevenite.” (n.n. Referire la atacurile teroriste din ultimii ani din Europa).

Susținută public de președintele francez Emmanuel Macron, potrivit căruia crearea unei Agenții Europene de Informații va „întări legăturile dintre țările noastre și va preveni apariția unor amenințări de securitate”, ideea a fost aspru criticată de șefii structurilor de spionaj și contraspionaj germane, în opinia cărora crearea unui astfel de organism „va produce structuri birocratice suplimentare, atât la nivel european cât și pe plan intern, care vor reduce profund eficiența activității de intelligence”.

Șefii serviciilor secrete germane apreciază că actualul model de cooperare bilaterală în sfera de intelligence este „cea mai eficientă și rapidă modalitate de realizare a schimburilor de informații”.

RUSIA ÎȘI VENEREAZĂ SPIONII

În campania de sensibilizare a populației și educare în spiritul „supremului sacrificiu pentru Mama Rusia”, la Moscova a fost vernisată recent o expoziție cu documente confidențiale, desecretizate, care ar fi aparținut unuia dintre cei mai valoroși spioni sovietici din timpul Războiului Rece, Kim Philby, despre activitatea căruia revista noastră a relatat pe larg în paginile sale.

Majoritatea documentelor de arhivă conține telegrame interceptate și decodificate de spionajul britanic, pe care Kim Philby le-a predat sovieticilor în timpul celui de-al doilea Război Mondial. Toate documentele au în dreapta sus un chenar roșu, cu mențiunea: „*Strict secret. Se păstrează sub cheie. Nu se scot din sediu.*” Sunt de remarcat telegramele transmise la Tokyo de ambasadorul japonez referitoare la contactele dintre Benito Mussolini și Adolf Hitler, planurile militare ale Germaniei și aprecieri din mediul diplomatic privind posibilele evoluții din teatrele de operațiuni.

Organizatorii din umbră ai expoziției au lăsat să „scape” și un document – o serie de notițe, din anii '80, de la un curs pentru tinerii spioni din KGB, atribuite lui Kim Philby - în care acesta încerca să le tempereze elanul patriotic, considerat neproductiv pentru munca în teritoriul inamic. „*Am încercat – scria marele spion – să-i conving că primul lor obiectiv nu este neapărat să apere puterea sovietică, ci să stabilească legături apropiate cu oamenii, întrucât într-o societate pluralistă trebuie să admiți că multe opinii ale celorlalți, altele decât cele sovietice, pot fi susținute sincer și cu inteligență.*”

RISCURI DE SECURITATE LA ADRESA AUSTRALIEI

Raportul anual prezentat Parlamentului australian, la mijlocul lunii octombrie a.c., de *Organizația de Securitate și Informații a Australiei* (ASIO), susține că această țară se confruntă „cu spionajul și amestecul străin la o scară fără precedent”, relevând următoarele:

- Agenției îi lipsesc resursele pentru combaterea „spionajului malefic” și a „activităților dăunătoare” țării, în ultimii ani fiind identificați o serie de actori statali și nestatali care au întreprins acțiuni de spionaj împotriva Australiei.
- Serviciile de spionaj străine sunt interesate poziția guvernului de la Canberra în diferite probleme economice, militare și diplomatice, de politica energetică a țării și volumul resurselor minerale și energetice de care dispune, de tematicile abordate de centrele de cercetări științifice și tehnice.
- În materie de antiterorism, structurile australiene specializate au fost „suprasolicitate și vor rămâne la fel și în următorul an”.
- Au fost identificate puteri străine care au încercat să influențeze opinia publică autohtonă și să modeleze opiniile din mass-media și ale oficialităților guvernamentale asupra unor probleme de interes major pentru securitatea Australiei și stabilitatea regională.
- Există presiuni ale agențiilor unor puteri străine asupra membrilor unor comunități etnice din Australia, acțiuni de hărțuire și alte operațiuni sub acoperire, prin care s-a urmărit atenuarea criticilor la adresa unor guverne străine, formulate de către membrii acestora.

Raportul ASIO nu nominalizează însă „puterile străine” care se presupune că sponsorizează operațiuni de spionaj împotriva Australiei și nici nu precizează dacă agenții străini au fost reținuți, închiși sau expulzați din țară pentru implicarea în operațiuni de spionaj.

**CULTURA DE SECURITATE,
CULTURA POLITICĂ**

ROMÂNIA – PROMOTOR AL PĂCII PRIN CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE

Luiza Niță

„Inițiativa Levant pentru pace globală. Prin diplomatie culturală spre o pace durabilă”. Aceasta a fost deviza Conferinței internaționale care s-a desfășurat, în zilele de 20 – 21 noiembrie 2017, la Palatul Parlamentului României, acțiune ce a coincis cu inaugurarea Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului (ISACCL), organizatorul conferinței, în parteneriat cu Senatul și Guvernul României, precum și cu Universitatea din București și Școala Națională de Studii Politice și Administrative. Inițiativa Levant pentru pace globală a fost lansată de fostul președinte al României Emil Constantinescu la conferința anuală din 2011 a Institutului de Diplomatie Culturală din Berlin, fiind apoi agreată și preluată de ONU și integrată unui program mai amplu destinat formării și promovării unei culturi a păcii în cadrul tinerei generații (Revista Periscop nr. 3/35, din 2016, a scris despre această valoroasă inițiativă românească în cadrul forului mondial).

*

La recenta conferință internațională de la București și inaugurarea ISACCL, care este un centru de excelență al Academiei Mondiale de Artă și Știință (WAAS), au participat Heitor Gurgulino de Souza (Brazilia), președintele WAAS, Garry Jacobs (SUA), CEO și chairman WAAS, Ivo Šlaus (Croatia), președinte de onoare WAAS, Alberto Zucconi (Italia), co-chairman WAAS, Stjepan Mesici, președintele Croației în perioada 2000-2010, Rosenina S. Bekerman (SUA), directoarea Coaliției Interparlamentare pentru Etică Globală (IPCGE), ambasadori, reprezentanți ai elitei academice din Bulgaria, Serbia, Turcia, Croația și România.

În deschiderea lucrărilor a rostit o alocuțiune domnul Călin Popescu Tăriceanu, președintele Senatului României, iar PF părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a transmis un mesaj.

Sesiunea inaugurală a conferinței internaționale „*Inițiativa Levant pentru pace globală. Prin diplomatie culturală spre o pace durabilă*” a fost dedicată dezbaterilor legate de dificultățile gestionării conflictelor naționale,

religioase și interetnice în tranziția spre democrație, iar sesiunile de tip panel au abordat teme specifice: „*Levantul, leagănul religiilor, culturii, științei și democrației*”, „*Protejarea și conservarea patrimoniului natural și cultural în regiunea Levantului*”, „*Diplomația culturală. Tradiții și perspective în spațiul Levantului*”.

O sesiune specială a fost organizată pentru analiza dimensiunii culturale a unui proiect global de importanță majoră pentru secolul XXI: „*Renașterea Drumului Mătăsii: Levantul – punte între civilizația Asiei și civilizația occidentală*”.

Mai mulți vorbitori s-au referit la semnificația geopolitică, științifică și culturală a termenului *Levant*, care din punct de vedere geografic acoperă o arie întinsă peste zona Balcanilor și bazinul mediteranean, regiune cu vechi tradiții multiculturale în care s-au născut cele trei mari religii monoteiste ale lumii (creștinismul, iudaismul și islamismul), o veritabilă interfață între Orient și Occident.

În cadrul dezbaterilor generale, **fostul președinte al Croației, S. Mesici**, a subliniat că în sfertul de secol care s-a scurs de la încheierea Războiului Rece *lucrurile nu s-au dezvoltat într-o direcție potrivită, rezultatele schimbărilor survenite nu sunt definitive, ne aflăm încă într-o perioadă de tranziție*.

Mai mult, *propaganda războiului nu a încetat, iar la nivel global continuă să se desfășoare ample acțiuni de manipulare a opiniei publice la care participă și o parte din mass-media*.

Moderatorul dezbaterilor din sesiunea inaugurală, **profesorul american Garry Jacobs**, a reluat și accentuat unele dintre ideile fostului lider croat, menționând că omenirea se află în prezent la *un moment de răscruce, în care se rescrie istoria*.

În contextul preocupărilor pentru a fundamenta o *cultură a păcii durabilă*, este oportun să vorbim nu doar despre *drepturile individuale ale omului*, ci și despre *drepturile întregii omeniri la o lume fără arme nucleare*.

De asemenea, reprezentantul SUA a arătat că, datorită progreselor tehnologice, mass-media au cunoscut o dezvoltare fără precedent. Există însă o *problemă, la care va trebui găsită o soluție: o bună parte din mass-media a devenit un instrument de divizare și manipulare, deoarece difuzarea de știri false poate polariza societatea și spori ignoranța*.

Fără excepție, înaltele personalități străine prezente la conferința de la București au apreciat înființarea Institutului de Studii Avansate pentru Cultură și Civilizația Levantului (al cărui președinte de onoare este **prof. dr. Emil Constantinescu**), structură unică în regiune, drept o contribuție concretă și importantă a țării noastre la făurirea unei culturi solide a păcii bazată pe

educarea tinerei generații în spiritul dialogului intercultural, ca premisă a unei lumi mai bune.

La finalul conferinței, participanții au adoptat „*Declarația de la București: Pace durabilă prin cultură și educație*”.

Exprimându-și îngrijorarea profundă cu privire la extinderea conflictelor și răspândirea terorismului, care au declanșat unul dintre cele mai mari valuri de migrație din istoria omenirii, foștii șefi de stat, liderii religioși, profesorii, cercetătorii și studenții reuniți la inaugurarea Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului cer guvernelor, organizațiilor internaționale și tuturor părților interesate să actualizeze și să consolideze instrumentele și tradițiile diplomației culturale din regiunea Levant, care și-au dovedit validitatea de-a lungul secolelor.

ANĂ, ZIDURILE CAD ȘI CE CLĂDIM SE PRĂBUȘESTE

Ovidiu M. Curea

„**IMPERARE SIBI MAXIMUM IMPERIUM EST**”¹⁶ (Seneca)

Noi, românii, fără a avea neapărat o părere proastă despre noi, avem uneori tendința de a ne stigmatiza singuri pentru vini și defecte pe care le exagerăm, le deformăm sau chiar ni le imaginăm și ni le asumăm cu nonșalanță, ba chiar cu inconștiență. O facem atunci când bănuim că cineva ne observă și că observatorul ar putea să nu gândească tocmai bine despre noi. Ne grăbim să ne criticăm singuri de teamă să nu ne-o ia altul înainte, un străin, și să zică ceva și mai rău despre noi, despre cum suntem în general, despre ce am făcut, despre cum arătăm, despre cum vorbim, despre cum mâncăm sau ne îmbrăcăm etc. Și ne criticăm bine, bine de tot, astfel ca străinul să fie mulțumit și să plece fără a considera că ar mai trebui să zică și el ceva, ba poate, fiind pe deplin satisfăcut, să arunce și el acolo câteva vorbe de împăciuire care să atenueze ceva din vehemența autoînfierărilor noastre.

Mai bine își bate mama copilul pentru o năzbâtie minoră sau doar imaginată, decât să i-l admonesteze vecinul, care apoi să-i mai și vină la poartă cu gura mare și să-i strige că nu știe să-și educe odrasla, care va ajunge, fără doar și poate, un derbedeu care va înfunda, mai devreme sau mai târziu, pușcăria.

Uite așa, fără să ne stăpânim pornirile, ne facem noi singuri hoți, leneși, criminali, bețivi, curve și curvari, cerșetori, handicapați, mincinoși, corupți, cruzi, trădători, slugarnici, prefăcuți și... ce ne mai vine la gură. Uitați-vă la numele cu care se semnează articolele negative despre români din media străine--: numai nume de români. Români plătiți de propaganda străinătății interesate, cozi de topor ticăloase sau alte cozi de topor cretine, dar la fel de nocive, inși care vor să se lepede de etichetele de *naționalist*, de *nostalgic*, de *corupt* sau *hoț*, care își fac cruce și își scuipe în sân spunând: „*Vai, doamne, așa sunt românii, dar eu nu, ferească Dumnezeu, că eu de-aia am plecat din România, că nu-i mai puteam suporta.*”

Și astfel, străinilor cărora le stăteam în gât sau în drum și care își storceau creierii cum să ne defăimeze mai bine și mai convingător tocmai că le

¹⁶ Cel mai mare imperiu este stăpânirea de sine

venea apa la moară chiar de la unii dintre ai noștri: „Păi dacă până și românii zic despre ei că sunt cum sunt, noi ce să mai zicem? E clar ce e de capul lor, nu?”

Alți străini, cei cărora le eram indiferenți și care nu știau mare lucru despre România, aflau și ei surprinși, chiar din gura noastră, ce neam de nenorociți suntem. Căci pentru cineva care nu te cunoaște și nici nu are mare interes să se intereseze despre tine, cel mai la îndemână indiciu despre persoana ta este ceea ce îi transmiți tu însuși. Fie că te prezinți ca un nobil sau ca o slugă, în lipsa oricărui interes din partea lui de a verifica informația, străinul sau necunoscutul se va despărți de tine cu părerea subconștientă că ești așa cum te-ai prezentat tu singur: sau nobil sau slugă. Cum noi avem grijă să ne prezentăm mai întotdeauna în culori sumbre, la fel de sumbră va fi și paradigma pe care o formăm noi înșine despre noi și pe care o transmitem mai departe din ticăloșie sau din cretinism, așa cum spuneam.

Mai târziu, când acest străin/necunoscut va auzi întâmplător „ceva” despre România sau despre un locuitor al ei și acest „ceva” va fi de rău, atunci părerea lui superficială dar negativă pe care singuri i-am indus-o va fi confirmată și adâncită: „Da, așa știam și eu.” Dacă acestea vor fi pozitive, atunci reacția lui va fi de îndoială, pentru că nu va corespunde cu imaginea pe care și-o făcuse, iar ca această imagine să fie schimbată, va fi nevoie de mai mult timp, de mai multe știri pozitive, categorie de știri mult mai greu și mai puțin vehiculată pentru că este mai puțin spectaculoasă decât categoria de știri negative.

În concluzie, așa cum te prezinți, așa vei fi perceput, pentru că, în general, lumea nu are timpul și nici curiozitatea să verifice cât și ce este adevărat din ceea ce spui tu despre tine, iar dacă mai și repeți de câteva ori prezentarea, aceasta se va transforma automat în truism. Odată formată paradigma, informațiile ulterioare vor fi imediat acceptate dacă ele corespund acesteia sau respinse și considerate necredibile sau nedefinitorii dacă ele nu corespund imaginii transformată cu timpul în prejudecată cognitivă.

„VEDEM CE ȘTIM ȘI NU ȘTIM CE VEDEM” (Emil Cioran)

În cartea „*Cei dintâi vor fi cei din urmă*”, autorul american Larry L. Watts deplângea faptul că toate manifestările de independență ale României față de Moscova, în perioada anilor 80, au fost în mod eronat interpretate de CIA și de Washington ca fiind, de fapt, doar niște acțiuni de acoperire a unei atitudini total pro-sovietice, că politica externă a Bucureștiului nu urmărea altceva decât să inducă în eroare Vestul unde căuta să pătrundă ca un cal troian al Moscovei. Autorul deplângea miopia CIA și găsea aici trei cauze care au dus la interpretarea eronată a poziției României:

- 1 - prejudecățile cognitive despre România,
- 2 - dezinformarea exercitată de propaganda străină,
- 3 - patologiiile organizaționale ale agenției americane, care credibiliza mai degrabă informațiile ce se potriveau opiniei deja formate.

Ca autori ai dezinformării exercitate de propaganda străină, Larry Watts identifica serviciile sovietice, precum și pe cele ale altor „țări frățești”, dintre care serviciile ungurești pe primul loc. Netrăind mai mult timp în România din acele vremuri, Watts nu a perceput existența unei alte surse de dezinformare, cea mai puternică, cea pe care s-au sprijinit toate celelalte: dezinformarea locală făcută în mod constant, conștient sau inconștient chiar de către români. Și aici este vorba nu de unii dintre acei români din afara țării despre care am pomenit, ci de unii dinăuntrul granițelor.

Este des întâlnită la noi atitudinea prin care, în mod semeț, cei care se respectă consideră că este de „*bon ton*” să se îndoiască de orice realitate, oricât de evidentă ar fi ea, sau, tocmai, cu cât mai evidentă ar fi, cu atât mai suspectă trebuie să fie și caută atunci cu pasiune înțelesuri ascunse chiar acolo unde ele nu sunt, pentru a-și dovedi lor și oricui altcuiva rafinamentul intelectual. Iar dacă nu găsesc niciun înțeles ascuns înseamnă că nu au fost destul de perspicace, că ar putea fi luați de proști, și ca să nu fie proști inventează ei un „*dedesubt*”.

Inventează înțelesuri oricât de năstrușnice, căci cu cât mai năstrușnice cu atât mai inteligente vor fi considerate. Le inventează fără nicio rețineră și le susțin cu hotărâre, autosugestionându-se că au perfectă dreptate și convingându-i și pe cei din jur. În plus, românul este mai dispus către o neîncredere funciară față de cei care îl conduc și de admirație față de cei care l-au condus, oricât de contestați or fi fost aceștia la vremea lor.

Exploatând aceste trăsături, ușurința cu care noi ne autodefăimăm, maeștri ai propagandei străine au lansat în spațiul românesc sugestii subtile care să fie luate din zbor și asimilate cu propriile deducții, reușind astfel să îi facă pe mulți români să devină cei mai mari dezinformatori ai realităților interne.

Tipa Ceaușescu „*independență, suveranitate și neamestecuri în treburile străine*”? „*Aha, trebuie să fie exact invers!*”, ziceau ei. „*Țipă să-l audă lumea, dar el e mână în mână cu ăia de la Kremlin, e pentru internaționalismul proletar cu sediul la Moscova.*” Și rușilor le convenea și ungarilor le convenea și încurajau nebunia românilor prin care își deformau singuri realitatea și își minimalizau meritele și succesele. Iar ofițerii de informații străini culegeau cu sârg informații de pe teren, din România, de la români.

Cu cât românul respectiv era mai „*sofisticat*”, mai „*profund în gândire*” și cu „*putere de analiză mai mare*,” cu atât găsea el mai multe subtilități și

dedesubturi care, în realitate, îi erau sugerate de alții. Sportul lui preferat devenise cititul ziarelor pe invers. Apărea o știre cu succese ale oamenilor muncii de la Uzinele X, se trăgea concluzia că a mai explodat o instalație acolo sau că a mai izbucnit un incendiu și doct, se transmitea „știrea” mai departe. Se scria că în agricultură s-au obținut recolte record, se trăgea concluzia că seceta a compromis toată recolta și că la anul o să ne ia dracul, că n-o să mai avem ce mânca.

Iar acești români, cu cât se simțeau mai ascultați, unii chiar recompensați, cu atât erau mai prolifici în analize și în informări dintre cele dorite și căutate de serviciile străine.

Și străinii își ascultau cu mulțumire sursele locale de pe Dâmbovița și scriau de zor informații către țară, unde Centrala lor doar astfel de informații ajunsese să creadă și astfel de informații aștepta ca să le promoveze sub formă de sinteze spre factorii de decizie.

Tot cu acest fel de informații s-a făcut și marea brambureală din decembrie 1989, când, după toate analizele și contra-analizele analiștilor, armata română ar fi trebuit să se ia de păr cu securitatea română, pentru că se pândeau ele de mult timp și că abia așteptau prilejul să facă vărsare de sânge cu cca. 60 000 de morți și alte zeci de mii de răniți. Și astfel se creau condițiile ca rușii să intre în România prin Est, ungurii prin Vest și alții să sară cu parașuta de peste tot sau să intre în țară pe unde erau drumurile mai bune, ca să nu-i zdruncine gropile din asfalt. Iar românii i-ar fi așteptat pe toți ca să îi scape de ei înșiși, de hoardele de hoți, de leneși, criminali, bețivi, curve și curvari, cerșetori, handicapați, mincinoși, corupți, cruzi, trădători, slugarnici, de prefăcuți și de etc.

Da, românii era nemulțumiți, erau supărați și revoltați. Se putea ușor băga de seamă dacă voiai, fără să faci mari eforturi și analize. Voiau schimbare, era clar, dar schimbare cu ce? Aici analizele se opreau. Se opreau pentru că nu prea interesa pe nimeni ce ar fi vrut românii, mai important era ce voiau alții.

CURTEA DE ARGEȘ, PE ARGEȘ VA RĂMÂNE

Dar, cu românul poți să dai și peste mari belele. Pentru că nu poți pune întotdeauna bază pe tot ce spune el, pentru că oricât de bine l-ai studia și i-ai cunoaște opiniile sau chiar gândurile, niciodată nu poți ști exact ceea ce simte, ceea ce este în sufletul lui, sentimentele profunde de care nici el nu-și dă întotdeauna seama, dar care, uneori, când nici nu te aștepti, izbucnesc la suprafață de îl surprind chiar și pe el.

La început poți să-i iei chiar și casa, iar el, bucuros că se află în centrul atenției, te va ajuta să i-o iei. Nu să i-o furi! Să i-o cumperi cinstit, adică pe

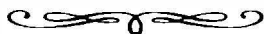
nimic. Intri apoi în casa cumpărată de la el pe nimic, o restructurezi, o renovezi și te instalezi în ea. Pe el îl scoți afară legal, cu acte, și, ca să nu-l lași de izbeliște, îi amenajezi în mod umanitar magazia din fundul curții. Îi tragi acolo apă, lumină, cablu TV și Internet. Dar, după ce acesta s-a instalat bine în magazia la care și-a pus între timp termopane și a termoizolat-o cu polistiren pe dinafară, o va considera doar casa lui de vacanță și de sărbători și va pleca să stea pe la tine, în curtea de unde tu, străinule, ai plecat ca să intri în casa lui, și va începe să militeze pentru drepturile și libertățile individuale, cu insistența cu care tu i le-ai băgat în cap atunci când i-ai intrat în curte. Se va uita în stânga și în dreapta, se va uita chiorăși la tine, te va pândi, te va întreba ce cauți tu în casa lui și va sta în așteptare... Nu te vei mai înțelege cu el nici cu vorbă bună nici cu vorbă rea.

Vei ajunge, până la urmă să zici „*Cine dracu m-a pus pe mine să mă iau de români, de țara asta de hoți, de leneși, de criminali, bețivi, curve și curvari, cerșetori, handicapați, mincinoși, corupți, cruzi, trădători, slugarnici, prefăcuți etc.? Că mai bine îmi vedeam de treabă și mă duceam în altă parte, chiar dacă acolo nu era tot atât de verde, de galben și de auriu. Dar dacă mi-aș lua eu acum catrafusele și aș pleca de aici, lăsându-i pe români în plata domnului, lăsându-i în pace?*”

Păi, da, domnilor, asta ar fi soluția: voi lăsați-ne în pace, iar noi să nu ne mai autodefăimăm, să nu ne mai facem singuri atâta rău ca să avem pe urmă ce regreta și munci pentru a repara daunele pe care singuri ni le-am făcut sau la care cu entuziasm prostesc am contribuit, pentru că nu orice meșter Manole are o Ană care să-i țină în picioare zidurile clădite cu trudă și cu osteneală.

Unde o fi Ana noastră de acum? Unde ești, Ana? Sub ce nume te ascunzi și de ce nu te arăți?

Ană, zidurile cad și ce clădim se prăbușește.

ȚINTELE FALSE ALE IDEOLOGIEI PROGRESISTE: „Încălzirea globală”

Alexandru Botez

Despre țintele false ale stângii lansate la sfârșitul anilor 1960 și începutul anilor 1970 (mișcările pacifiste, feministe, dezarmarea nucleară și chiar totală, multiculturalismul, globalizarea, protecția cu orice preț a mediului înconjurător, emigrația neîngrădită etc.) se va scrie din ce în ce mai mult, având în vedere că efectele negative ale acestor inițiative, aparent generoase, au început să devină evidente. Pe de o parte, forțele politice înregimentate sub faldurile ideologiei progresiste încearcă să forțeze cu orice preț transpunerea în practică a obiectivelor pe care și le-au asumat, iar pe de altă parte asistăm la creșterea opoziției față de acestea. Poziționarea față de globalizare, multiculturalism, excesele din domeniul protecției mediului înconjurător sau liberalizarea emigrației au devenit teme principale în alegeri sau negocieri pentru constituirea coalițiilor de guvernare.

Rândurile de mai jos nu constituie o abordare cu pretenții exhaustive a problematicii „Încălzirii Globale”. Sunt doar o încercare de evaluare a câtorva argumente pro și contra, în condițiile în care discursul elitelor politice de stânga și aproape toată mass-media din principalele state occidentale susțin agresiv necesitatea adoptării de măsuri urgente la nivel național și global pentru combaterea efectelor acestui fenomen.

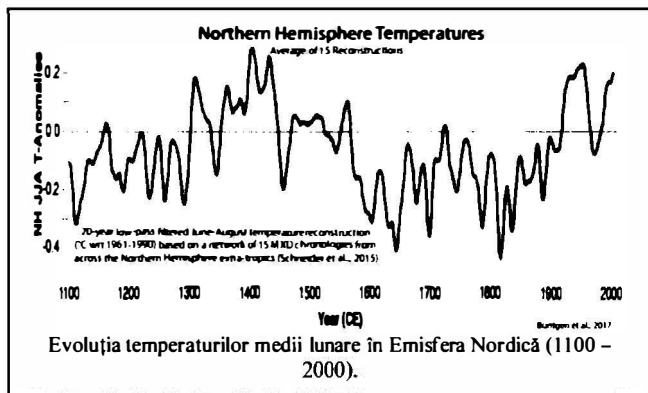
*

Încălzirea globală este fenomenul de creștere a temperaturilor medii ale atmosferei în imediata apropiere a solului, precum și a oceanelor, la suprafața lor. Se apreciază că temperatura medie a aerului în apropierea suprafeței Pământului ar fi crescut în ultimul secol cu $0,74 \pm 0,18$ °C.

Dacă existența fenomenului de încălzire este cvasi-unanim acceptată de oamenii de știință și de factorii de decizie politică, există diverse explicații asupra cauzelor procesului. Opinia dominantă este însă că încălzirea se datorează activității umane, în special prin eliberarea de bioxid de carbon și a altor gaze cu efect de seră în atmosferă, rezultate din arderea de combustibili fosili și diverse activități umane, în special industriale.

Precizăm că nu contestăm fenomenul încălzirii globale, deoarece majoritatea covârșitoare a datelor atestă că acesta este o realitate. Ceea ce, în opinia noastră, ridică însă o serie de semne de întrebare este felul cum este manipulat și mai ales obiectivul real urmărit de partizanii măsurilor vizând așa-zisa stopare a efectelor schimbărilor climatice.

Astfel, atunci când se vorbește de creșterea temperaturilor medii înregistrate ale atmosferei în imediata apropiere a solului, precum și a oceanelor, de cele mai multe ori este avut în vedere intervalul de timp cuprins între 1860 până în prezent, adică acesta este suprapus perioadei revoluției industriale declanșate în secolul XIX și celei de dezvoltare economică mondială fără precedent din secolul XX, care continuă până în zilele noastre. Altfel spus, se încearcă inducerea percepției că am avea de-a face cu un fenomen unic, legat indisolubil de activitatea umană.

Ori lucrurile nu stau nici pe departe așa. Creșteri semnificative de temperaturi și implicit modificări climatice au mai avut loc în istoria omenirii, dintre care sunt de menționat cele din perioada 1300–1500, din Emisfera Nordică sau din China de acum circa 2000 de ani.

Ceva nu este în regulă. Cineva încearcă să ne convingă în mod fals că de actuala încălzire globală vinovată este exclusiv activitatea oamenilor, în special cea legată de industrializare și dezvoltare economică.

Ajungem astfel și la cauza principală a încălzirii globale, care este considerată a fi creșterea concentrației de CO₂ în atmosferă. Aceasta a fost de 280 ppm înainte de revoluția industrială, fiind acum de 430 ppm, adică aproape dublă, iar în anul 2035 ar putea fi de 550 ppm.

Din nou, vina pentru această situație este pusă exclusiv pe seama țărilor dezvoltate ale lumii, dar și pe cea a unor țări în curs de dezvoltare (China, India, Rusia, Brazilia etc.). De asemenea, pe lângă dezvoltarea industrială, o altă cauză importantă ar fi defrișările masive ale pădurilor, care au ca rezultat creșterea concentrației de noxe și provoacă încălzirea globală.

Fără îndoială, nimeni nu poate contesta că progresul uriaș înregistrat de omenire în ultimii 200 de ani a avut ca efect nedorit poluarea mediului înconjurător. A considera însă că doar activitățile umane sunt vinovate de această situație, pur și simplu nu corespunde realității.

Bioxidul de carbon este una dintre principalele materii prime pentru organismele vii și unul dintre principalii produși ai descompunerii acestora, însă nu este o componentă principală a atmosferei, ci numai o urmă de reziduu nesemnificativ, de treizeci de ori mai puțin concentrat decât, de exemplu,

argonul. Dar toate organismele vii: plantele, animalele și oamenii, își au originea în această urmă de impuritate.

Așa cum releva chimistul și scriitorul italian Primo Levi în lucrarea sa *Tabelul Periodic*, ciclul carbonului în natură este un fascinant exemplu despre nesfârșitele cicluri ale materiei.

„În fiecare an, aproximativ 215 miliarde de tone de carbon sunt extrase din atmosferă sub formă de CO₂. Puțin mai mult de jumătate (110 miliarde de tone) din acest carbon este folosit în procesele de fotosinteză, devenind carbohidrați, care în cele din urmă sunt transformați în masă vegetală și ulterior animală. Cea mai mare parte din restul de CO₂ se dizolvă în oceane, unde se concentrează biologic în structura coralilor și în cochiliile moluștelor, pentru ca apoi să contribuie la formarea altor minerale și roci din adâncurile mărilor și oceanelor. Astfel, suprafața terestră împreună cu oceanele și adâncurile lor reprezintă o foarte bogată sursă de CO₂. Concentrarea acestei molecule în diferitele componente ale ecosferei este într-o stare staționară, sau echilibru dinamic, aceeași cantitate de CO₂ fiind extrasă și recuperată în diferite componente, păstrând astfel întreaga concentrație constantă. O parte din dioxidul de carbon este eliberat înapoi în atmosferă. Plantele și animalele mor și biomasele lor sunt descompuse de către microorganisme în CO₂ și alte molecule. Materia vie este de asemenea transformată în CO₂, H₂O, molecule ale anabolismului (proteine, enzime, etc.) și rezervă de energie (hidrocarburi complexe, grăsimi, etc.). Animalele și plantele elimină CO₂, carbonații din roci se descompun degajând în aer CO₂ datorită factorilor atmosferici (ex. ploii acide), iar emisiile vulcanilor conțin CO₂. O parte din dioxidul de carbon atmosferic emis este apoi reabsorbit și ciclul continuă.”

Dacă afirmațiile de mai sus par complicate și plictisitoare, ne vom referi în continuare la câteva exemple simple și edificatoare preluate din seria de articole publicate de Constantin Crânganu pe site-ul *Contributors.ro*, atunci când susține lipsa de transparență, bună credință și onestitate a celor care pretind că luptă împotriva „Încălzirii Globale”:

„În timpul rumegării, o vacă produce zilnic între 500 – 1.000 litri de metan sub formă de flatulență și eructații. Pe planetă trăiesc în prezent peste 1,4 miliarde vaci, la care mai trebuie adăugate alte miliarde de rumegătoare (oi, capre, cai, cămile, lame ș.a., care produc cantități variabile de metan în funcție de hrana ingurgitată și de rasă). Conform unui raport recent publicat de Food and Agriculture Organization of the United Nations, emisiile totale ale șeptelului planetar ajung la 7,1

miliarde tone de CO₂-echivalent per an, reprezentând 14,5% din toate gazele antropogene cu efect de seră.” (...)

„De asemenea, pe lista de surse antropogene de metan, orezăriile figurează cu 13% din totalul emisiilor anuale.” (...)

„Emisiile de gaze cu efect de seră ale vegetației în putrefacție depășesc de câteva ori toate emisiile rezultate din activitatea umană. Mlaștinile tropicale, inclusiv cele din Amazonia, contribuie anual cu circa 13% din emisiile de gaze cu efect de seră. Pe lângă putrefacția vegetației, trebuie menționate descompunerea excrementelor solide și lichide legate de fermele de animale, precum și arderile de biomasă (pentru a produce terenuri accesibile industriei și agriculturii).” (...)

„Pădurile contribuie din plin la emisiile de gaze cu efect de seră. Contrar la ceea ce multă lume crede, pădurile joacă un rol dual când vine vorba de contribuția lor la schimbările climatice. Pe de o parte, copacii, tufișurile, ierburile etc. absorb bioxid de carbon în timpul fotosintezei și scad, astfel, concentrațiile de CO₂ din atmosferă. Pe de altă parte, carbonul încorporat în aceiași copaci, tufișuri, ierburi etc. este eliberat în atmosferă prin ardere sau putrezire. Ca să nu mai vorbim de CO₂ eliberat noaptea prin respirația plantelor.” (...)

„Chiar dacă începând de mâine, prin Decret Universal, 7,5 miliarde de oameni vor circula numai cu biciclete, trotinete, căruțe trase de cai, și vase cu pânze, nu se va mai produce niciun gram de ciment, oțel, aluminiu, mase plastice, medicamente, îngrășăminte etc., dacă cineva va reuși să controleze fundurile oceanelor, care de sute de milioane de ani se deschid permanent, facilitând enorme emisii de CO₂, iar altcineva va reuși să pună niște capace peste vulcanii planetei, care printr-o singură erupție majoră emană în atmosferă mai mult CO₂ decât toate automobilele lumii circulând un an de zile, dacă oceanele (78% din suprafața planetei) vor fi obligate să nu mai exhale CO₂ atunci când temperatura și salinitatea li se schimbă, chiar și în aceste condiții, scăderea concentrațiilor actuale de CO₂ la nivelele epocii preindustriale va dura între 400 – 1.000 ani din cauza așa-numitului Lingerin Effect, un fenomen de tip histerezis, prin care

dinamica internă a atmosferei controlează ratele de disipare a concentrației gazelor componente.”¹⁷

Desigur, mai spune profesorul Crânganu, „despre acest «Lingering Effect» nu veți găsi referiri la fel de abundente precum cele prezente într-o anumită parte a mass-mediei privind pericolele «Încălzirii Globale.» Dar asta nu înseamnă că el a încetat să existe.”

Dacă aceasta este situația reală, ce se ascunde în spatele mult trâmbițatelor inițiative din domeniul protecției mediului înconjurător?

Un răspuns îl găsim într-un interesant articol apărut recent în publicația britanică *The Guardian*,¹⁸ referitor la faptul că, în timp ce emisiile de gaze cu efect de seră au scăzut în unele țări europene, în Germania acestea se mențin la același nivel.

Având în vedere că Angela Merkel a obținut al patrulea mandat de cancelar, o atenție deosebită este acordată în articol acesteia. Cu atât mai mult cu cât pe cartea sa de vizită scrie că s-a opus schimbărilor climatice, încă de pe când a deținut funcția de ministru al mediului înconjurător, a negociat primul acord privind schimbările climatice sub auspiciile ONU, a convins liderii din G-7 să promită eliminarea treptată a folosirii combustibililor fosili până la sfârșitul acestui secol și este arhitectul proiectului *Energiewende* – programul de reformare a sectorului energetic din Germania.

În opinia autorului articolului, în realitate, Merkel sprijină în toate împrejurările și din toate puterile interesele industriei germane. Atunci când are de ales între principii etice și avantaje politice, ea optează invariabil pentru ultimele. Iată câteva exemple în acest sens.

Decizia UE de a înlocui motoarele pe benzină cu cele pe motorină (diesel), susținută la un moment dat de producătorii germani de automobile, a fost anterioară venirii ei la putere. Dar momentul cel mai dificil a fost în 2013, când, după 5 ani de negocieri, celelalte state europene au fost în sfârșit de acord cu introducerea unui nou standard de poluare pentru autovehicule, respectiv că motoarele acestora nu trebuie să producă mai mult de 95g de CO₂/kilometru, până în 2020.

Merkel a acționat atunci fără scrupule pentru ca acest acord să nu fie transpus în practică. Se spune că ar fi amenințat explicit pe președintele de atunci al Consiliului European, irlandeza Enda Kenny, că Germania se va

¹⁷ Constantin Crânganu (profesor de geofizică și geologia petrolului la Graduate Center și Brooklyn College, The City University of New York), *Încălzire globală și ipocrizie politică în China și Canada*, din 22.07.2017, *Contributors* – secțiunea Comentarii.

¹⁸ George Monbiot, *Cine este cel mai mare eco-vandal din lume? Acesta este Angela Merkel* („Who’s the world’s leading eco-vandal? It’s Angela Merkel”), din 19.09.2017, *The Guardian*.

opune planurilor de salvare financiară a Irlandei. De asemenea, a atenționat Olanda și Ungaria că se vor închide uzinele germane de automobile din aceste țări. În același timp, a ajuns la o înțelegere favorabilă Marii Britanii cu David Cameron în domeniul reglementărilor bancare europene, în schimbul sprijinului acestuia de blocare a preconizatului acord privind combustibilii pentru autovehicule.

Prin aceste acțiuni, Angela Merkel a reușit să blocheze acordul. Faptul că la puțin timp după aceasta, partidul său a primit o donație de 700.000 euro din partea acționarilor majoritari ai BMW, relevă că aceștia au fost satisfăcuți de activitatea ei.

În anul 2014, Comisia Europeană a informat în scris guvernul german că poluarea aerului cauzată de motoarele diesel era mult mai mare decât pretindeau producătorii de automobile.

Guvernul german a ignorat acest avertisment. Chiar și acum, la doi ani după izbucnirea scandalului *Diselgate*, Angela Merkel continuă să apere motoarele diesel, susținând că „*vom apela la întreaga noastră forță pentru prevenirea*” interzicerii lor în orașele germane și trecerea la automobile electrice. „*Greșeala*” producătorilor de automobile pe motorină – în opinia doamnei Merkel – *nu ne dă dreptul de a lipsi de viitor o întreagă industrie.*”

În 2007, Angela Merkel a refuzat propunerile de îmbunătățire a standardelor pentru motoarele de automobile preconizate de Comisia Europeană, în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră. A fost aleasă atunci înlocuirea combustibililor fosili cu biocombustibili, o decizie susținută de Angela Merkel

Merkel și Comisia Europeană au ignorat însă sistematic avertismentele că în acest fel se va ajunge la malnutriție și afectarea masivă a mediului înconjurător, datorită transformării pădurilor și terenului agricol în suprafețe de producție pentru biocombustibil. Nu numai că acest lucru a șters de pe fața pământului vaste și magnifice ecosisteme, animalele sălbatice care existau în cadrul lor, dar arderea copacilor și a turbăriilor din pădurile tropicale a produs mai multe emisii de gaze decât cele rezultate din arderea combustibililor fosili.

Dar cel mai jenant este, probabil, eșecul Germaniei de a reduce emisiile de carbon în domeniul producerii energiei electrice. Motivul este și de această dată concesiile făcute de Merkel lobbyștilor din industria germană.

Guvernul condus de aceasta a blocat în repetate rânduri eforturile de a se impune un termen limită producției de energie electrică pe bază de cărbuni. Cărbunele, în special lignitul, unul din cei mai poluanți combustibili, continuă să asigure 40% din electricitatea produsă în Germania.

Din cauza faptului că Angela Merkel refuză să restricționeze utilizarea acestuia, impactul asupra programului *Energiewende* a fost invers decât cel

scontat, respectiv producția de energie electrică obținută din lignit – mai ieftină – a fost stimulată. Ea a anunțat chiar că „*producția de cărbune va continua să fie unul din pilonii alimentării cu energie electrică a Germaniei pentru o perioadă lungă de timp de acum încolo.*”

Să fie oare doar Germania cea care se comportă duplicitar atunci când pretinde că aspiră să devină campioana țărilor care se află pe drumul construirii așa-numitei „*eco-civilizații*”?¹⁹ Nici vorbă! Are concurenți serioși.

China, pe de o parte, a promis că până în anul 2020 va construi cea mai mare fermă de panouri solare din lume și va închide 103 termocentrale pe cărbuni, dar pe de altă parte externalizează fără scrupule emisiile ei de gaze cu efect de seră. Deși a fost laudată la Paris, în 2015, pentru intențiile sale de a contribui, prin exemplu propriu, la reducerea emisiilor de CO₂, China construiește 92 termocentrale pe cărbuni în 27 de țări. Cu o capacitate combinată de 107 gigawați, acestea vor produce mai mult CO₂ decât toate termocentralele pe cărbuni din SUA, care ar fi urmat să fie închise până în 2020.

O altă campioană a ipocriziei este și Canada. În anul 2015, primul-ministrul Justin Trudeau a prezentat națiunii sale și lumii întregi un plan ambițios, vizând eliminarea cărbunilor ca sursă de electricitate, o taxă națională pe emisiile de CO₂ și investiții masive în energiile regenerabile.

Poziția premierului canadian s-a schimbat însă cu 180° când a fost vorba de nisipurile petrolifere din Alberta. Într-o conferință a industriei de petrol, desfășurată la Houston în luna martie 2017, Trudeau a declarat:

„Nicio țară care are 173 miliarde barili de petrol în pământ nu-i va lăsa acolo.”

Merită menționat faptul că se referea la cel mai poluant tip de țiței – cel aflat în nisipuri bituminoase (*tar sands*). Extragerea acestuia implică decopertări masive ale solului, folosirea unor imense cantități de abur, care apoi devine apă contaminată și extragerea unor însemnate cantități de sulf, depozitat în halde de mărimea unor dealuri.²⁰

De altfel, Acordul climatic de la Paris are o portiță pe care Canada o poate specula: emisiile de CO₂ sunt măsurate în țara unde sunt arși combustibili fosili, nu în țara care îi produce. Cu alte cuvinte, Canada va putea să pretindă, precum China, că și-a scăzut emisiile pe teritoriul național, deoarece externalizarea emisiilor prin vânzări de petrol ultrapoluant nu este inclusă în Acordul de la Paris.

¹⁹ Constantin Crănganu, *Încălzire globală și ipocrizie politică în China și Canada*, din 22.07.2017, *Contributors*.

²⁰ Idem

Pentru ca lucrurile să fie și mai clare în ce privește intențiile reale ale partizanilor măsurilor de prevenire a „Încălzirii globale,” nu putem să nu menționăm faptul că acestea, inclusiv cele prevăzute în Acordul de la Paris, nu conțin prevederi clare de transpunere în practică și mai ales sancțiuni în cazul încălcării lor.

Până în prezent, nicio înțelegere din acest domeniu nu are caracter obligatoriu. Conform Acordului de la Paris, fiecare țară semnatară și-a propus benevol un program de reducere a gazelor cu efect de seră pe următorii 15 ani. Dar nicio țară industrializată majoră nu este în prezent pe cale să își îndeplinească angajamentul.

Pentru a avea o imagine completă despre problematica „Încălzirii Globale” să ne oprim puțin și asupra recent încheiatei conferințe COP23, de la Bonn. Timp de două săptămâni, 25.000 de oameni au avut ca obiectiv „discuții climatice pentru stabilirea regulilor jocului”.²¹ (Dacă Acordul de la Paris poate fi considerat un fel de constituție a protecției climei pe glob, atunci regulile jocului ar trebui să fie legile și reglementările prin care acest tratat devine implementabil.)

Costurile organizării acestei „reuniuni” au fost de 117 milioane euro și au fost suportate de guvernul german.

Singurul rezultat concret cu care s-a finalizat conferința a fost angajamentul a 20 de țări de renunțare la cărbune, considerat cel mai poluant dintre combustibilii fosili. Dar, cea mai mare parte dintre aceste țări are un consum nesemnificativ de cărbune.

Organizatorii au mai fost satisfăcuți de creșterea implicării administrațiilor locale și regionale, alături de mediul de afaceri, în demersurile de promovare a protecției climei.

Este de înțeles de ce se agită administrațiile locale și regionale, deoarece acestea speră să fie beneficiari ai fondurilor uriașe la care visează progresiștii. Banii vor veni însă de la guvernele centrale care administrează bugetele naționale, iar după cum se pare acestea au început să dea înapoi când este vorba de cifre concrete.

Imediat după semnarea Acordului de la Paris, în urmă cu doi ani, se vorbea de nici mai mult nici mai puțin decât de 5.000 de miliarde dolari care să fie alocați și cheltuiți pentru limitarea „Încălzirii Globale.” După retragerea SUA din acest acord și implicit a principalului contributor financiar pe care

²¹ Ce s-a întâmplat de fapt la conferința climatică de la Bonn - și de ce este important, din 17.11.2017, articol redacțional, DW.

contau progresiștii în planurile lor, lucrurile au început să se tempereze drastic din acest punct de vedere.

Înainte de COP23, doar 10 miliarde de dolari erau prevăzute pentru *Green Climate Fund*, care urmează să fie constituit pentru a finanța măsurile necesare pentru reducerea impactului modificărilor climatice, pentru transformarea sistemelor energetice și reducerea emisiilor poluante.

Cu toate acestea, la Bonn, factorii cu putere financiară au vorbit numai de 60 de milioane de dolari, dar grupurile non-guvernamentale „*nu au fost impresionate de acest recul și speră să se ajungă chiar la 20 de miliarde.*”

*

Concluzionând, în opinia noastră, în spatele unor cuvinte frumoase și intenții declarativ generoase privind modificările climatice la care asistăm și în general la tot ce ține de protejarea mediului înconjurător, se ascund de fapt planuri nu întotdeauna sincere și onorabile de redistribuire a resurselor financiare și economice ale lumii.

Chestiunile reale privind „*Încălzirea Globală*” ar trebui să rămână de competența oamenilor de știință onești, iar concluziile la care ajung aceștia să nu mai fie manipulate în scop mercantil sau politicianist.

Vom mai reveni și cu alte aspecte asupra acestei teme de interes major pentru securitatea și supraviețuirea civilizației umane.

MIGRAȚIA INTERNAȚIONALĂ

Dan Sulugiuc

Fenomenul migrației a existat dintotdeauna, concretizat prin transhumanță, invazii, colonizări și cruciade, sau provocate, în general, de atracția exercitată de regiunile mai bogate asupra populațiilor mai sărace cu consecințe demografice, sociale, economice, politice și culturale. Migrația a crescut semnificativ începând cu 1980, iar interesul pentru analiza acestui proces s-a intensificat și a cuprins toate regiunile lumii. În cadrul migrației internaționale, întâlnim două procese strâns legate între ele: imigrația și emigrația.

Imigrarea (al cărei rezultat este imigrația) reprezintă acțiunea de intrare într-o țară pentru a se stabili acolo, temporar sau definitiv. Țara de primire sau țara de imigrație se caracterizează, din punct de vedere economic, prin următoarele elemente: grad relativ mai ridicat de dezvoltare economică; cerere mai mare de forță de muncă, în comparație cu disponibilitățile naționale; pondere redusă a tineretului și a populației apte de muncă.

Emigrarea (al cărei rezultat este emigrația) reprezintă acțiunea de plecare din patrie (expatrierea) și stabilirea, temporar sau definitiv, într-o altă țară. În acest caz, țara de origine se caracterizează printr-un grad mai redus de dezvoltare economică, o pondere ridicată a tineretului și, în general, a populației apte de muncă, natalitate ridicată, absența posibilităților de utilizare pe plan național a forței de muncă disponibile, absența investițiilor în unele sectoare economice.

În ansamblul său, România a devenit atât țară de origine cât și de destinație a migrației internaționale. De asemenea, a crescut numărul persoanelor care migrează în tranzit teritoriul național, România având responsabilități suplimentare legate de poziționarea la frontiera estică a UE (migrație ilegală, trafic de persoane, migrație voluntară). Politica legată de migrație în România a avut în vedere adoptarea de acte normative, înființarea unor instituții cu atribuții în domeniul migrației și cooperarea cu alte state.

Principalele țări în care muncesc românii sunt SUA, Italia, Spania, Israel, Germania și Marea Britanie. Două treimi din banii trimiși în țară vin de la românii plecați la muncă în Italia și Spania. Migrația românească se caracterizează prin următoarele: migrarea cu precădere a populației tinere, aptă de muncă, ceea ce conduce la o situație de criză atât pe piața muncii, cât și pe piața asigurărilor și serviciilor sociale.

În ciuda speculațiilor de presă privind un plan diabolic, dirijat și planificat, de invadare a Europei cu imigranți musulmani organizat de forțe oculte, autoritățile române au exprimat un punct clar de vedere, prin ministrul de externe, Teodor Meleșcanu, care susține că România, spre deosebire de alte state occidentale, continuă să rămână o țară de tranzit unde se află aproximativ 700 de refugiați și că ar putea primi până la 2.000. De asemenea, a precizat că țara noastră nu intenționează să se alătore poziției Grupului de la Vișegrad.

Veniți din Orientul Mijlociu sau Africa, emigranții sosiți în România fac orice ca să ajungă în țările din vestul Europei, chiar dacă au și copii născuți în centrele de primire din țara noastră.

Aproximativ 2,8 milioane persoane au emigrat din România în scop de muncă, în timp ce doar circa 60 mii cetățeni străini au venit în România în căutarea unui loc de muncă. Cei care au imigrat în țara noastră în această perioadă au fost în mare parte întreprinzători, în special din țări islamice: Turcia, Siria, Iordania precum și China.

În 2011, la ultimul recensământ, în România aveau acte de ședere legală 57.259 cetățeni străini, originari din: Republica Moldova (25,01%), Turcia (15,86%), China (11,81%), Siria (4,37%), SUA (3,33%), Serbia (2,82%), Israel (2,65%), Tunisia (2,58%), Liban (2,52%), Ucraina (2,34%), alte state (26,71%).

Imigrația masivă este una din cauzele care au determinat Marea Britanie să părăsească Uniunea Europeană, iar Grupul de la Vișegrad, respectiv Polonia, Ungaria, Cehia și Slovacia, să facă front comun pentru a se apăra singure, dar se confruntă cu tot mai dese divergențe între pozițiile dure ale Ungariei și Poloniei și pozițiile mai moderate ale Slovaciei și Cehiei. Grupul de la Vișegrad a ajuns sinonim în Europa cu poziții anti-europene explicite.

Cu siguranță, țările bogate au încă resurse pentru a atenua efectele financiare și culturale ale unui fenomen care ia amploare. Ajutoarele sociale primite de emigranții ajunși în Europa sunt de cca 11,4 ori mai mari decât venitul unui african pe lună. Oare cine nu dorește să nu muncească și să primească bani pe degeaba, asistență socială, locuință?

Deja se apreciază că peste 20 milioane emigranți așteaptă doar să aibă ocazia să treacă Mediterana. Niciun emigrant nu are de ce să se teamă că va fi trimis înapoi în țara de baștină.

Populismul și naivitatea sunt atât de mari încât se acceptă această situație, deși se știe că 25 de dolari pe lună i-ar ajuta mai mult pe acești oameni să rămână în țările lor decât să li se ofere peste 500 de euro pe lună în Europa. Există destulă toleranță când miile de azilanți fură, violează, se plimbă fără bani cu mijloacele de transport în comun și taximetre, fac comerț cu droguri,

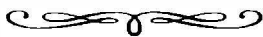
sunt radicalizați de preoți musulmani și printre ei sunt infiltrați membri ai unor organizații teroriste. 10 milioane de africani s-au stabilit deja în Europa... și continuă să vină.

Frontex – Agenția europeană pentru paza frontierelor – a raportat că 93% dintre imigranții debarcați în Italia în 2016 au fost afro-musulmani. Anul acesta, în primele 6 luni, au fost aduși în Italia de pe coastele Libiei, aproape 100 000 de imigranți sub-saharieni.

Dar cel mai grav aspect, care pare ignorat cu bună știință, este că Islamul are ca scop principal islamizarea Europei, invadarea ei cu sute de milioane de musulmani și înființarea unui stat islamic, un fel de Califat unde domnește Sharia și religia principală trebuie să fie Islamul.

Crearea de zone interzise populației locale în care nici poliția nu îndrăznește să intre, impunerea unei anumite ținute și, printre altele, introducerea limbii arabe obligatorii în școli reprezintă o realitate azi în Anglia, Germania, Suedia, Franța, Olanda și în mai toate țările dezvoltate din Europa.

În plus, obligativitatea unei cote de azilanți, după selecționarea acestora, pentru țările din Estul Europei devine o cerință greu de acceptat.

ANALIZE POLITICO-STRATEGICE**IMPORTANȚA ANALIZEI INFORMAȚIILOR
SECRETE – pagini de istorie****Alexandru Botez**

În urmă cu aproape 45 de ani, serviciile de informații israeliene au înregistrat un eșec major, nereușind să prevadă declanșarea Războiului de Yom Kippur. Peste numai 9 ani, acestea se vor confrunța cu un nou eșec, cu ocazia invaziei de către Israel a Libanului, când nu au oferit decidenților politici și militari informații complete și reale privind posibilele consecințe ale acestei acțiuni. Cantitatea și calitatea informațiilor secrete obținute erau corespunzătoare în 1973, în timp ce în 1982 tocmai cantitatea și calitatea acestora a fost deficitară, dar în ambele situații cauza eșecurilor a fost aceeași, respectiv relația incorectă dintre producătorii și experții care le analizau (sectoarele de analiză și sinteză) și beneficiarii politici ai produselor informative finale, pe baza cărora s-au luat decizii vitale pentru Israel. Prestigiosul think-tank Brookings Institute a publicat recent o analiză pe această temă²² a politologului Bruce Riedel, fost ofițer CIA, în prezent director pentru proiecte de intelligence, din cadrul Centrului pentru politici în Orientul Mijlociu și membru al Centrului pentru probleme de securitate și de Intelligence în secolul XXI. Având în vedere actualitatea și importanța acestui subiect pentru cultura de securitate a cititorilor noștri, prezentăm un rezumat prelucrat al acestei lucrări, cu mențiunea că în ce privește evaluările și concluziile, acestea aparțin exclusiv lui Bruce Riedel.

*

Planificarea activității armatei israeliene se bazează pe sistemul rezerviștilor. Fiecare israelian apt de serviciu militar efectuează un stagiu minim, urmat de concentrări periodice, dar numai un număr mic dintre ei fac parte din armata permanentă. Ca urmare, armata israeliană este compusă în proporție de 80% din rezerviști, care trebuie să fie mobilizați rapid în caz de nevoie. În aceste condiții, activitatea serviciilor de informații este vitală pentru apărarea Israelului.

²² Bruce Riedel *Enigma: Anatomia eșecului serviciilor secrete israeliene de acum aproape 45 de ani* („Enigma: The anatomy of Israel's intelligence failure almost 45 years ago”), din 25.09.2017, *Brookings Institute*.

În 1973, era necesar ca acestea să avertizeze înainte cu cel puțin două zile despre un posibil atac, pentru a putea asigura timpul necesar mobilizării rezerviștilor și desfășurării lor pe fronturile de luptă. Ministerul apărării semnalase, încă din 1972, că ar fi fost de dorit o rezervă de timp de 5 până la 6 zile, care să permită primului-ministru să decidă dacă din punct de vedere politic era oportun să se apeleze la un atac preventiv, pentru contracararea pregătirilor de război ale inamicului.

RĂZBOIUL DE YOM KIPPUR

Cu toate acestea, în 1973, comunitatea de informații a Israelului a raportat despre un posibil atac cu doar câteva ore înainte de declanșarea războiului, avertisment care nu a fost luat în considerare de conducerea politică și militară a țării. Acesta, în ciuda semnalelor transmise de surse umane de excepție, a informațiilor obținute prin mijloace tehnice (signals intelligence collection capabilities), amplasate pe Înălțimile Golan și în zonele muntoase din Peninsula Sinai. Toate aceste informații se concentrau însă doar la compartimentul de analiză din cadrul armatei. Mossad era atunci doar un serviciu de obținere de informații secrete din străinătate din surse umane, neavând nicio autoritate să conteste evaluările armatei.

Comisia Agranat – înființată de guvernul israelian să examineze de ce a fost luat prin surprindere Israelul în 1973 și să recomande măsuri pentru a preveni repetarea acestui lucru în viitor – a dezvăluit că Mossad avea o sursă valoroasă în Egipt. În raportul preliminar elaborat în 1974, nu a fost dezvăluită identitatea agentului, dar se afirma faptul că Mossad avea o sursă cu acces la nivelul conducerii de la Cairo.

Raportul final nu a fost făcut public până în 2012, când o mare parte din acest document a fost desecretizat. Atunci s-a aflat că numele de cod al sursei respective era „*Babel*.”

Acesta își oferise serviciile Mossadului în 1969 și a furnizat informații și documente privind domeniile cele mai sensibile ale securității Egiptului, inclusiv planuri de pregătire ale armatei egiptene. Informațiile obținute de la „*Babel*” au fost esențiale pentru construirea conceptului conform căruia „*arabii nu vor declanșa un război pe care știau că-l vor pierde.*”

Astfel, acesta a relatat că Egiptul nu va ataca Israelul decât dacă va avea și alți aliați arabi și doar dacă putea contracara superioritatea aeriană israeliană. Pentru atingerea acestui al doilea obiectiv, președintele egiptean Anwar Sadat considera că avea nevoie de bombardiere cu rază medie de acțiune, pentru a putea ataca aerodromurile unde se aflau dislocate avioanele israeliene.

Existența lui „*Babel*” a fost dezvăluită public în anul 2002, de un scriitor israelian, iar mass-media egipteană l-a identificat în persoana lui Ashraf

Marwan, un miliardar egiptean căsătorit cu Mona Gamal Abdel Nasser, fiica fostului președinte Nasser. Ulterior, în Israel, au fost dezvăluite mai multe detalii privind relațiile Mossad cu acesta.

Marwan era un apropiat al președintelui Anwar Sadat consilier în cadrul Administrației Prezidențiale de la Cairo (1968 - 1976); din 1974 a deținut în cadrul acesteia funcția de secretar pentru politică externă.

A început să furnizeze informații Israelului la începutul anului 1970, când socrul său era încă în viață, iar de-a lungul Canalului Suez se desfășura un război de uzură. Egiptul încerca în acest fel să exercite presiuni asupra Israelului pentru a se retrage de pe malul canalului.

„Babel” a furnizat informații valoroase privind intențiile conducerii politice și militare de la Cairo, inclusiv pregătirile pentru un nou război și dialogul egiptean-sovietic pe această temă, inclusiv stenogramele întâlnirilor pe care Nasser le avusese la Kremlin.

Marwan și-a început cariera de spion la Londra, iar întâlnirile sale cu israelienii s-au desfășurau exclusiv în capitala britanică. Era plătit cu 50.000 lire sterline la fiecare întâlnire. De asemenea, Mossad a închiriat un apartament luxos în Myfair, folosit drept casă conspirativă unde se desfășurau aceste întâlniri. Directorul Mossad, Zvi Zamir, se întâlnea personal cu acesta pentru a-i transmite instrucțiuni, exploata informativ și a-l recompensa.

În luna aprilie 1973, Marwan a solicitat, printr-un semafor de urgență, să fie contactat, mesajul codificat referindu-se la iminența declanșării războiului. Directorul Mossad Zvi Zamir s-a deplasat imediat la Londra, pentru a-l întâlni. Marwan i-a relatat că războiul va începe la mijlocul lunii mai, menționând și că avioane de luptă algeriene și libiene fuseseră deja dislocate în Egipt, pentru a sprijini atacul. Pregătirile pentru război aveau să fie mascate de aplicații militare în zona Canalului de Suez.

Analizii israelieni din ministerul apărării au evaluat însă eronat acest avertisment. Șeful serviciului de informații militare, generalul Eli Zeira, a informat personal pe primul-ministru și pe membrii cabinetului său despre avertismentul primit de Mossad, dar conform evaluării sale „*probabilitatea unui atac era foarte scăzută.*” De altfel, în prognoza Ministerului Apărării pentru anul 1973, întocmită la sfârșitul anului 1972, se preciza că: „*probabilitatea ca Egiptul să încerce să traverseze Canalul Suez este aproape zero,*” iar Zeira nu a făcut decât să reitereze această concluzie.

În perioada indicată de Marwan nu s-a produs niciun atac împotriva Israelului, dar în zona canalului s-au desfășurat aplicații militare egiptene de amploare. După încheierea acestora, majoritatea unităților de artilerie și echipamentele de geniu care puteau fi folosite pentru traversarea canalului au rămas pe loc, nemairevenind în garnizoanele lor. De asemenea, unitățile de

rachete sol-aer au rămas pe pozițiile avansate, de unde puteau asigura acoperirea aeriană inclusiv a unei părți din Peninsula Sinai.

În luna august 1973, Marwan l-a însoțit pe Sadat în Arabia Saudită pentru o întâlnire cu Regele Faysal. Sadat a dezvăluit regelui existența unui plan vizând declanșarea unui război cu Israelul și a cerut sprijinul Arabiei Saudite să stopeze exporturile de țiței în Statele Unite, în cazul în care americanii vor fumiza armament israelienilor în timpul războiului. Sadat nu a dezvăluit data când va avea loc atacul, dar a menționat că acesta va fi „*în curând, foarte curând*”. La începutul lunii septembrie 1973, Marwan a informat Mossad despre ce s-a discutat la summitul de la Riad.

La 1 octombrie 1973, Egiptul a început o nouă aplicație militară în zona Canalului Suez, denumită „*Tahir 41*.”

Pe 2 octombrie 1973, după ce prim-ministrul israelian s-a întors dintr-o vizită efectuată în străinătate, a fost programată o ședință de guvern pentru 3 octombrie, la care să fie discutate probleme de securitate.

Generalul Aryeh Shalev, a reprezentat serviciul de informații militare, deoarece șeful său, generalul Eli Zeira, era bolnav. Directorul Mossad nu a fost invitat. Shalev a explicat că acumularea de forțe egiptene era de fapt o aplicație militară și a reiterat că riscul unui atac din partea egiptenilor și sirienilor era „*scăzut*.” La sfârșitul ședinței, Golda Meir i-a strâns mâna lui Shalev și i-a mulțumit pentru că a liniștit-o.

În dimineața zilei de 5 octombrie 1973 (ora 2,30 la Tel Aviv), Ashraf Marwan a solicitat să fie contactat de urgență, folosind din nou cuvântul codificat pentru iminența războiului. Directorul Mossad, Zvi Zamir, a luat primul avion spre Londra. Marwan i-a relatat că *Egyptair*, compania națională de transport aerian, începuse în ziua de 5 octombrie evacuarea avioanelor sale în Libia. Marwan a reiterat că în conformitate cu planurile de război ale Egiptului, după începerea acestei acțiuni, va urma un atac, în maxim 24 de ore.

Rezulta că ora H urma să fie a doua zi la 6,00 PM. Șeful Mossad a sunat la Tel Aviv, unde era ora 3,40AM, deja în ziua de 6 octombrie, de Yom Kippur. Războiul a început într-adevăr în aceeași zi, la orele 14,00.

Notă: Detalii interesante despre aceste evenimente mai pot fi găsite în numărul 3/2013 al Revistei Periscop, în articolul semnat de Mihai Cosma.

Ministrul apărării Moshe Dayan a fost informat despre avertismentul obținută de Mossad, puțin înainte de ora 06,00 AM. El a ordonat să nu fie declarată mobilizarea generală, dar a dispus chemarea sub arme a unor contingente de rezerviști și evacuarea copiilor din așezările israeliene de pe Înălțimile Golan. În cadrul ședinței de guvern, convocată la ora 09,00 AM, primul-ministru a ordonat o mobilizare mai mare, dar a exclus categoric un atac aerian preventiv.

Conform afirmațiilor ulterioare ale secretarului de stat american pentru apărare, James Schlesinger: „*Războiul a fost o surpriză totală. Aveam toate indiciile de care aveam nevoie, dar acestea fuseseră respinse ca fiind exagerări ale arabilor. Concepția israelienilor era că arabii nu puteau să atace până când nu aveau superioritate aeriană. Iar Statele Unite considerau că israelienii știu mai bine.*”

Ashraf Marwan a murit la Londra în 2007 și a fost înmormântat în Egipt, unde i s-au organizat funeralii militare, la care au participat șeful de atunci al serviciului egiptean de informații, Omar Suleiman, Gamal - fiul președintelui Hosni Mubarak, rectorul Universității Al Azhar și liderul islamiștilor din Egipt, Shaykh Mohammad Sayed Tantawi. Președintele Mubarak l-a descris ulterior pe Marwan ca fiind un „*patriot,*” care a îndeplinit misiuni pentru Egipt, despre care nu a venit timpul să fie dezvăluite.

Războiul a costat Israelul 2.656 morți și 7.250 răniți. 300 din cele 500 de tancuri israeliene aflate în Peninsula Sinai și pe Înălțimile Golan au fost distruse în primele zile ale declanșării luptelor.

Moshe Dayan a fost cel mai surprins de cele întâmplate. La sfârșitul zilei de 7 octombrie 1973 el a ordonat aviației israeliene să folosească toate resursele împotriva Siriei, afirmând: „*Dacă forțele aeriene nu-și vor transfera toată puterea împotriva Siriei, atunci tancurile siriene vor invada Israelul.*” El a mai ordonat punerea în stare de alarmă a rachetelor nucleare cu rază medie de acțiune *Jericho*, care au fost desfășurate sub cerul liber la Baza Beit Zacharia, în apropiere de Ierusalim, unde puteau fi observate de sateliții americani.

Statele Unite au acceptat în cele din urmă cererile disperate ale israelienilor de a le înlocui armamentul pierdut în primele zile de luptă și apoi cursul războiului s-a întors în favoarea Israelului. Dayan a ordonat retragerea rachetelor *Jericho* în adăposturile lor de beton, dar către sfârșitul războiului, era din ce în ce mai ignorat de primul-ministru. Nu a fost demis, dar era evident că Golda Meir își pierduse încrederea în el

Comisia Agranat a recomandat o serie de măsuri organizatorice pentru a preveni un alt dezastru. Un element de noutate a fost înființarea unei structuri de analiză proprie în cadrul Mossad, capabilă să concureze evaluările serviciului de informații al armatei, iar capacitățile de analiză ale Ministerului de Externe au fost considerabil întărite, pentru a adăuga o a treia voce în cazul existenței de evaluări divergente. Intenția era ca având trei instituții independente care să analizeze informațiile secrete obținute de serviciile de informații, să se reducă șansa prevalenței unui concept comun al comunității serviciilor de informații și elitei politice și militare, care să nu reflecte realitățile de pe teren.

*

Un alt episod semnificativ al evoluțiilor care au marcat Orientul Apropiat în toamna anului 1973 a fost o întâlnire care a avut loc într-o casă conspirativă de lângă Tel Aviv.

În seara zilei de 25 septembrie 1973, aici a sosit Regele Hussein al Regatului Hașemit al Iordaniei, țară cu care oficial Israelul se afla în stare de război. Regele plecase de la Amman cu un elicopter al Forțelor Regale Aeriene Iordaniene, a zburat până pe litoralul Mării Moarte, de unde a fost preluat de un elicopter al Forțelor Aeriene Israeliene și transportat până la casa conspirativă.

Era însoțit de prim-ministrul iordanian Ziad Rifai și de șeful serviciului iordanian de informații, generalul Fathi Abu Talib. Nu era prima vizită de acest fel a regelui. Se mai întâlnise în secret cu israelienii timp de mai mulți ani, la fel cum făcuse și bunicul său, Regele Abdullah.

În anul 1973, mai fusese oaspetele casei conspirative în mai și august. Hussein solicitase această întrevvedere cu două zile înainte, precizând că era vorba de ceva „urgent”. Gazda sa era Golda Meir, care avusese un rol decisiv în stabilirea dialogului secret cu Regele Abdullah, iar după moartea acestuia, avea în legătură personală pe nepotul său. Prim-ministrul israelian era însoțit de consilierul său Mordechai Gazit și de șeful Mossad, Zvi Zamir. Într-o cameră din spatele clădirii se aflau câțiva agenți care deserveau aparatura de ascultare, microfoanele fiind instalate în sufragerie. Printre aceștia se afla și șeful *Biroului Iordania* din cadrul Direcției de Informații Militare (DMI), din Forțele de Apărare ale Israelului (IDF), locotenentul-colonel Zussia Keniezer, despre care vom mai vorbi

Regele tocmai venise de la un summit care a avut loc la Cairo, între 10 și 12 septembrie 1973, la care au mai participat președintele egiptean Anwar Sadat și președintele sirian Hafez al-Assad. Între Egipt și Iordania relațiile fuseseră întrerupte în 1972, iar între Siria și Iordania avuseseră loc chiar ciocniri armate, în luna septembrie 1970. La această reuniune, cei trei șefi de stat au fost de acord cu restabilirea relațiilor diplomatice dintre țările lor. De asemenea, Regele Hussein a avut ocazia să audă direct de la Sadat și Assad evaluările lor privind situația din Orientul Mijlociu. Scopul vizitei regelui la Tel Aviv era să transmită israelienilor aceste evaluări, precum și propria sa analiză.

Primele dezvăluiri despre această întâlnire au apărut în presa israeliană în 1993, și relevau că regele ar fi avertizat explicit despre faptul că Siria și Egiptul intenționau să atace Israelul. Avertismentul a fost însă desconsiderat de primul-ministru israelian, ministrul apărării și de șeful serviciului de informații militare, ceea ce a determinat surpriza atacului din 6 octombrie 1973.

Astfel, generalul Eli Zeira a dezvăluit în 1993 că Golda Meir a primit un avertisment privind declanșarea unui război din partea „unei personalități

arabe cu rang foarte înalt” și pe care zierele vremii au identificat-o fără prea mare dificultate în persoana Regelui Hussein. De altfel, chiar acesta a recunoscut ulterior că se întâlnește în secret cu oficiali israelieni, dar a negat că ar fi discutat cu aceștia despre planurile de război ale Egiptului și Siriei, precizând că ar fi aflat despre atacul surpriză al acestora doar pe 6 octombrie 1973. A povestit chiar ziaristilor că în acea zi el se plimba cu motocicletă prin Amman, când cei din serviciul său de securitate i-au cerut să oprească și l-au informat că începuse războiul. Prin urmare, nu avea cum să avertizeze despre un război despre care nu avea cunoștință. Evident, Regele Hussein nu dorea să fie considerat un trădător al națiunii arabe și spion al Israelului.

Având însă în vedere informațiile din mass-media israeliene și iordanene dezvăluite după moartea regelui – unele bazate pe documentele personale ale acestuia – rezultă o imagine mai clară privind ce s-a întâmplat la întâlnirea din 25 septembrie 1973.

Într-adevăr, regele fusese exclus de la discuțiile tehnice dintre Sadat și Assad privind războiul, dar și-a putut face o imagine despre concepția acestora asupra situației din regiune. În plus, regele avea sursele proprii de informații secrete, în special în Siria. Direcția Generală de Informații Secrete a Iordaniei recrutase un comandant de divizie sirian, care avea acces direct la planurile de război ale Siriei. Acesta furniza sistematic informații detaliate privind planurile de război siriene și cooperarea militară cu Egiptul.

Regele a relatat interlocutorilor săi israelieni că Egiptul și Siria considerau status quo-ul inacceptabil, iar Sadat și Assad nu intenționau să lase ca situația să continue. Având în vedere discuțiile avute cu aceștia, el era sigur că încetarea focului nu se va putea menține mult timp.

El a mai spus că ar fi cerut lui Sadat și Assad „să nu conteze pe el”, deoarece Iordania „plătise deja un preț mare pentru o asemenea alianță în 1967,” când țara sa a pierdut Cisiordania și Ierusalimul de Est. În opinia sa, din moment ce Sadat și Assad i-au cerut să li se alăture împotriva Israelului, un atac era iminent. Apoi, a apelat la cel mai important argument al său, respectiv că Siria era pe deplin pregătită de război. De pe frontul sirian, a menționat regele, „un agent cu o poziție foarte importantă” a relatat iordanienilor că armata siriană era pregătită de război și fusese desfășurată pe „pozițiile premergătoare declanșării unui atac.”

Golda Meir l-a întrebat dacă Egiptul se va alătura Siriei într-un eventual război, iar regele a răspuns: „Cred că vor coopera.” Era un avertisment clar că războiul era iminent și că Israelul urma să lupte pe două fronturi.

Premierul a cerut o pauză și l-a convocat la casa conspirativă pe ministrul apărării Moshe Dayan. Acesta a ajuns la miezul nopții, iar Golda Meir l-a informat despre avertismentul regelui Hussein.

Dayan a răspuns că era conștient de o posibilă amenințare din partea Siriei și va ordona în cursul dimineții trimiterea unor întăriri în regiunea Înălțimilor Golan. Golda Meir a revenit la întâlnirea cu regele iordanian mai liniștită. Hussein nu le-a spus israelienilor când va fi declanșat războiul, pentru că el într-adevăr nu știa, pe 25 septembrie 1973, data exactă când Egiptul și Siria vor finaliza pregătirile pentru ziua D și ora H.

Avertismentul regelui a fost unul strategic. Ceea ce este foarte important era însă faptul că afirmațiile sale contraziceau concepția militară strategică a Israelului, conform căreia principala amenințare era Egiptul. Hussein a insistat însă că principalul pericol pentru Israel venea din partea Siriei, deoarece era deja pregătită de război și era mult mai aproape de teritoriul Israelului decât Egiptul.

Ulterior, sursa sa siriană îi va comunica ziua și ora exactă a declanșării atacului, astfel încât regele fără îndoială că nu a fost luat prin surprindere când se plimba cu motocicletă prin Amman. Aceste date nu au mai fost transmise de rege Israelului, iar în dimineața zilei de 6 octombrie 1973, l-a trimis pe șeful serviciului său de informații la Damasc, o inițiativă extrem de neobișnuită pentru Iordania și care ridică o serie de semne de întrebare în ce privește loialitatea sa reală, în acel moment, față de Israel.

După ce regele s-a întors la Amman, a doua zi, Dayan a discutat despre avertismentul acestuia cu șeful serviciului de informații militare, generalul Eli Zeira, cu adjunctul acestuia Aryeh Shalev și cu alte persoane cu funcții înalte în domeniul apărării și securității Israelului. Toți au pus la îndoială veridicitatea avertismentului, datorită caracterului vag, bazat în mare măsură pe presupuneri. În opinia lor, arabii erau prea slabi din punct de vedere militar pentru a ataca. Dayan a fost de acord cu ei. De altfel, el avea un „*dispreț total față de calitățile militare ale arabilor*,” după cum se exprimase într-o discuție cu ambasadorul american și era convins că Regele Hussein exagera.

Premierul a plecat în aceeași dimineață la Strasbourg într-o vizită la Parlamentul European. Apoi a decis să meargă la Viena, unde avusese loc un atac terorist vizând un tren cu care călătoreau emigranți evrei provenind din Uniunea Sovietică.

Golda Meir s-a întors în Israel abia la sfârșitul zilei de 2 octombrie 1973, astfel încât cel mai important factor de decizie politică a lipsit din țară în perioada premergătoare declanșării războiului de Yom Kippur.

Locotenent-colonelul Keniezer a fost singurul care a susținut că avertismentul regelui trebuia luat în considerare. Două lucruri erau clare pentru Keniezer: sirienii erau amplasați pe poziții de atac și pregătirile lor erau coordonate cu cele ale egiptenilor. Ea a raportat șefului ei direct, generalul Aryeh Shalev, că varianta pesimistă („*bottom line*”) a mesajului pe care

Hussein a dorit să-l transmită era că un război cu Egiptul și Siria era iminent. Shalev a respins însă această evaluare. Keniezer a dezvăluit punctul său de vedere colegului care comanda atunci *Biroul Siria* și care nu avea acces la informațiile obținute de la rege. Acesta a catalogat-o pe Keniezer ca fiind „alarmistă” și a refuzat să țină cont de analiza ei.

Serviciile de informații israeliene erau în acea perioadă prizonierele conceptului conform căruia arabii nu vor declanșa un război pe care știau că-l vor pierde, prin urmare pericolul de război era minim. Toate semnalele privind pregătirile de război și orice avertismente în acest sens erau adaptate și explicate prin prisma acestui concept. Dar acest concept nu era unul exclusiv al serviciilor de informații, ci era în același timp și un concept politic, în care conducerea politică a Israelului credea cu tărie. De asemenea, era un concept îmbrățișat și de opinia publică israeliană. Șeful Mossad, Zvi Zamir, caracterizase punctul de vedere al Israelului față de arabi cu cuvintele „*îi disprețuim*” și astfel se ajunsese atât dinspre serviciile secrete, cât și de la nivelul conducerii politice și militare la o „*cultivare încrucișată a dezastrului*”.

Eșecul serviciilor secrete israeliene din anul 1973 este un exemplu clasic de cum se poate greși atunci când comunitatea serviciilor de informații și elita politică și militară convin asupra unei bucle de feedback (feedback loop), care nu ține cont de schimbările din mediul real.

RĂZBOIUL DIN LIBAN

Peste mai puțin de un deceniu, Israelul s-a confruntat cu un nou eșec major al serviciilor de informații, atunci când a invadat Libanul. Din nou se formase între comunitatea de informații, elita politică și cea militară consensul conform căruia un război în Liban împotriva mișcării de rezistență palestinienilor condusă de Yasser Arafat ar fi putut schimba echilibrul strategic în regiune în favoarea Israelului.

Principalul ingredient al acestui concept era prezumția că majoritatea populației libaneze ar fi sprijinit Israelul împotriva palestinienilor și a aliaților lor sirieni. Se conta chiar pe sprijinul activ al minorității creștine maronite într-un război împotriva palestinienilor. Se mai spera că musulmanii sunniți vor fi neutri, dar era total ignorată cea mai mare comunitate etnică din Liban – musulmanii šiiti. A fost o gravă eroare.

Timp de decenii, scena politică din Liban nu a fost o prioritate a serviciilor de informații israeliene, atenția acestora fiind concentrată asupra organizațiilor teroriste și trupelor siriene de ocupație din această țară. Pentru a suplini această deficiență, israelienii s-au bazat pe relațiile pe care le aveau cu falangiștii creștini.

Bashir Jumayyil, liderul formațiunii paramilitare a acestora (Lebanese Forces), îi ura pe palestinieni, sirieni și în general pe toți musulmanii. Acestuia i se promisese să devină președintele Libanului, după ce țara sa a fost invadată de israelieni, în luna iunie 1982, urmând să semneze un tratat de pace cu Israelul, să-i alunge pe palestinieni și sirieni și să fie un aliat de încredere.

Responsabilitatea discuțiilor cu falangiștii revenea atunci exclusiv Mossad. Ofițerii serviciului vizitau frecvent sediile falangiștilor din Beirut, iar falangiștii vizitau Israelul. Milițiile Forțelor Libaneze beneficiau de armament și instrucție din partea consilierilor israelieni.

Mossad întâmpina însă dificultăți în menținerea obiectivității analitice, deoarece în calitate de interlocutor operațional era simultan avocatul dar și manipulatorul creștinilor. Conform Comisiei Kahan, înființată după ce războiul din Liban a culminat cu masacrul falangist împotriva femeilor și copiilor palestinieni din septembrie 1982: *„Mossad gestiona de fapt relațiile dintre falangiști și Israel și devenise prizonierul întreținerii de relații exclusiv cu această comunitate.”*

Desigur, serviciul de informații militare colecta și analiza și el informații secrete obținute din Liban, dar conducerea acestuia avea rețineri să conteste primatul informativ și analitic al Mossad. Când Jumayyil a fost asasinat, la 14 septembrie 1982, iar armata israeliană a invadat Beirutul de Vest musulman, luptătorii falangiști au atacat taberele de refugiați Sabra și Shatilla, masacrând locuitorii acestora. Comisia Kahan a ajuns la concluzia că directorul serviciului de informații militare de atunci, generalul-maior Yehoshua Saguy, *„s-a eschivat”* de responsabilitatea evaluării împrejurărilor în care s-a produs masacrul, deoarece nu dorea să intre în conflict cu Mossad.

Mult mai periculos din punctul de vedere al intereselor Israelului a fost faptul că primatul informațiilor secrete furnizate de creștini a pus în umbră realitatea creșterii puterii comunității šiite și capacității acesteia de a crea o insurgență puternică împotriva ocupației israeliene.

Un detașament de 1.000 de gardieni ai revoluției islamice (Iran) a fost dislocat în partea de est a Libanului și a început să instruiască și să înarmeze insurgenții šiiti. Primul atac al luptătorilor Hezbollah a fost în luna aprilie 1983 împotriva Ambasadei americane de la Beirut, fiind uciși 63 de oameni, dintre care 17 americani. În luna octombrie 1983, un atac sinucigaș cu bombe a ucis 241 pușcași marini americani și 58 de parașutiști francezi la Beirut. Peste o lună, un alt atac sinucigaș cu bombe a distrus un comandament militar din orașul Tyre, pierzându-și viața 75 de israelieni și mai multe zeci de libanezi.

Falangiștii aveau puține surse în comunitatea šiită. De altfel, maroniții-creștini îi considerau pe šiiti cetățeni libanezi de categoria a doua. Având în vedere că israelienii se bazau excesiv pe falangiști pentru a cunoaște și înțelege

situația din Liban, cantitatea și mai ales calitatea informațiilor obținute din această țară erau deficitare. Așa cum remarca un istoric „*Israelul nu avea o rețea informativă în zonele locuite de șiiți. Majoritatea informațiilor despre aceștia proveneau de la maroniți, care-i disprețuiau pe șiiți.*”

Abia în 1984, Mossad, serviciul de informații militare și serviciul intern de securitate Shin Bet – care avea responsabilități de securitate în zona ocupată din Liban – au început să obțină informații secrete și să creeze resurse analitice pentru a putea combate Hezbollah.

Până atunci, comunitatea șită, cu sprijinul iranian și sirian crease deja o insurgență care treptat va determina Israelul să se retragă din Liban. Înainte să părăsească definitiv această țară, în anul 2000, circa 500 de soldați israelieni și 90 de civili au fost uciși în zona ocupată și cea de la granița cu Liban.

Este discutabil dacă provocarea cu care s-au confruntat serviciile de informații israeliene în 1982 a fost mai dificilă decât cea din 1973. În 1973 amenințarea era de „*da sau nu?*”, respectiv „*vor ataca arabii sau nu?*” În 1982 amenințarea era mai complexă și se referea la felul în care invazia israeliană va influența politica din Liban și echilibrul regional de putere.

În ambele cazuri însă, estimările comunității de informații israeliene au fost greșite. Schimbările din procesul birocratic implementate după Războiul de Yom Kippur nu s-au soldat cu o activitate de obținere și analiză a informațiilor secrete mai bună.

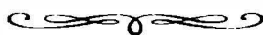
Comisia Kahan a recomandat demiterea generalului-maior Yehoshua Saguy – șeful serviciului de informații militare și a învinovățit Mossad pentru „*viziunea prevalentă că falangiștii erau elemente de încredere*”, în ciuda trecutului lor marcat de violență extremă împotriva civililor palestinieni.

*

Relația dintre producătorul de informații secrete și beneficiarul politic al acestora este una complexă. Producătorul și beneficiarul trebuie să fie într-o strânsă legătură, dar trebuie să mențină și o anumită distanță.

În același timp, trebuie să conlucreze permanent, dar și să respecte limitele de competență ale fiecăruia. Probabil că ar fi de acceptat chiar și un fel de relație confruntonală, în care furnizorul de informații să poată critica politica beneficiarului. Ușor de spus, dar greu de realizat.

În 1973 și apoi în 1982, orgoliul comunităților de informații și al elitelor politice și militare din Israel a avut rezultate dezastruoase pentru țară.

CLUBUL INTERNAȚIONAL „VALDAI”: VLADIMIR PUTIN DESPRE „LUMEA VIITORULUI”

Leontina Radu

Valdai, un nume a cărui rezonanță trimite cu gândul spre țările nordice. Aveam să aflăm că, majoritatea toponimelor din nord-vestul Rusiei păstrează urmele așezărilor altor popoare ce au locuit aici încă din perioada neolitică.

Valdai este un lac care a dat numele său localității din apropierea orașului Novgorod. A fost atestat documentar încă din secolul XV, iar în timpul împărătesei Ekaterina a II-a a fost declarat oraș (1770). La Valdai a luat ființă în anul 2004 un Club internațional al elitelor intelectuale. De atunci, acestea s-au întâlnit în fiecare an. De fiecare dată, au fost invitați și au participat oameni politici de prim-rang, reprezentanți ai comunității științifice academice și universitare, ziariști și analiști de prestigiu din numeroase țări ale lumii (Marea Britanie, China, Egipt, Iran, Israel, Japonia, SUA etc.).

Inițial, dorința gazdelor a fost să facă Rusia cunoscută lumii întregi. Din anul 2014, Clubul și-a propus ca întâlnirile anuale să treacă la o analiză calificată și obiectivă asupra unor situații politice și economice dificile, în scopul găsirii unor soluții de depășire a acestora.

Reuniunea din acest an s-a desfășurat la Soci, unde a avut loc cel de-al XIX-lea Festival Internațional al Tineretului și Studenților (14-22 octombrie 2017). Motto-ul reuniunii a fost *„Lumea viitorului: de la confruntare la armonie”*. În finalul reuniunii, Vladimir Putin a rostit o cuvântare de circa trei ore și jumătate, în care a abordat principalele evenimente internaționale în viziunea Federației Ruse, exprimându-și fără menajamente punctul de vedere într-o serie de probleme de interes general.

Pornind de la motto-ul întâlnirii, președintele rus a invitat pe cei prezenți să mediteze asupra felului în care *„vor arăta Rusia și lumea întreagă în următoarele decenii, pentru a se putea găsi răspunsuri adecvate la problemele viitorului”*. Având în vedere că, în prezent, evenimentele se derulează într-un ritm tot mai alert, V. Putin arăta că, în asemenea împrejurări, se impun soluții rapide și oportune. *„Ceea ce era înainte de domeniul fantasticului, astăzi devine realitate”*, spunea Vladimir Putin.

Comentând faptul că interesele statelor nu coincid întotdeauna, *„de altfel, un lucru firesc în relațiile internaționale”*, președintele rus sublinia că *„atunci când interesele tale sunt afectate cu orice preț, contradicțiile conduc la conflicte brutale, iar metodele radicale și grupările extremiste dobândesc un*

câmp larg de acțiune. În același timp, concurența pentru un loc în ierarhia mondială devine tot mai dură.”

Spre exemplificare, V. Putin s-a referit la situația din **Oriental Mijlociu**, unde: „s-a încercat să se impună un model de dezvoltare străin. În loc să se acționeze împreună pentru a da o lovitură terorismului, unii colegi de-ai noștri fac totul pentru ca haosul să se perpetueze. ...Experiența siriană a demonstrat că există o alternativă la politica distructivă. Rusia se opune terorismului, acționează, împreună cu Siria, în conformitate cu dreptul internațional. Ne-am înarmat cu răbdare și lucrăm foarte punctual împreună cu toți participanții la acest proces, respectând interesele lor. Colegii au pus la îndoială munca noastră, dar acum acest lucru ne dă speranțe”.

În legătură cu situația din **Peninsula Coreeană**, V. Putin arăta că Federația Rusă condamnă necondiționat experiențele nucleare pe care această țară le efectuează. „Noi îndeplinim în totalitate deciziile adoptate de Consiliul de Securitate al ONU în legătură cu Coreea de Nord.

Soluționarea acestei probleme trebuie, neîndoielnic, făcută pe calea dialogului, fără a pune la colț Coreea de Nord, fără amenințări cu folosirea forței, fără să se ajungă la grosolăniile sau expresii jignitoare. Îi place cuiva sau nu regimul nord-coreean, nu trebuie să se uite că R.P.D.C. este un stat suveran. Orice contradicții trebuie soluționate în mod civilizată. Orice noduri problematice trebuie dezlegate, nu tăiate”.

În legătură cu situația din **Catalonia**, Vladimir Putin spunea că Rusia consideră această chestiune o problemă internă a statului spaniol. Rusia a urmărit luările de poziție ale țărilor din Uniunea Europeană. El se întreba retoric: „Să nu se fi știut despre contradicțiile existente chiar în interiorul UE?” – și a continuat: „Atunci când Crimeea și-a anunțat independența, acest lucru nu a plăcut, nu se știe de ce, dar acum au apărut Catalonia, Kurdistanul și s-ar putea ca lista să nu fie completă! ... Pentru unii colegi de-ai noștri există luptători pentru independență și libertate, și există separatiști, care nu-și pot apăra drepturile, chiar dacă recurg la mecanismele democratice. Acest «dublu standard», despre care noi tot vorbim, ascunde un pericol serios pentru dezvoltarea Europei și a altor continente, pentru mersul înainte al proceselor integraționiste în lumea întreagă”.

Referindu-se la **confruntările ce apar în lume**, V. Putin arăta că, în prezent, acestea sunt mai complexe, „*ele nu sunt numai lineare, se desfășoară*

pe multiple planuri. Observăm când politica intervine grosolan în raporturile economice. Unii promovează interese pur comerciale...Pachetul de sancțiuni aplicat Federației Ruse urmărește scoaterea sa de pe piața europeană a energiei și trecerea Europei pe gaze lichefiate, scumpe, din Statele Unite”.

Vorbind despre ceea ce a însemnat **revoluția rusă din anul 1917**, V. Putin menționa că au existat atât consecințe negative, cât și consecințe pozitive. Președintele se întreba retoric dacă nu s-ar fi putut să existe o „*evoluție printr-o mișcare consecventă înainte, fără o revoluție?*” După părerea sa, revoluția a reprezentat un puternic stimulent pentru transformări în lumea întregă, generate de rivalitate și concurență.

Făcând bilanțul așa-numitului «*Război Rece*», V. Putin a susținut că „*dezvoltarea Occidentului nu înseamnă doar victorii geopolitice. Multe realizări occidentale din secolul al XX –lea au reprezentat un răspuns la provocările din partea URSS*”. Președintele a enumerat printre altele: ridicarea nivelului de trai, formarea unei puternice clase de mijloc, reformele de pe piața muncii și din sfera socială, dezvoltarea învățământului și a garanțiilor drepturilor omului, inclusiv pentru minoritățile sociale și femei, segregatia rasială, care, cu câteva decenii în urmă, era „o practică rușinoasă în multe țări, inclusiv în S.U.A.”.

Referindu-se la **schimbările survenite în perioada anilor ‘80-’90**, V. Putin considera că a existat o „*șansă unică de a deschide o nouă pagină de istorie. Din păcate, însă, partenerii occidentali s-au declarat învingători în «Războiul Rece» și au început să se amestece în treburile suverane ale statelor*”. Potrivit președintelui rus, partenerii occidentali au încălcat de mai multe ori înțelegerile comune, iar în anul 2002 s-au retras din Tratatul cu privire la apărarea antirachetă.

Vladimir Putin, vădit afectat, arăta că, recent, Rusia a lichidat armele chimice, numai că mass-media occidentale au preferat să nu observe acest lucru, deși „*cu arsenalul nostru de arme chimice s-ar fi putut distruge tot ceea ce este viu pe planetă*”.

Președintele nu și-a disimulat nemulțumirea atunci când a vorbit despre colaborarea ruso-americană din domeniul nuclear, pe baza a câtorva înțelegeri bilaterale, convenite în anii ‘90. Una dintre acestea se referea la folosirea submarinelor.

„*Americanii au făcut 620 de vizite de verificare în întreprinderile de prelucrare a armamentului nuclear. Ei au avut acces la toate obiectivele strict-secrete din Federația Rusă. Conform celei de-a doua înțelegeri, ei au mai efectuat încă 170 de vizite la combinatele noastre de îmbogățire, în afară de punctul de control permanent existent la una dintre întreprinderi. Americanii veneau ca la serviciu, iar în birourile lor, din cadrul obiectivelor rusești strict-*

secrete, se găseau steagurile americane. Specialiștii lor au primit dreptul de a face inspecții suplimentare. Fiecare pas al Federației Ruse era controlat de americani (...) Noi am manifestat o deschidere și o încredere fără precedent. Am primit [în schimb- n.n.] sprijinirea separatismului din Caucaz, intrarea trupelor în Irak ș.a.m.d.”

Colaborarea cu SUA a intrat în anii 2000 într-o altă etapă. Partea americană a denunțat, unilateral, înțelegerea cu privire la folosirea energiei nucleare în scopuri pașnice. Și aici au apărut neînțelegeri, chiar înghețarea lucrărilor, aflate în stadii diferite de execuție, la obiectivele care trebuiau realizate în baza înțelegerii denunțate. Președintele Putin arăta că a venit momentul să se poarte o discuție sinceră cu comunitate globală.

„Noi nu ne putem permite să nu fim flexibili, deschiși. Responsabilitatea față de viitor trebuie să ne unească. Omenirea nu a dispus niciodată de o asemenea atotputernicie ca în prezent. Această putere este în mâinile statelor, corporațiilor, ale fiecărui om. Nu este prea simplu să-i strângă pe toți laolaltă. Rusia este gata să participe la aceasta cu partenerii interesați”.

Vladimir Putin consideră că **Organizația Națiunilor Unite**, care va împlini o sută de ani în 2045, reprezintă un simbol care demonstrează că omenirea este capabilă să aplice regulile generale de comportament.

„Au existat încercări de a subestima rolul ONU sau de a o pune sub propriul control, dar asemenea tentative au eșuat. Națiunile Unite nu au alternativă și trebuie să rămână în centrul sistemului mondial. Dreptul de veto a fost creat pentru a evita coliziunile dintre puteri, pentru a evita posibilitatea de a legitima unele acțiuni agresive”.

Președintele rus aprecia că ONU trebuie reformată, păstrându-și, însă, eficacitatea și reprezentativitatea, precum și principiile de bază. *„Trebuie căutată armonizarea colaborării, ținând seama că în lume apar noi centre de influență, noi alianțe. Trebuie avută o atitudine de respect față de suveranitate”.*

În finalul cuvântării sale, V. Putin răspundea la motto-ul întâlnirii din acest an: *„Istoria este creată de om. Ea este așa cum o fac oamenii. Viitorul nostru nu poate fi decât unul comun, un viitor pentru fiecare nu va exista. Pe tineri nu-i deranjează deosebiri, ei speră într-o viață mai bună, mai sigură și mai dreaptă”.*

ELEMENTE ALE GEOSTRATEGIEI FEDERAȚIEI RUSE ÎN REGIUNEA MĂRII NEGRE²³

Dr. Alba I. C. Popescu

În ultimii 25 de ani s-au intensificat procesele geopolitice din regiunea Mării Negre, spațiul geografic situat la intersecția a trei macro-complexe de securitate: blocul occidental euro-atlantic, spațiul ex-sovietic, regiunea balcanică și a Orientului Apropiat (Levantul). Complexul de securitate balcano-levantin, precum și situația strategică din bazinul Mării Negre au suferit mutații majore generate de dinamica sferelor de influență ale principalilor jucători geostrategici activi din regiune (SUA împreună cu blocul occidental NATO-UE și Federația Rusă), de coliziunea intereselor geoeconomice și geopolitice ale acestora. Mai mult ca oricând, direcțiile geostrategice ale Federației Ruse sunt dictate de principiile teoriei dominației globale (a zonei pivot) formulată de geostrategul britanic Sir Halford J. Mackinder (1861-1947) la începutul secolului trecut și dezvoltată, ulterior, din perspectiva propriilor interese naționale, de reprezentanți ai marilor școli geopolitice.

*

Scurt preambul geopolitic

Halford J. Mackinder a definit *zona pivot nordică (Heartland)* ca fiind spațiul extrem de vast situat în Eurasia, limitat la est de fluviul Enisei, la vest de istmul ponto-baltic, la nord de pădurile siberiene și la sud de deșerturile Asiei Centrale, loc de confluență a drumurilor care unesc emisfera nordică de cea sudică, emisfera vestică de cea estică, extrem de bogat în resurse, care poate ataca și poate fi atacat din toate direcțiile, *ocupat de Federația Rusă și statele sale satelit din Asia Centrală și din Europa de Est*²⁴.

În baza acestor caracteristici strategice ale zonei pivot, Mackinder a postulat că puterea care controlează Europa de Est controlează zona pivot, puterea care controlează zona pivot controlează „*insula lumii*” – masa continentală alcătuită din Europa, Asia și Africa iar, puterea care controlează „*insula lumii*” stăpânește lumea²⁵.

²³ Fragmente dintr-un studiu mai amplu al autoarei cu titlul „*Teoria dominației globale – cadrul conceptual al geostrategiei Federației Ruse în regiunea Mării Negre*”.

²⁴ Kazahstan, Turkmenistan, Uzbekistan, Tadjikistan, Kârgâzstan, Belarus și Ucraina.

²⁵ Halford J. Mackinder, *Democratic Ideals and Reality: A Study in the Politics of Reconstruction*, National Defense University Press, Washington D.C., copyright© 1942, Constable Publishers, London, p.106

Totodată, Mackinder a punctat **importanța strategică a spațiului situat în imediata vecinătate a zonei pivot, pentru apărarea sau, din contra, blocarea acesteia**. Acest spațiu, alcătuit din *ghețurile Arctice, Marea Baltică, statele istmului ponto-baltic, gurile Dunării cu segmentele inferior și mijlociu ale fluviului, Marea Neagră, Asia Mică, Armenia, Persia (Iranul), Tibetul și Mongolia*²⁶, este **vital pentru securitatea puterii care controlează zona pivot**, fiind definit ca *spațiu de securitate* propriu acesteia.

Zona pivot este înconjurată de spațiul costier al Eurasiei denumit semicercul interior și de un alt semicerc extern, insular, maritim. De asemenea, Mackinder a atras atenția asupra **Peninsulei Arabe**, descrisă ca un **spațiu interpivot**, care face legătura între zonele pivot nordică – eurasiatică și sudică – subsahariană²⁷, unde **Siria** deține o **poziție geografică de maximă importanță strategică**, întrucât asigură controlul rutelor terestre care unesc Eurasia de Africa.

Ce este eurasianismul? Dar neoeurasianismul?

Eurasianismul, doctrina interbelică a exilului rusesc, își are rădăcinile în teoria zonei pivot și în teoria panideilor și panregiunilor, reprezentând adaptarea acestor teorii intereselor geopolitice rusești. Depășind viziunea mesianică panortodoxă, regională, care a legitimat expansionismul țarist, eurasianismul a oferit o perspectivă pan continentală ambițiilor rusești.

Prințul Nikolai Sergeevich Trubetzkoy (1890-1938), considerat părintele doctrinei, a publicat, în anul 1920, lucrarea intitulată „*Europa și umanitatea*” în care a disociat cultura rusă de cea europeană, pe care a descris-o ca fiind de origine romanică și germanică și pe care a acuzat-o că, sub acoperirea cosmopolitanismului, infestază Rusia și ascunde o formă de subjugare culturală²⁸.

Istoricul și antropologul rus Lev Nikolaievici Gumilyov (1912-1992), autorul teoriei etnogenezei²⁹ conform căreia grupurile etnice trec prin etape similare de evoluție (naștere, dezvoltare, apogeu, inerție, zbatere și amintire) a pledat în favoarea supraetnosului eurasiatic care ar trebui să înlocuiască etnosul rusesc și care ar explica astfel, științific, înglobarea popoarele ne-ruse în „*malaxorul*” sovietic.

²⁶ *Idem, op.cit.*, p.78

²⁷ *Idem, op.cit.*, p.60

²⁸ Martin A. Schwartz, *DE LA GINGHIS HAN LA IDEOCRATIE. VIZIUNEA EURASIANISTĂ A LUI NIKOLAI TRUBETKOI*, EURASIA: RIVISTA DI STUDI GEOPOLITICI, 18 iulie 2014, <http://www.eurasia-rivista.org/de-la-ginghis-han-la-ideocratie-viziunea-eurasiianista-a-lui-nikolai-trubetkoi/21749/>, accesat la data de 29.07.2015

²⁹ Lev Gumilev, *Ethnogenesis and the Biosphere*, <http://gumilevica.kulichki.net/English/ebel.htm>, accesat la data de 29.07.2015, capitolele 2, 3.

Totodată, Gumilyov a argumentat identitatea civilizațională a Rusiei, rezultată din sinteza populațiilor stepei turco-mongole și cele slave și rolul său civilizațional eurasiatic. Treptat, eurasianismul a fost împărțit de reprezentanții elitei culturale ruse care au promovat cele trei idei cardinale ale acestei doctrine, respectiv:

1. cultura și civilizația rusă nu sunt nici europene, nici asiatice ci au trăsături mixte, slavo-turanice;
2. ortodoxia reprezintă factorul civilizator;
3. imperiul reprezintă sistemul de organizare statală care se pliază perfect etnosului rusesc.

Deși ocultată de discursul internaționalismului comunist, „*ideocrația eurasiatică*”, concept formulat de Trubetzkoy, echivalent semantic al panideii, a stat la baza construcției politice sovietice și, ulterior, a reafirmării Federației Ruse în calitate de moștenitor legitim al URSS. De altfel, în timpul Războiului Rece, eurasianismul a fost împărțit de anti-atlanțiștii europeni, reuniți în jurul politicianului belgian Jean- François Thiriart (1922-1992) și al partidului său numit „*Jeune Europe*”³⁰.

În anii 1990, geopoliticianul Aleksandr Gelievici Dughin a reluat tezele eurasianismului aplicate la scara masei continentale eurasiatice, pe care le-a amalgamat cu elemente conceptuale aparținând teoriei dominației globale, teoriei spațiilor globale și nomosului lumii, precum și cu tezele conflictului civilizațional, într-o teorie cunoscută sub numele de neo-eurasianism.

Având un traseu ideologic sinuos, de la comunism în perioada sovietică, la național-bolșevism (doctrina hibridă de dreapta situată între fascism și bolșevism) în perioada imediat ulterioară imploziei URSS, Dughin devine, în anii 2000, teoreticianul celei „*de-a patra teorii politice*” - conservatorismul postmodern, privit ca o contrapondere a neoliberalismului cosmopolitan și globalizant.

În anul 1997, Aleksandr Dughin a publicat volumul intitulat „*Bazele geopoliticii și viitorul geopolitic al Rusiei*”³¹ în care a formulat principalele linii directoare ale neo-eurasianismului, respectiv:

- existența unei confruntări perpetue între „*talasocrația*” puterilor maritime dominate de SUA și „*telurocrația*” puterilor continentale dominate de Rusia;

³⁰ Octavian Racu, *Eurasianismul rusesc – originile și ideile*, 1 iulie 2011, <https://octavianracu.wordpress.com/2011/07/01/eurasianismul-rusesc-originile-si-ideile/>, accesat la data de 29.07.2015

³¹ Aleksandr Dughin, *Osnovy geopolitiki: Geopoliticheskoe budushchee Rossii*, Bol'shoe prostranstvo, Moscow: 'Arktogeya', 1997; varianta românească Aleksandr Dughin, *Bazele geopoliticii și viitorul geopolitic al Rusiei*, Editura Eurasiatică, București, 2011

- destinul imperial al Rusiei în calitate de hegemon al spațiului eurasiatic dintre Levant și Pacific;
- construcția unui sistem de alianțe, bazate pe respingerea comună a atlantismului, neoliberalismului și unipolarității, care să servească obiectivelor rusești de dominație politică și economică a lumii. În acest sens, Dughin identifică **patru axe geostrategice** vitale pentru interesele geopolitice ale Rusiei:
 1. blocul continental anti-american pe **axa Moscova-Berlin-Paris**³²;
 2. **axa Moscova-Teheran**, care securizează zona Caucazului, oferă Rusiei controlul strategic în regiunea Golfului Persic și a Asiei Centrale și reprezintă „*baza proiectului geopolitic eurasiatic fundamental*”³³;
 3. **axa Moscova-Berlin** care blochează penetrarea influenței americane în fostele state satelit din Europa de Est;
 4. **axa Moscova-Tokyo** menită să contrabalanseze influența crescândă a Chinei în zona Asia – Pacific, scopul final al tuturor acestor alianțe fiind coagularea unui „*imperiu al mai multor imperii*”³⁴;
- sistem internațional **bipolar, care opune imperiul eurasiatic axei maritime Washington-Londra**, structurat în spații globale civilizaționale pe modelul huntingtonian, între care se stabilesc relații de putere. În cadrul acestui sistem bipolar, există o „*multipolaritate*” a imperiilor care alcătuiesc **marele imperiu confederativ eurasiatic**. În viziunea lui Dughin, Eurasia este structurată în spații globale caracterizate prin trăsături comune rasiale, confesionale, geopolitice și politice, respectiv: *imperiul european german, imperiul rus, imperiul Asiei Centrale dominat de Iran și cel al Pacificului dominat de Japonia* precum și în *zone autonome: lumea hindusă, lumea chineză, lumea arabă (imperiul islamic din sud sau califatul), uniunea panafricană*³⁵. Viziunea strategică a lui Dughin privind „*imperiul*” eurasiatic este împărtășită și de Serghei Alexandrovich Karaganov, decan al Școlii de Economie Internațională și Politică Externă din Moscova și actualul consilier pe probleme de politică externă al președintelui Vladimir Putin. Chiar dacă

³² Charles Clover, *Will the Russian Bear Roar Again?*, Financial Times, 2 December 2000, <http://eurasia.com.ru/eng/ft.html>, accesat la data de 02.08.2015

³³ Aleksandr Dughin, *op.cit.*, p. 164

³⁴ *Idem, op.cit.*, p. 116

³⁵ *Idem, op.cit.*, pp. 165-166

abordarea acestuia diferă de cea a lui Dughin în privința componentei mesianice, pe fond, cele două viziuni sunt convergente.

Astfel, strategia lui Karaganov în Eurasia înlocuiește „imperiul” confederativ cu o **Uniune a Europei** „care să se întindă de la Lisabona la Vladivostok, un spațiu uriaș de liber schimb și liberă circulație” care să combine *soft power*-ul european cu *hard power*-ul și *resursele Rusiei*³⁶. Securitatea noii „uniuni” va fi garantată de **tratate de securitate colectivă** între state și organizații (Uniunea Economică Eurasiatică, Uniunea Europeană, Organizația Tratatului de Securitate Colectivă și NATO) iar, statele care vor refuza integrarea în această „uniune” vor fi lăsate înafară cu toate consecințele în plan economic, politică, militar, astfel fiind „rezolvată” problema „zonelor gri” din Turcia, Moldova, Ucraina și Georgia³⁷.

Sau, altfel spus, o telurocrație eurasiatică, deglobalizată, eliberată de prezența thalocratică a SUA și a Marii Britanii. Totodată, Karaganov, autorul doctrinei care îi poartă numele³⁸, susține atât pivotarea Rusiei către est, în ideea consolidării parteneriatelor cu statele asiatice (integrarea Uniunii Economice Eurasiatice cu strategia chineză a „*Drumului și Centurii Mătăsii*” în care China are rol de lider dar nu și de hegemon³⁹) cât și utilizarea etnicilor ruși din statele aflate în „*vecinătatea imediată*” a Federației Ruse drept vectori de contenție a acestor regiuni în sfera de influență a Moscovei.

Direcții geostrategice actuale ale Federației Ruse în regiunea Mării Negre

În virtutea paradigmei dominației globale, principalele direcții geostrategice actuale ale Federației Ruse urmăresc *prezervarea controlului exclusiv asupra spațiului propriu de securitate (al zonei pivot nordice)*, prin:

1. Împingerea frontierei *de facto* (liniei de apărare avansată) a Federației Ruse la nivelul graniței interne a spațiului de securitate pe linia: Kaliningrad, Moldova (Transnistria), Ucraina (Crimeea, Donbas, Luhansk), Georgia (Abhazia, Adjaria, Osetia de Sud), Kazahstan, Turkmenistan, Uzbekistan, Tadjikistan, Kyrgyztan;
2. Menținerea spațiului de securitate caucazian (alcătuit din Georgia, Azerbaidjan, Armenia) și central asiatic (alcătuit din fostele republici

³⁶Matei Dobrovie, *Celălalt ideolog al lui Putin. Arma minorităților. Amestecul China-Rusia, trotul geopolitic*, The Epoch Times Romania, 04.04.2014, <http://epochtimes-romania.com/news/celalalt-ideolog-al-lui-putin-si-arm-minoritatilor---215310>, accesat la data de 07.07.2016

³⁷Sergei Karaganov, *Eurasian Way Out of the European Crisis*, 07.06.2015, RUSSIA IN GLOBAL AFFAIRS, <http://eng.globalaffairs.ru/pubcol/Eurasian-Way-Out-of-the-European-Crisis-17505>, accesat la data de 07.07.2016

³⁸ Marijke Vermeulen, *Dusting off the Karaganov doctrine*, 17.04.2014, <http://www.europeangeostrategy.org/2014/04/dusting-karaganov-doctrine/>, accesat la data de 07.07.2016

³⁹Sergei Karaganov, *Idem. Op.cit.*

- sovietice Kazahstan, Turkmenistan, Uzbekistan, Tadjikistan, Kârgâzstan) în propria sferă exclusivă de influență;
3. Transformarea și menținerea spațiului de securitate corespunzător coridorului nord-sud transeuropean (alcătuit din Finlanda, Suedia și din perimetrul aferent arctic, statele baltice, Polonia, Ungaria, Slovacia, România, Bulgaria, Serbia, FYROM, Grecia, Cipru), Iranului, Afganistanului, Mongoliei în spațiu tampon;
 4. Comutarea atenției principalilor jucători geostrategici de la problematica spațiului de securitate al Federației Ruse prin inițierea/întreținerea/escaladarea unor procese geopolitice la distanță de acest spațiu dar cu impact asupra ecuației de putere regionale și/sau globale (de ex: conflictul intern sirian, emergența islamismului radical, conflictul libian, valul de migrație ilegală transfrontalieră, acutizarea războiului sectar sunniți/șiiti);
 5. Coagularea forțelor contestate ale unipolarității sistemului internațional în formule instituționale de tipul BRICS, Organizația de Cooperare de la Shanghai menite să devină viitori poli de putere hegemonică;
 6. Scindarea coeziunii euro-atlantice atât la nivelul UE cât și în cadrul NATO prin întreținerea de relații privilegiate (economice, politice, diplomatice) cu state „cheie” având rol de parteneri strategici (Germania, Franța, Italia, Spania) sau de „cai troieni” (Grecia, Cipru, Ungaria, Cehia, Slovacia);
 7. Inițierea și/sau întreținerea tensiunilor între principalii jucători geostrategici care acționează în spații de vecinătate ale propriului spațiu de securitate: SUA, China, India, UE (Germania, Franța, Marea Britanie) sau între jucătorii geostrategici și unele puteri regionale (SUA – Iran, SUA – Turcia, SUA – Israel, Turcia – Israel, SUA – Uniunea Europeană, SUA – Germania, SUA – Franța, SUA – China, China – India, SUA – Arabia Saudită, etc), specularea divergențelor de ordin politico-diplomatic, economic, financiar, militar dintre aceștia în propriul interes;
 8. Refacerea fostei sfere globale de influență sovietică din perioada bipolarității prin instrumente de tip hibrid care amalgamează mijloace de tip *soft-power* imagologice, economice, politico-diplomatice, tehnologice, culturale, ideologice cu mijloace de tip *hard-power* militare și para-militare în formule de tip *smart-power*.

În acest sens se disting următoarele axe geostrategice:

1. Moscova – Berlin – Paris;
2. Moscova – Belgrad – Atena – Nicosia - (Sofia);

3. Moscova – Erevan – Teheran;
4. Moscova – Ankara – Teheran;
5. Moscova – Teheran – Damasc (Beirut, Gaza);
6. Moscova – Teheran – Dushanbe – comunități ismaelite din Asia Centrală.

Axele geostrategice ale Federației Ruse în bazinul Mării Negre

1. Axă europeană Moscova – Berlin – Paris se bazează pe o serie de interese comune: parteneriate economice bilaterale privilegiate, apartenența geostrategică continentală comună, relație istorică de competiție cu puterile maritime (SUA și MB), aspirații hegemonice anunțate de tentativele de reclădire prin strategii de tip *smart-power* ale fostelor sfere de influență (Germania în Mittel-Europe, Rusia în Europa de Est, Franța în fostul imperiu colonial). A devenit vizibilă începând cu anul 2008 când Franța și Germania au împiedicat inițierea procesului de aderare a Ucrainei și Georgiei la NATO în cadrul Summit-ului de la București. Ulterior, troica franco-ruso-germană a acționat în vederea gestionării crizei ucrainene în favoarea Rusiei, prin acceptarea grupărilor rebele la negocierile Acordurilor de la Minsk sau prin blocarea furnizării de armament occidental ofensiv Ucrainei.

Această axă este întărită de participarea altor state europene cunoscute pentru atitudinea rezervată față de prezența americană pe continent sau având grade diferite de dependență economică și energetică față de Federația Rusă precum Italia, Spania, Ungaria, Cehia, Slovacia.

2. *Axa ortodoxă Moscova – Belgrad – Atena – Nicosia (Sofia)* este consolidată în jurul apartenenței creștin ortodoxe comune, a relației tensionate cu Occidentul (grecii fiind nemulțumiți de atitudinea lipsită de consistență a aliaților NATO în problema cipriotă, de efectele în plan economic intern ale politicii de austeritate impuse de UE și de Germania, de consecințele în plan intern ale politicii UE în privința migrației ilegale transfrontaliere), a relațiilor economice bilaterale consistente, a dependenței acestor state de gazul rusesc, a trecutului istoric comun pozitiv. Statul cipriot a acordat navelor comerciale și militare rusești drept de escală maritimă „*pe termen nelimitat*” în facilitățile portuare din Limassol⁴⁰. Acest acord, care transformă portul Limassol într-o bază navală rusească *de facto*, trebuie privit în conjuncție cu deja existentă bază militară rusă din portul sirian Tartus, situată la 241 km de Limassol, întrucât facilitează controlul militar rusesc al bazinului levantin al Mediteranei. Pe de altă parte, Grecia este un partener tradițional al Rusiei în regiune, primul-ministru în exercițiu, Alexis Tsipras, fiind un apropiat al cercurilor de putere de la Kremlin. În relația bilaterală cu Serbia, atât Grecia cât și Cipru nu au recunoscut independența provinciei sârbești Kosovo și au refuzat să participe militar la operațiunile NATO împotriva acestui stat, din anul 1999. La ora actuală, în condițiile sancțiunilor economice impuse de Moscova produselor provenite din statele UE, Serbia funcționează ca o placă turmantă a exporturilor greco-cipriote în Federația Rusă. De altfel, triumphiul strategic Serbia-Grecia-Cipru permite Rusiei controlul strategic al Balcanilor, zonă geopolitică extrem de importantă sub aspectul coridoarelor energetice, economice și militare. Acestei axe i se alătură ocazional Bulgaria, „*stat captiv*” prin dependența sa energetică și economică față de Rusia. Refuzul Bulgariei de a susține demersurile României de constituire a unui grup naval NATO în Marea Neagră se înscrie în seria intervențiilor tip „cal troian” în interiorul blocului occidental.

3. *Axa caucaziană Moscova – Erevan – Teheran* este consolidată în jurul parteneriatului comercial și strategic comun, de contracarare a influenței turcești (azere) din regiunea Caucazului și a Asiei Centrale, precum și a „*derapajelor*” pro-occidentale ale Georgiei. Această axă asigură controlul geostrategic rusesc al Caucazului (spațiu de întretăiere a axelor geostrategice eurasiatice nord-sud și est-vest) și al estului bazinului Mării Negre, regiuni aparținând spațiului de securitate al Federației Ruse și este exprimată prin:

- coridoarele energetice și comerciale,

⁴⁰Paul J. Saunders, *Russia Pulse: Cyprus port deal gives Russian navy alternative to Tartus*, AL MONITOR, 03.03.2015, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2015/03/russia-sanctions-europe-nato-economy-cyprus-mediterranean.html#>, accesat la data de 20.08.2015

- baza militară rusă din Gyumri Armenia (baza militară 102 aparținând Grupului Forțelor Ruse din Transcaucazia),
- sprijinul militar, economic și politic acordat Armeniei de către Federația Rusă în contextul conflictului înghețat cu Azerbaidjanul în privința enclavei Nagomo-Karabah,
- colaborarea militară strânsă dintre Rusia și Iran; de altfel, Iranul, prin poziția sa geografică, reprezintă pivotul care asigură penetrarea inelului interior eurasiatic, pe axe geostrategice care produc efecte în Asia Centrală, Orientul Mijlociu și Apropiat.

4. *Axa levantină Moscova – Ankara – Teheran* este consolidată în jurul

coridoarelor energetice și comerciale comune, a disensiunilor ideologice dublate de competiția pentru rolul de putere islamică dintre Arabia Saudită pe de o parte și Iran și Turcia de cealaltă parte, precum și a temerilor privind crearea unui stat kurd independent susținut de SUA, la granița turco-iraniană. Acest potențial stat kurd, constituit în teritoriul ocupat de kurzi în Siria și Irak, devenit cap de pod american în Orientul Mijlociu, ar trebui privit în conjuncție cu aliatul strategic american din spațiul levantin, reprezentat de Israel. O potențială axă Israel – Kurdistan – Washington ar sparge monolitul turco-iranian din regiune iar, o bază militară americană amplasată în Kurdistan ar servi controlului strategic al Orientului Mijlociu, în conjuncție cu bazele militare americane din Djibouti (Cornul Africii) și din Afganistan (Asia de Sud). Această axă ar putea fi privită în tandem cu o altă potențială axă, Washington – *Teritoriul ocupat de tuaregi* (din sudul Libiei/nordul statului Mali), menită să securizeze regiunea și să asigure controlul teritoriilor bogate în petrol și zăcăminte de minereuri strategice din regiunea mediană a centurii saheliene.) Axa Moscova – Ankara, deși tensionată de competiția privind controlul populațiilor turcice din Asia Centrală, Caucaz și Iran precum și de „clasică” problemă a dominației asupra Strâmtorilor și-a demonstrat eficiența în situații precum criza georgiană din 2008 sau în războaiele în derulare din Ucraina și din Siria când „jocul” Turciei a sfârșit prin a servi intereselor Rusiei. Pe de altă parte, Iranul, partener strategic al Rusiei în Orientul Mijlociu, este totodată un partener economic tradițional al Turciei, cu care împărtășește poziții comune, anti-saudite în cadrul Organizației Cooperării Islamice, ambele state vizând rolul de lideri în cadrul lumii islamice.

5. *Axa Shi'a Moscova – Teheran – Damasc (Beirut, Gaza)* este vitală pentru interesele rusești, întrucât asigură ieșirea la oceanele calde (bazele militare de la Tartus și Latakia din Siria, cooperarea militară cu Iranul), menținerea influenței în spațiul interpivotal eurasiatic și contrabalansează neotomanismul liderilor turci, wahhabismul saudit, fiind totodată un factor de contenție a influenței occidentale în regiune (mai ales în contextul diferendului

israeliano-arab). Activă încă din anul 1971, o dată cu preluarea puterii în Siria de către președintele Shi'a alawit Hafez al Assad, axa a fost întărită după anul 1979, anul Revoluției Islamice din Iran, evenimentul care a schimbat radical configurația de putere din Orientul Mijlociu și din Africa Subsahariană. Pierderea Iranului de către americani a crescut valoarea geostrategică a Arabiei Saudite, devenită principal aliat al SUA în regiune, în ciuda islamismului wahhabit și salafit, de sorginte radicală, ultraconservatoare, promovat de liderii de la Riad. Regimul teocratic de la Teheran, susținut de URSS și, mai apoi de Federația Rusă, a devenit vector de propagare a islamismului Shi'a în regiunea Golfului Persic, direct sau prin intermediul organizației islamiste Hezbollah⁴¹ (activă în Liban) și a populațiilor Shi'a din Yemen (rebelii Houthi), Bahrein, Irak, Arabia Saudită. Între teocrația iraniană și regimul alawit din Siria există două elemente de convergență care consolidează relațiile bilaterale reprezentate de apartenența la aceeași denominațiune islamică (Shi'a) și de relația istorică pozitivă politico-diplomatică, economică și militară cu Moscova. Dacă Iranul reprezintă pivotul geostrategic care asigură penetrarea inelului interior de securitate al Federației Ruse, Siria reprezintă „*statul balama*” care înclină balanța geostrategică din regiune. Mai mult, regimul de la Damasc a acționat atât în Liban (pe care l-a ocupat militar timp de 29 de ani, începând cu anul 1976) cât și în Fâșia Gaza prin intermediul organizației islamiste Hamas⁴² (sprijinită de structurile de informații rusești și siriene). Axa Teheran-Damasc a dobândit valoare critică pentru Moscova o dată cu descoperirea, în decembrie 2010, a unui câmp gazifer cu un volum de 3.454 miliarde de metri cubi, numit „*Leviathan*”⁴³, situat în bazinul levantin al Mediteranei, disputat între Israel, Liban, Siria, Fâșia Gaza și Cipru. Descoperirea „*Leviathan*” a supra-adăugat o valoare geo-economică imperativului geo-strategic de control al regiunii, întrucât exploatarea și transportul gazelor levantine în Europa interferă cu dependența energetică europeană de gazul rusesc, unanim considerată a fi principala vulnerabilitate occidentală exploatată geopolitic de Federația Rusă. Astfel, menținerea controlului politic asupra statelor riverane acestui zăcământ a devenit obiectiv de politică externă de primă importanță pentru Moscova (cu excepția Israelului, toate celelalte state s-au aflat, în mod tradițional, în sfera de

⁴¹ Stephen Horowitz, *The Russia-Assad-Iran-Hezbollah Axis?*, The Times of Israel, 08.09.2015, <http://blogs.timesofisrael.com/the-russia-assad-iran-hezbollah-axis/>, accesat la data de 20.08.2015

⁴² Adnan Abu Amer, *Palestine Pulse: Is Russia Hamas' bridge to global diplomacy?*, AL MONITOR, 24.08.2015, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2015/08/palestine-hamas-israel-russia-saudi-arabia-turkey-relations.html#>, accesat la data de 20.08.2015

⁴³ *Leviathan Gas Field, Levantine Basin, Mediterranean Sea, Israel*, <http://www.offshore-technology.com/projects/leviathan-gas-field-levantine-israel/leviathan-gas-field-levantine-israel1.html>, accesat la data de 20.08.2015

influență rusească). În acest context, refuzul președintelui sirian Bashar al Assad de a angrena Siria în proiectul de construcție a gazoductului Qatar-Turcia⁴⁴ (care ar fi urmat să alimenteze cu gaz sistemul energetic european) și semnarea, în anul 2010, a acordului de construcție a „gazoductului prieteniei”⁴⁵ (numit și „gazoductul islamic”) cu Iranul, reprezintă expresiile în plan concret ale axei Moscova-Teheran-Damasc. Miza controlului coridorului energetic sirian a declanșat, în anul 2011, conflictul sirian aflat în derulare și la ora actuală. Sprijinul efectiv militar, politic, economic acordat de Federația Rusă și de Iran (precum și de aliații acestora în plan tactic China și Turcia) regimului de la Damasc confirmă importanța strategică a acestei axe.

6. Axa persană *Moscova – Teheran – Dushanbe – comunități ismaelite din Asia Centrală* completează planul strategic rusesc în Eurasia. Ideea refacerii Imperiului Islamic Persan servește pe deplin atât aspirațiilor de putere regională ale Iranului cât și Rusiei, privită de naționaliștii iranieni drept puterea providențială care reiașază Persia pe locul ocupat odată în istorie. Marota refacerii „marei Iran” în Asia Centrală trebuie privită în conjuncție cu sprijinul acordat de Moscova axei Damasc-Teheran ca factor de negociere, presiune și control a statului persan precum și ca o contrapondere a neo-otomanismului turcesc, wahhabismului saudit, influenței occidentale și, mai ales a celei chineze.

În plan tactic, pentru slăbirea capacității de reacție a statelor incluse în spațiul de securitate al Federației Ruse și a puterilor competitori, Moscova recurge frecvent la *operațiuni de subversiune politică*, utilizând atât agenți de influență plasați în poziții politice „cheie” în statul țintă cât și agenți de influență transformați în „*lideri de opinie*” care, prin natura mesajelor transmise în mass-media, legitimizează deciziile politice ale primilor. În acest scop se utilizează mijloace de dezinformare/intoxicare și propagandistice, principalele teme urmărind:

- ✓ subminarea coeziunii socio-interne naționale prin stimularea divergențelor inter-etnice, inter-confesionale, inter-culturale, între categorii sociale, între populațiile aparținând unor grupe de vârstă diferite, între elite (culturale, politice, militare, sociale) și restul populației etc,

⁴⁴Maj. Rob Taylor, *Pipeline politics in Syria: You can't understand the conflict without talking about natural gas*, 21.03.2014, <http://www.armedforcesjournal.com/pipeline-politics-in-syria/>, accesat la data de 27.04.2015

⁴⁵Hassan Hafidh, Benoit Faucon, *Iraq, Iran, Syria Sign \$10 Billion Gas-Pipeline Deal*, The Wall Street Journal, 25.07.2011, <http://www.wsj.com/articles/SB10001424053111903591104576467631289250392>, accesat la data de 20.08.2015

- ✓ subminarea coeziunii dintre aliații din cadrul principalelor organizații competitoroare: NATO, UE prin strategii de tipul *divide et impera* – *oferirea de avantaje economice preferențiale, acceptul de a negocia doar cu unele dintre statele membre în detrimentul altora,*
- ✓ subminarea moralului național în cazul unei eventuale confruntări cu Rusia prin mijloace propagandistice menite să amplifice capacitatea distructivă a armatei ruse în paralel cu incapacitatea de reacție a statului țintă,
- ✓ subminarea/caricaturizarea ideii naționale, a sentimentului patriotic, prin utilizarea de agenți de influență compromiși moral, prin exacerbarea discursului patriotard sau prin condamnarea constantă a ideii de patriotism și asimilarea acesteia cu formele extremiste de tipul naționalismului, xenofobiei etc,
- ✓ subminarea eforturilor de contracarare a rețelelor de influență ruse prin atacarea mediatică a instituțiilor implicate în acest tip de activități, atacarea mediatică în scop de compromitere a liderilor acestor instituții și de scădere a încrederii populației în probitatea profesională și morală a acestora, prin utilizarea de agenți de influență plasați în poziții „cheie” din cadrul sistemului judiciar capabili să blocheze demersurile legale;
- ✓ subminarea încrederii populației în instituțiile de forță ale statului (armata, servicii secrete, poliție, jandarmerie) și în instituțiile politico-administrative ale statului prin susținerea și propulsarea în poziții de conducere a unor lideri compromiși, șantajabili, nepregătiți profesional, etc;
- ✓ compromiterea personalităților publice ostile sau necooperante în paralel cu atragerea liderilor vulnerabili (corupți, veleitariști, etc).

Concluzii

Analiza strategică a proceselor geopolitice din regiunea Marii Negre nu poate face abstracție de cadrul conceptual al paradigmei dominației globale, în interiorul căruia au fost trasate direcțiile de politică externă ale Federației Ruse, principala putere hegemonică din regiune, al cărei teritoriu național coincide cu mare parte din zona pivot nordică descrisă de Halford J. Mackinder.

Prin urmare, imperativul de securitate al Federației Ruse este reprezentat de *prezervarea controlului exclusiv asupra spațiului propriu de securitate (al zonei pivot nordice) alcătuit din spațiul Arctic, Marea Baltică, statele istmului ponto-baltic, gurile Dunării cu segmentele inferior și mijlociu ale fluviului, Marea Neagră, Asia Mică, Armenia, Persia (Iranul), Tibetul și Mongolia.*

septembrie, majoritatea componentelor civile ale societăților arabe s-au distanțat de confruntarea interislamică în care – ca și în cazul Egiptului - nu văd decât un conflict pentru acapararea puterii absolute de către una sau alta dintre cele două școli dogmatice musulmane sunnită și šiită - care, în pofida adversităților, au în comun aspirația de a înlocui o dictatură laică, existentă înainte de „*Primăvara Arabă*,” cu una religioasă și închisă în fața ideii de compromis și alteritate.

Este un *război rece*, eufemistic vorbind, între musulmani, și care amenință să se transforme - dacă nu, deja, s-a transformat neoficial - într-unul foarte fierbinte și cu consecințe grave asupra conceptului însuși de unitate a națiunii islamice (*umma*) din care Islamul dogmatic și textul coranic își fac un titlu definitoriu de glorie existențială și identitară.

O analiză mai cuprinzătoare a acestui conflict va arăta că ne aflăm în fața confruntării între două fundamentalisme sau integrisme cu o rădăcină istorică unică și care, în contextul evoluțiilor contemporane ale Orientului Mijlociu și, în general, ale lumii islamice, se manifestă ca două „*islamuri politice*” radicale urmărind fiecare același scop, realizabil, însă, pe căi diferite: supremația politico-socială și ascendența în sfera puterii.

Din perspectiva geografiei politice, ambele curente confesionale s-au cristalizat și au evoluat, în formele lor moderne, în trei areale islamice diferite: Peninsula Arabică, unde descendenții teologului Muhammad Abd Al-Wahhab (1703 - 1792), propovăduitor al rigorismului islamic și al întoarcerii la originile nealterate ale credinței, inspirat de teologul radical Ibn Taymiya și de ideile teologului expert în jurisprudență islamică Ahmad Ibn Hanbal, au realizat o coaliție cu familia Al-Saud, punând, astfel, în 1935, bazele viitorului stat monarhic Arabia Saudită; în sub-continutul indian, unde pakistanezul Abul Ala'Al-Mawdudi (1879-1903) a propovăduit reîntoarcerea la califatul arab și unificarea tuturor teritoriilor islamice într-un singur stat musulman.

Emulul său, egipteanul Sayyed Qotb (1906-1966) a pus bazele ideologiei din care avea să ia naștere, în 1929, Mișcarea Fraților Musulmani, condusă de Hassan Al-Banna, puternic ostilă Occidentului și valorilor sale și susținătoare a ideii de realizare a „*guvernului musulman*” global care să conducă întreaga planetă. Aceasta întrucât privește apariția fundamentalismului politic al confesiunii sunnite.

Cât despre fundamentalismul šiit modern, el își are fundamentarea teoretică în ideile iranianului Mohamed Baker Sadr (1935-1980) care s-au aflat la temelia constituției iraniene de după „*revoluția khomeynistă*” din 1979 bazată pe conceptul „*ghidului suprem*” și al supunerii necondiționate față de autoritatea temporală și spirituală a acestuia (*velayet-e-faqih*), precum și pe ideea de „*export al revoluției islamice*” etapizată până la realizarea aceleiași

visate guvernări mondiale islamice. Iar unul dintre instrumentele principale de realizare a acestui export în regiunea Orientului Mijlociu l-a constituit mișcarea politico-militară libaneză Hezbollah, a cărei implicare în războiul civil din Siria a privat-o de aureola tradițională ca „*mișcare de rezistență împotriva ocupației israeliene în teritoriile arabe*”, reducând-o la funcția reală, avută încă de la întemeiere, aceea de pârghie a promovării politicii Teheranului de expansiune regională a islamismului șiiit și a ambițiilor de mare putere a Orientului Mijlociu, nutrite de Iran încă de la victoria revoluției islamice din 1979.

Astăzi nu sunt puține semnalele și analizele care aduc mărturii consistente asupra faptului că, în prezent, clasică sintagmă a „*conflictului arabo-israelian*” sau a „*rezistenței față de ocupația inamicului sionist*” s-a transformat într-un război inter-confesional, între comunitățile musulmane sunnită și șiiită, lumea Orientului Mijlociu însăși fiind măcinată de un război rece cu izbucniri violente între acestea. O lume erodată de un conflict inter-confesional islamic, așa cum se întâmplă în Irakul „*eliberat*” în 2003 și acaparat de ofensiva șiiită irakiană.

Coloratura confesională domină peisajul general al tensiunilor din regiunea Orientului Mijlociu, fie că este vorba de conflicte interne - ca în Siria, Yemen, Libia, Egipt -, fie de conflicte și tensiuni în care, individual sau colectiv, sunt implicați actori statali – ca în cazul tensiunilor dintre Arabia Saudită, alături de restul monarhiilor din Golful Arabo-Persic și Iran, dintre „*modelul islamic turc*” și noul regim instalat la Cairo de mareșalul Abdel Fattah El-Sissi sau chiar de tensiunile mocnite între actualul guvern Erdogan de la Ankara și regimul teocratic din Teheran.

Nu mai este vorba de vechi ambiții și controverse subregionale din categoria clasicei „*Semilunii Fertile*” a sunniților din Levant sau de „*Semiluna Șiiită*” la care aspira revoluția khomeynistă, ci de scindarea întregii regiuni a Orientului Mijlociu „*lărgit*” între două fronturi principale – cel sunnit și cel al doctrinei șiiite – care nu se mai limitează la dispute teologice pentru acumularea puterii, ci cuprinde ample straturi, segmente și pături ale societăților și mentalităților islamice, amenințând să se dezvolte până la o scindare geografică, așa cum, de mai multă vreme, se prognozează în legătură cu finalizarea războiului civil din Siria.

În aceste conjuncturi nu mai este deloc surprinzător să vedem cum propovăduitori și ulemale mai mult sau mai puțin controversate se află în fruntea aparatului de propagandă reciproc acuzatoare, între sunniți și șiiți, întreținând, fiecare, ideea înlăturării celuilalt de pe marele eșichier al credinței și dogmei islamice sau aceea că Orientul Mijlociu islamic a intrat deja în etapa în care conflictele intra-arabe și intra-islamice nu se mai duc prin recursul la

Axele geostrategice utilizate de Moscova pentru implementarea acestor direcții strategice la nivelul bazinului Mării Negre sunt construite în jurul intereselor (politice, economice, strategice) comune, al istoricului pozitiv bilateral, al afinităților culturale. Prin urmare, menținerea și consolidarea acestor axe reprezintă priorități de politică externă ale Federației Ruse.

Este interesant de observat prezența, în cadrul acestor axe, a trei categorii de state:

1. state membre NATO și UE cu impact major în procesul decizional euro-atlantic (binomul germano-francez, Grecia, Cipru, Turcia, Bulgaria și alte state precum Ungaria, Spania, Italia, Cehia, Slovacia);
2. state aparținând fostului spațiu sovietic (Armenia, Tadjikistan);
3. state cu mare valoare geostrategică, controlate de Rusia (Serbia – cap de pod al Rusiei în Peninsula Balcanică, Siria – stat „balama” în bazinul levantin al Mediteranei, Iran – stat pivot la nivelul inelului interior de securitate).

Mijloacele tactice, de tip hibrid, pun accent pe componentele non-militare de *intelligence* și de *soft power* în calitate de precursoare ale intervenției de tip *hard-power*. Este interesant de observat ajustarea tactică în funcție de garanțiile de securitate ale statelor țintă.

Astfel, axele europene sunt vizate de acțiuni de subversiune, diversioniste, de descurajare a constrângerii prin intimidarea forțelor concurente, în timp ce axele eurasiatice (câmpurile tactice din Orientul Mijlociu și din Ucraina) implică și categoria acțiunilor de tipul insurgenței urmate de delegarea puterii și de intervenție.

NESFÂRȘITELE RĂZBOAIE ALE ORIENTULUI MIJLOCIU

Ambasador prof. Dumitru Chican

În regiunea Orientului Mijlociu asistăm, de câțiva ani buni, la evoluțiile unui conflict ireductibil de o natură și de o agresivitate aparte, care ar putea să se dovedească nu numai durabilă, ci și mult mai sângeroasă decât oricare dintre conflictele pe care lumea arabă le-a cunoscut în istoria sa modernă. Confesiunea musulmană șiită a Orientului Mijlociu, vreme îndelungată aflată la periferie, alienată și lipsită de acces la viața politică și decizională, a reușit, cu sprijinul activ al „*revoluției islamice*” din Iran, să-și instituie controlul asupra Libanului, prin intermediul mișcării politico-militare Hezbollah, să preia conducerea de facto a statului în Irak, după căderea și dispariția lui Saddam Hussein și să împiedice căderea regimului baasist al lui Bashar Al-Assad, iar toate aceste avansuri au stârnit puternica iritare și îngrijorare a monarhiilor arabe din Golf, în frunte cu Arabia Saudită și au generat o mobilizare fără precedent a sunnismului islamic, mai ales în formele sale jihadist-qaidiste.

S-a ajuns, astfel, la un război existențial între două fundamentalisme religioase radicale, chiar în condițiile în care, mai ales după atentatele de la 11

arme, ci prin exploatarea sensibilităților și atașamentelor spirituale religioase care transformă regiunea într-un front al unui război rece religios sui-generis.

O privire de ansamblu asupra geografiei politice contemporane a Orientului Mijlociu pune în evidență faptul că aceasta este structurată pe trei paliere concentrice care au în comun starea conflictuală activă sau mocnită și natura directă sau indirectă a acestei conjuncturi:

- este vorba, în primul rând, de lumea arabă, cu o populație de cca. 400 milioane de oameni și o suprafață de peste 13 milioane kmp depășind, astfel, restul statelor non-arabe (Turcia, Iran, Israel) de două ori, din punct de vedere demografic și de cca. șapte ori din punct de vedere al suprafeței teritoriale, statele arabe fiind codificate ca atare prin calitatea lor de membre ale organizației regionale arabofone a Ligii Arabe;

- urmează, în al doilea rând, palierul țărilor din proximitatea arabă, respectiv Iranul, Turcia, Israelul și din proximitatea Mashreqului, constituind, toate dimensiunea regională a Orientului Mijlociu, la care trebuie adăugate statele arabe din nordul continentului african, mai puțin sau deloc implicate în ceea ce, prin tradiție, este cunoscut drept „*dosarul*” (conflictual) al Orientului Mijlociu;

- segmentul exterior, neintegrat geografic acestei părți a lumii, dar puternic conexat acesteia din perspective politice, strategice, economice, militare și de securitate – alcătuit, prin aceasta, ceea ce conferă regiunii extensia și dimensiunea internațională.

Este un lucru bine știut că, de la încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, Orientul Mijlociu și, cu deosebire, segmentul arab și israelian al acestuia au constituit un permanent teatru de confruntare care, mai mult sau mai puțin periodic, a luat forma confruntărilor armate, atât ca războaie între actori statali, cât și ca o serie de confruntări asimetrice între actorii statali și cei non-statali, acestora adăugându-li-se, pe de o parte, conflagrațiile între actori arabi și din proximitate (războiul irakiano-iranian, irakiano-kuwaitian), sau inter-arabe (în cazul războiului dintre părțile de nord și de sud ale Yemenului) și intra-arabe, precum războiul civil din Liban.

Dacă, de la ultimul război arabo-israelian din octombrie 1973, climatul regional a fost și continuă să fie caracterizat ca o stare de „*nici pace, nici război*”, fenomenul „*Primăverii Arabe*” a adus noi complicații și tensiuni regionale – cu implicarea mai mult sau mai puțin consistentă a proximității regionale și internaționale, astfel încât astăzi pot fi contabilizate cel puțin zece conflicte majore aflate fie în fază activă, fie având potențial permanent de a deveni active:

1. Conflictul general dintre lumea arabă și statul Israel, alimentat, între altele, de nerecunoașterea acestuia din urmă de către regimurile arabe

(cu excepția Egiptului, Iordaniei și Organizației de Eliberare a Palestinei, care au recunoscut existența Israelului fie prin tratatele de pace de la Camp David și Wadi Araba, fie prin Acordurile de la Oslo, în cazul palestinienilor).

2. Starea de război existentă între Israel și Siria și menținută în stare latentă doar prin acordul de armistițiu care a pus capăt războiului din octombrie 1973 și prin prezența efectivelor ONU de supraveghere a păcii (UNDOF). Războiul civil sirian care pare a se apropia de sfârșit va însemna, însă și eliminarea Siriei ca factor al vechii ecuații a păcii și a războiului în această regiune a lumii.

3. Starea conflictuală dintre Israel și Autoritatea Națională Palestiniană în condițiile în care Acordurile semnate la Oslo, în septembrie 1993, nu mai au nici eficiență, nici perspectivă, nici recunoaștere de către beligeranți.

4. Războiul civil din Irak, declanșat imediat după invazia americană în 2003 și înlăturarea de la putere a regimului Saddam Hussein.

5. Războiul civil din Siria, aflat în al șaptelea an și ale cărui perspective de încheiere rămân, încă, incerte, în pofida intenselor tentative politico-diplomatice ale actorilor regionali și internaționali de soluționare a crizei pe cale negociată.

6. Războiul civil din Libia, puternic dominat de tribalism, islamismul politic și mercenariatul jihadist și devenit un focar activ de export al terorismului și al migrației de civili către nordul european al Mediteranei.

7. Războiul civil din Yemen, cu o puternică dimensiune a ingerinței externe regionale – un „*război prin interpuși*”, dus de sunnismul wahhabit saudit împotriva šiismului și a regimului teocratic iranian.

8. Războiul asimetric dintre Israel, pe de o parte, și milițiile „*de rezistență*” ale mișcării palestiniene Hamas din Sectorul Gaza și ale formațiunii politico-militare Hezbollah.

9. Un același „*război de franciză*” în Liban dus, deocamdată, în palierul presiunilor și al șantajelor politico-economice, în același context al competiției saudit-iraniene pentru expansiune ideologică în dimensiunea spațială a Orientului Mijlociu.

10. Confruntarea acerbă dintre fenomenul terorist-jihadist islamic reprezentat, cu deosebire, în Siria și Irak, dar și în alte state arabe afectate de crize conflictuale, pe de o parte, reprezentat de entitățile jihadiste Statul Islamic și Al-Qaida, și coaliția internațională antiteroristă condusă de Statele Unite ale Americii, pe de altă parte. Chiar dacă, pe fronturile de luptă, jihadul islamic a suferit dramatice

pierderi în fața coaliției multinaționale, dispariția ideologiei salafiste și a extensiilor sale militantiste în Occident va rămâne, cu certitudine, o problemă de actualitate pentru încă o perioadă a cărei durată este greu de determinat în prezent.

Se mai cuvine menționat că toate aceste situații conflictuale constituie și eșichiere pe care se desfășoară o aprigă confruntare pentru putere, hegemonie și influență între marii actori din proximitatea regională și din spațiul internațional, cu toate complicațiile și barierele care decurg din aceasta pentru soluționarea crizelor și războaielor Orientului Mijlociu.

Mărturisit sau nu, mai toți cei care se apleacă analitic asupra acestui „*star*” al geopoliticii care a devenit și, după toate probabilitățile, va rămâne, în continuare, Orientul Mijlociu și mozaicul său de dosare conflictuale – autori consacrați, politologi, editorialiști, moderatori sau actori ai talk-show-urilor de televiziune – au drept obiectiv găsirea „*pietrei filosofale*” sau, cel puțin a unei baghete din recuzita magicienilor, cu ajutorul cărora să elaboreze și să ofere explicația „*perfectă*” a ceea ce se întâmplă astăzi în această parte a lumii.

Prin forța împrejurărilor, analizele de laborator pornesc de la realitățile din teren sau, în măsura posibilului, de la declarațiile sibilnice ale cancelariilor și ale politicianilor reprezentanți sau jucători pe eșichierul geografiei politice.

Atunci când aceste premise se dovedesc fie insuficiente, fie în contradicție cu logica bunului simț, se recurge la „*planurile B*” care, de cele mai multe ori, poartă, toate, același nume: speculația sau pariul cu propria capacitate de predicție cu care sunt înzestrați respectivii autori-analiști.

Mai ales în această a doua jumătate a anului 2017 în care, încă, ne mai aflăm, marea parte a literaturii de specialitate dedicată subiectului în discuție încearcă să răspundă unei întrebări obsesive, referitoare la măsura în care, în umbra culiselor s-a ajuns sau este pe cale să se ajungă la un *modus vivendi* și la un *modus operandi* fundamental între Statele Unite ale Americii lui Donald Trump și Federația Rusă a lui Vladimir Putin, consens care, pe de o parte, să schimbe în bine fața și viața Orientului Mijlociu și, pe de altă parte, să permită celor doi mari actori o depășire fără prea multe șocuri a perioadei monopolarismului care a succedat prăbușirii fostei Uniuni Sovietice și trecerea la o nouă variantă – aflată, încă, în faza de teste, a unui nou război rece.

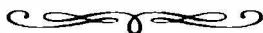
Teste între care, spre exemplificare, sunt evocate războaiele din Kuwait, Afganistan, Irak, desfășurarea și consecințele așa-numitului fenomen al „*Primăverii Arabe*”, trecând prin episodul Ucraina și Crimeea, până la starea pe care o parcurge, în momentul de față, lumea Orientului Mijlociu.

Ceea ce este de subliniat în toate aceste incursiuni analitice este constatarea că monopolarismul nu a adus Orientului Mijlociu nici stabilitatea și securitatea dorită, nici democrația ridicată, discursiv, la rangul de piatră

unghiulară a viitorului „mare” sau „nou” Orient Mijlociu și nici realizări palpabile pe calea spre dezvoltare și prosperitate – așteptări care s-au dovedit a fi, în cele din urmă, simple figuri retorice ale unui populism dificil de camuflat și prea puțin sau deloc conectat la realități.

Sistemul occidental de valori conceptuale și pragmatice nu a devenit – așa cum profetea Fukuyama - exponentul ideal al perfecțiunii într-o nouă istorie, lucrurile evoluând, mai degrabă, către adevărarea analizelor și ideilor prin care Huntington vestește șocul sau ciocnirea civilizațiilor.

Iar mult promovatele (și, din păcate, puse în practică) teorii de cabinet precum cea a „*anarhiei constructive*”, sau cea a „*marelui*” sau „*noului*” Orient Mijlociu au eșuat lamentabil, producând, în modul cel mai dramatic, doar... anarhie profund distructivă.

ARHIVA PERISCOPULUI**STENOGRAMA**
convorbirii președintelui Nicolae Ceaușescu cu Nahum
Goldmann, președintele Consiliului Mondial Evreiesc**Dr.soc. Ioan C. Popa**

Documentul pe care îl publicăm în continuare, scris de mână, clasificat „strict secret de importanță deosebită” și datat 20 octombrie 1975, ilustrează o perioadă de căutări febrile pentru pace în Orientul Mijlociu, în cadrul cărora România își dobândise un rol distinct, recunoscut și apreciat în viața internațională. Acest statut avea la bază relațiile foarte bune pe care conducerea de la București le dezvoltase cu lumea arabă (Egipt, Iordania, Siria, Irak, Libia, OEP ș.a.), precum și menținerea relațiilor diplomatice cu Israelul, caz unic în Europa de Est care contrasta cu pozițiile adoptate de celelalte state socialiste din sfera de influență a URSS.

Interlocutorul șefului statului român este, de această dată, Nahum Goldmann, președintele Consiliului Mondial Evreiesc, personalitate proeminentă a evreilor americani, cu multe relații și posibilități de acțiune atât la nivelul Administrației și al Congresului SUA, cât și al guvernului și cercurilor politice din Israel.

Nu lipsită de interes este și discuția referitoare la emigrarea evreilor în Israel, chestiune care începuse să fie folosită ca mijloc de presiune de fiecare dată când în Congresul SUA se punea în discuție reînnoirea anuală a clauzei națiunii celei mai favorizate pentru România. Despre această „problemă” s-a scris și s-a vorbit mult și în ultimele două decenii. Cei care formulează acuzații și judecăți asupra acestui subiect ar trebui să țină seama, însă, de aprecierea unora dintre înalții oficiali ai Israelului din perioada respectivă. Noi vom cita doar una dintre ele, exprimată de Moshe Dayan, cu ocazia vizitei sale la București din 3-4 aprilie 1978, în calitate de ministru al afacerilor externe al Israelului:

„Doresc să folosesc acest prilej pentru a vă exprima ceea ce i-am comunicat și ministrului dumneavoastră de externe, profunda noastră recunoștință pentru modul în care s-a realizat emigrarea evreilor de aici în

Israel. Vă transmit, domnule președinte, mulțumirile țării noastre. Știm că aproape 80 la sută din cei aproape jumătate de milion de evrei, aflați în România după cel de-al Doilea Război Mondial, sunt în Israel. Ei reprezintă cel mai constructiv element al țării. Sunt doctori, ingineri, specialiști, cea mai bună parte a populației țării. Pentru toate acestea vă suntem recunoscători.”

*

Strict Secret de Importanță Deosebită

NOTĂ DE CONVORBIRE

[*Documentul este scris de mână*]

La întrevvedere (20 octombrie 1975) a participat Armand Kaplan, director al Departamentului relațiilor internaționale al Congresului Mondial Evreiesc.

*

Nahum Goldmann: Vă mulțumesc mult pentru acordarea acestei întrevederi. Știu cât de ocupat sunteți și nu vreau să vă răpesc mult timp. Recent am fost în Israel, unde am avut discuții îndelungate. De asemenea, în iulie, m-am văzut cu Kissinger. Aș dori să vă prezint o analiză a situației și să ascult reacțiile dumneavoastră. Am intenția să întreprind unele acțiuni și am nevoie de sfatul dumneavoastră. Pentru a fi scurt, doresc să vă expun în câteva cuvinte impresiile pe care mi le-am format în Israel. Am stat acolo două săptămâni și am revenit cu numai patru zile în urmă. Impresiile mele sunt cele mai bune pe care le-am căpătat de mulți ani încoace. Mă refer în special la starea de spirit a populației, care începe să fie mult mai moderată.

Vă voi da două exemple, pentru a nu mă menține la nivelul unor generalități. În primul rând, ziarul *Haaretz*, una dintre putinele publicații serioase din Israel, a organizat recent un sondaj de opinie tip Gallup. Rezultatul a fost că 52 la sută dintre cei chestionați au arătat că, în schimbul unui tratat de pace, Israelul trebuie să fie gata să se retragă din toate teritoriile, cu excepția Ierusalimului, care trebuie să aibă un tratament special. L-am întrebat pe directorul ziarului dacă rezultatele sondajului sunt reale, iar el mi-a spus că în prezent aceasta este cifra, dar peste câteva luni va putea fi mult mai mare. În al doilea rând, unul dintre cei mai importanți lideri ai Partidului Religios - un om pe care l-am considerat până acum pe jumătate uliu, pe jumătate porumbel — mi-a

spus că dacă vreau să ajut într-adevăr Israelul, ar trebui să-l determin pe prietenul meu Kissinger să insiste asupra unei retrageri complete din teritoriile ocupate. Orice abordare treptată — a spus el — duce la polarizarea forțelor, la exacerbarea spiritelor, poate provoca chiar un război civil.

Dacă tot este vorba să aibă loc retragerea, mai bine să se facă dintr-o dată. Am fost foarte surprins și l-am întrebat cum ar vota partidul său într-o asemenea eventualitate. El mi-a spus că, deși religia nu-i permite, poate jura că 80 la sută din partidul Misrahi va vota pentru o asemenea situație. Pentru mine aceasta a fost o surpriză totală. Ajung acum la partea americană a poveștii, la gândurile lui Kissinger. Știți că eu am fost de la început împotriva politicii „*pas cu pas*”. Aceasta pentru două motive.

În primul rând, durează prea mult timp. Prin această metodă s-ar putea ajunge la o reglementare doar cu câteva zile înaintea lui Mesia. Dar atunci rezultatul nu va fi satisfăcător pentru evrei, pentru că Mesia poate obține o reglementare mai bună decât Kissinger. În plus, chiar dacă se realizează câte ceva printr-o asemenea abordare treptată, situația rămâne permanent încordată, ceea ce creează pericole.

În al doilea rând, această politică tinde să-i elimine din joc pe sovietici, dar aceștia este adevărat că nu sunt suficient de puternici pentru a face pace, însă sunt destul de tari pentru a putea sabota o „*Pax Americana*”. Cu Kissinger am avut o discuție lungă, de peste două ore. În iulie, el a venit la Geneva pentru o zi ca să se întâlnească cu Gromîko și mi-a trimis o telegramă că vrea să mă vadă. Chiar la începutul convorbirii Kissinger a făcut o declarație care m-a surprins foarte tare: „*Nahum, am venit să-ți spun că m-am gândit la ultima noastră discuție și acum cred că tu ai dreptate!*” Fiul meu care era prezent, a spus atunci că îl cunoaște de mulți ani pe Kissinger, dar nu l-a auzit niciodată spunând că altcineva poate avea dreptate. Kissinger a spus că a ajuns la concluzia că în Orientul Apropiat nu poate fi o soluție fără ruși.

Acum el știe că o asemenea linie ar însemna repetarea eșecului din martie. În orice caz, Siria nu poate fi determinată să facă concesii fără sprijinul sovieticilor. De aceea, trebuie acționat pentru un acord global care să permită reintrarea rușilor în joc. Cam acesta a fost sensul general al discuției. Eu am contacte cu Kissinger în fiecare săptămână prin fiul meu, care îi este bun prieten. Personal, urmează să-l întâlnesc la începutul lunii decembrie. Iată acum care este problema. Kissinger mi-a comunicat confidențial, prin fiul meu, iar

apoi a făcut și unele declarații publice, în sensul că ar dori să organizeze în cursul lunii noiembrie o conferință neoficială cu privire la Orientul Apropiat. Această conferință ar urmări două scopuri. În primul rând, pentru Siria ar fi mai ușor să negocieze ceva, spunând că acțiunea se încadrează în pregătirea unui acord global. Deci, aceasta ar facilita lucrurile, din punct de vedere psihologic pentru Assad. În al doilea rând, Kissinger caută modalitățile de a-i introduce în joc, chiar indirect, pe palestinieni.

Adevărul este că el a devenit mai conciliant în problema palestiniană. Este drept că nu îi vine ușor. Recent, a declarat că ar trebui creat un stat Palestinian, apoi a dezmințit personal declarația, dar după aceea a confirmat-o din nou printr-un purtător de cuvânt. Problema este că, la Conferința de la Geneva, Israelul poate opune un veto participării palestinienilor. În cadrul unei conferințe neoficiale, Israelul nu ar putea uza de acest drept.

De asemenea, Kissinger ar dori să invite la o asemenea conferință neoficială și alte țări; mi-a comunicat prin fiul meu că se gândește la Anglia și Franța. Ideea mea - în legătură cu care aș dori să am reacția dumneavoastră — este că, în afară de Rusia, să mai participe și o altă țară comunistă. Logic ar fi ca această țară să fie România, singura care are relații cu Israelul.

Fiul meu i-a vorbit lui Kissinger despre impresiile mele în urma recente vizite în Israel. Kissinger s-a arătat foarte interesat și m-a rugat să-i transmit o notă scrisă, prin curier diplomatic. Mă gândesc ca în această notă să includ și sugestia mea ca România să fie invitată la conferința neoficială preconizată. Desigur, nu puteam face această sugestie, chiar dacă o prezint ca pe o idee proprie, fără a vă consulta pe dumneavoastră. Nu pot fi mai român decât președintele României.

Nicolae Ceaușescu: Ar fi și cam greu.

Nahum Goldman: Așa este. Cam acestea ar fi concluziile practice. În legătură cu toate acestea, v-aș fi foarte recunoscător dacă mi-ați putea spune cum vedeți situația problemei palestinienilor. Am să vă spun și motivul. Eu nu sunt încă în măsură să mă întâlnesc acum cu Arafat. În ultimul timp, însă, au venit la mine mai mulți oameni care mi-au vorbit despre eventualitatea unor contacte cu palestinienii. Un grup de sioniști de stânga, ale căror vederi sunt apropiate de vederile mele, ar plănuși să organizeze la Londra un simpozion pe această temă. În cadrul acestui simpozion, reprezentantul organizației palestinienilor la Londra - este vorba de Hadami, un om destul de moderat și rezonabil - ar urma să declare, cu

autorizația expresă a lui Arafat, că palestinienii acceptă statul Israel, cu condiția ca și Israelul să accepte dreptul lor de a-și forma un stat propriu. Reprezentantul Palestinian cere, însă, ca la acest simpozion să participe și eu.

Pentru a putea lua o hotărâre, am mare nevoie de părerea dumneavoastră cu privire la situația din mișcarea palestiniană, pe care, desigur, o cunoașteți mult mai bine decât mine. În special, mă interesează dacă poziția lui Arafat este în prezent mai puternică cum îmi spun unii sau mai slabă cum îmi spun alții. Din informațiile de care dispun eu nu îmi pot forma o judecată, așa că pentru mine părerea dumneavoastră este foarte importantă.

Nicolae Ceaușescu: Doresc și eu să-mi exprim satisfacția pentru faptul că vă aflați în România și că putem avea din nou un schimb de păreri asupra unor probleme ale situației actuale, în special în Orientul Apropiat. Informațiile dumneavoastră despre starea de spirit din Israel sunt foarte interesante. Sunt bucuros că aceste informații vin să confirme și propriile noastre informații și judecați despre schimbările ce se petrec în Israel în sânul opiniei publice. De altfel, probabil în noiembrie, Ștefan Andrei va face o vizită în Israel, la invitația partidului MAPAM.

Nahum Goldman: Foarte interesant!

Nicolae Ceaușescu: Între timp, s-au petrecut, desigur, multe lucruri în lume, în Europa și chiar în Orientul Mijlociu. În ceea ce privește situația din Orientul Mijlociu, poziția României este cunoscută. Noi suntem pentru retragerea Israelului din teritoriile ocupate în 1967 și pentru soluționarea problemei palestinienilor prin constituirea unui stat Palestinian independent. Cu președintele Ford și cu dr. Kissinger am avut o întâlnire la începutul lunii august în România și am discutat pe larg aceste probleme.

Desigur, ar fi bine dacă s-ar putea ajunge la o soluționare globală asupra tuturor aspectelor. Pentru o asemenea soluție globală mai sunt necesare, însă, schimbări serioase în opinia publică din Israel, în primul rând, și chiar unele schimbări în lumea arabă. Sunt interesante, desigur, și declarațiile aceluia conducător al Partidului Religios din Israel, în sensul că peste 80 la sută din membrii partidului ar vota în favoarea unui acord general. Dar cred că poziția adoptată de acest partid și de alte cercuri din Israel cu privire la acordul de dezangajare israeliano-egiptean încheiat recent nu prea concordă cu aceste declarații.

Nahum Goldman: Cred că nu trebuie subapreciată forța acestor cercuri. De fapt, există un grup fanatic care ține doar formal de Partidul Religios și care nu are mai mult de 3-5 mii de sprijinitori stabili, restul

fiind oportuniști. În orice alegeri, această grupare nu ar putea obține, după cât se spune, mai mult de un loc în Parlament. Această grupare luptă chiar împotriva conducătorilor partidului religios, spunând că aceștia sunt prea concilianți. Să știți că și eu am crezut într-o vreme că extremiștii ar fi mai puternici decât sunt în realitate.

Nicolae Ceaușescu: Este, totuși, o realitate că în Parlament ei au votat împotriva recentului acord dintre Egipt și Israel; de fapt, pormind de pe alte poziții și unele forțe progresiste au votat împotrivă.

Nahum Goldman: Dintre deputații partidului religios 7 au votat pentru și numai 2 împotrivă. Aceștia 2 sunt reprezentanții grupării extremiste.

Nicolae Ceaușescu: În orice caz, acordul a fost aprobat cu o majoritate destul de slabă. Dacă Parlamentul abia a putut accepta un acord parțial este greu de înțeles cum ar putea aproba un acord global.

Nahum Goldman: Pentru mulți este mult mai ușor să accepte un acord general, cu caracter oficial, care să ofere pacea în schimbul retragerii totale, decât un acord parțial prin care să ofere concesiile fără a primi nimic în schimb. Aceasta este, de altfel, și părerea mea. Israelul a făcut concesiile fără a primi altceva decât unele promisiuni din partea lui Sadat.

Pentru un acord oficial, Israelul ar renunța la toate teritoriile ocupate, cu excepția Ierusalimului, care constituie o problemă specială. În aceasta constă toată problema și tocmai acesta este obiectul polemicii mele cu Kissinger.

Nicolae Ceaușescu: Problema este că sunt necesare schimbări mai serioase, în primul rând, în cadrul opiniei publice din Israel.

Nahum Goldman: De acord.

Nicolae Ceaușescu: În această privință, se impun acțiuni mai susținute, atât pe plan intern, cât și pe plan internațional, pentru a determina opinia publică din Israel să înțeleagă anumite adevăruri.

Nahum Goldman: Aceasta depinde în proporție de 80-90 la sută de Kissinger și de americani. Dacă americanii îi spun Israelului — care depinde total de SUA și nu ar rezista nici câteva luni fără sprijinul financiar american - că trebuie să se retragă, primind în schimb un tratat de pace, majoritatea covârșitoare a israelienilor ar vota pentru aceasta. Dacă, însă, Israelul contează în continuare pe armamentul american, fără a i se cere să se retragă, nu are niciun motiv să-și schimbe poziția

O presiune corespunzătoare din partea americanilor ar face ca majoritatea în favoarea păcii să fie mult mai mare. Cheia se află deci în

mâna Americii. Am scris recent un articol în Revista „*Foreign Affairs*” în care critic politica americană.

Nicolae Ceaușescu: Cred că problema, numai în parte, poate fi judecată astfel. Dar, să revin la situația generală din Orientul Mijlociu. Deci, pentru a ajunge la retragerea totală a Israelului și la constituirea unui stat independent Palestinian, este necesar ca opinia publică și cercurile conducătoare din Israel să înțeleagă realitatea și să o accepte. Este necesar, totodată, ca și în unele cercuri arabe să se recunoască până la capăt existența Israelului. În ultimul timp, s-au obținut multe progrese și de o parte și de alta. Pentru a grăbi lucrurile, se impune o intensificare a activității politice pe plan intern, dar mai ales pe plan internațional.

Tot așa se impune și o activitate diplomatică mai susținută în relațiile cu Israelul și cu țările arabe pentru a determina recunoașterea necesității unei soluții politice globale. În același timp, este necesară realizarea unei mai bune înțelegeri și a unei anumite întreveneri între Israel și vecinii săi arabi. Iată de ce eu nu consider că acordul interimar dintre Egipt și Israel a fost o greșală, deoarece el merge în întâmpinarea acestei necesități de apropiere și de creare a unei anumite încrederi reciproce.

Oricum, actualmente, egiptenii și israelienii au stat de vorbă, au avut și continuă să aibă contacte. Eu nu aș spune că asemenea înțelegeri constituie concesii numai dintr-o singură parte. Poate doar din punct de vedere politic, pentru că din punct de vedere teritorial numai Israelul este cel care ocupă teritoriul.

Nahum Goldman: Adevărat, arabii nu au nimic de evacuat.

Nicolae Ceaușescu: Este de înțeles, în măsura în care este și posibil, poate cel mai bine ar fi ca toate problemele să fie rezolvate dintr-o dată. Și eu sunt pentru aceasta Menținerea stării de încordare reprezintă desigur, o primejdie permanentă. Dar, ținând seama de faptul că realizarea unui acord global poate să mai întârzie, cred că și unele înțelegeri parțiale, intermediare, care să ducă spre un asemenea acord global pot fi acceptabile. Deci, eu nu aș fi pentru formula: „*sau-sau*”.

Cred că trebuie folosite toate mijloacele pentru atingerea obiectivului final cât mai repede cu putință. În ce privește rolul Statelor Unite, și eu consider că ele pot juca un rol important. Dar cred, totodată, că Statele Unite singure nu pot rezolva problemele Orientului Mijlociu. Chiar și pentru a avea o poziție mai fermă din partea Statelor Unite, sunt necesare unele schimbări serioase în felul de a judeca al opiniei publice americane însăși. În Statele Unite, comunitatea evreiască numără

7-8 milioane, iar din punct de vedere economic deține unele poziții hotărâtoare.

Nahum Goldmann: 6 milioane.

Nicolae Ceaușescu: Ori, este necesar ca această comunitate să aibă, în primul rând o poziție fermă față de Israel. Altfel, orice Administrație a Statelor Unite nu poate adopta o poziție mai hotărâtă. Eu nu vreau să scuz Administrația SUA, am criticat-o chiar foarte serios de mai multe ori, dar vreau să subliniez că și pe planul politicii interne americane, Congresul Mondial Evreiesc ar trebui să joace un rol activ pentru a determina o asemenea schimbare în orientarea opiniei publice în legătură cu acțiunile viitoare.

Desigur, normal ar fi să se ajungă la Conferința de la Geneva, unde Statele Unite și Uniunea Sovietică sunt participanți activi și unde s-ar putea dezbate în mod corespunzător problemele soluționării situației din Orientul Mijlociu. O conferință neoficială, convocată cam pe aceeași bază nu cred că ar avea rost. Dimpotrivă, ea ar putea fi interpretată și criticată ca o încercare de a dizolva Conferința de la Geneva.

Nahum Goldmann: Chiar dacă ar fi convocată în comun de ruși și de americani? Cam aceasta este ideea lui Kissinger. Sigur că, dacă ar acționa numai americanii, acesta ar fi un sabotaj al Conferinței de la Geneva. O conferință neoficială prezintă avantajul că Israelul nu poate opune un veto prezenței palestinienilor. Apoi, nu se întrevide convocarea Conferinței oficiale chiar așa de curând. Important este că ar putea avea loc o întâlnire încă înainte de expirarea mandatului trupelor ONU în Siria. În orice caz, însă, Kissinger s-a gândit să convoace conferința neoficială numai împreună cu sovieticii.

Nicolae Ceaușescu: Chiar și o conferință convocată în comun de americani și de sovietici înseamnă recunoașterea eșecului Conferinței de la Geneva. După părerea mea, aceasta nu ar avea sens. S-ar putea gândi că există un număr de state care ar dori să încerce o anumită inițiativă, nu neapărat cu Statele Unite și Uniunea Sovietică. Ar fi vorba de acțiunea unor state care nu sunt direct implicate în tratative și care pot exercita o anumită influență, în mod neoficial, pentru a împinge lucrurile în direcția angajării discuțiilor, inclusiv cu palestinienii.

Orice prezență a Statelor Unite și a Uniunii Sovietice implică participarea celor direct interesați, iar atunci nu are rost înlocuirea Conferinței existente deja la Geneva. Statele Unite și Uniunea Sovietică nu pot spune: „*acum discutăm în afara cadrului oficial, în actuala calitate*”, deoarece, în orice condiții, ele sunt implicate prin

formula Conferinței și prin rolul pe care și l-au asumat, fie că îi spun oficial sau neoficial.

Nahum Goldmann: Sunt elemente deosebit de interesante. Este vorba de ceva ce se află deja într-un stadiu pregătitor sau este încă exclusiv o idee a dumneavoastră, domnule președinte? În al doilea rând, mai are rost să încerc să-i sugerez lui Kissinger invitarea României, dacă totuși se va hotărî convocarea conferinței neoficiale, împreună cu rușii?

Nicolae Ceaușescu: Am discutat cu conducătorii mai multor state posibilitatea unei inițiative în direcția apropierii punctelor de vedere între țările arabe și Israel, precum și palestinieni, pentru a ușura înaintarea mai rapidă spre un acord general. Ar fi un fel de acțiune de bune oficii.

Nahum Goldmann: Ar urma ca israelienii, arabii și palestinienii să fie invitați la această acțiune?

Nicolae Ceaușescu: Fără ei nici nu ar avea rost o asemenea inițiativă.

Nahum Goldmann: Am o întrebare, care, sper, nu este indiscretă. Israelienii sunt în vreun fel informați? Pun această întrebare pentru că, dacă ar fi invitați și ar refuza, aceasta nu ar fi bine pentru prestigiul României. Din păcate, în problema palestiniană, Rabin este destul de extremist. Allon mai puțin. În orice caz, eu aș dori să evit un răspuns negativ la o inițiativă a României. Este un sfat prietenesc.

Nicolae Ceaușescu: În primul rând, nu ar fi o inițiativă a României, ci a unui număr mai mare de țări, dintre care multe au relații cu Israelul, din America Latină, Africa, din regiunea Mediteranei, nu prea multe, dar cuprinzând o zonă mai largă.

Nahum Goldmann: Israelienii știu?

Nicolae Ceaușescu: Desigur, nu ar fi vorba de o conferință, ci de o încercare de a organiza discuții între părțile direct implicate: Israel, țările arabe și palestinieni. O asemenea inițiativă nu poate avea loc fără consultarea factorilor direct interesați. După câte știu, și Israelul și țările arabe sunt la curent, nu numai de la români, dar și prin alții. Este clar că orice inițiativă de acest fel nu se poate întreprinde dacă cei interesați nu sunt de acord să stea de vorba. Ar fi fără sens. De asemenea, acțiunea nu s-ar face nici în spatele sau împotriva Statelor Unite și Uniunii Sovietice.

Nahum Goldmann: Știu ca sunteți foarte ocupat astăzi, iar eu aș mai avea două, trei probleme, așa că vă rog sa-mi spuneți de cât timp mai dispuneți.

Nicolae Ceaușescu: Maximum o oră. Dar dacă puteți rămâne, după amiază putem discuta mai mult.

Nahum Goldman: Din păcate avem stabilită o întâlnire cu mareșalul Tito, la Sarajevo, așa că trebuie să plecăm chiar astăzi la prânz.

Armand Kaplan: Aș avea un aspect care mi se pare foarte important. Întrucât Israelul și țările arabe au luat deja cunoștință de proiectul unei asemenea acțiuni, ne-ați putea spune și ce reacții s-au înregistrat?

Nicolae Ceaușescu: Unii pozitiv, alții au spus că trebuie să mai reflecteze; nu a respins nimeni. Esențial este, într-adevăr, ca din partea Israelului, a guvernului israelian să se ajungă la recunoașterea necesității de a discuta cu OEP și cu cât mai repede, cu atât mai bine pentru găsierea unor soluții viabile.

Nahum Goldman: Aș da, totuși, un sfat nesolicitat, în calitate de prieten al președintelui României. Nu știu exact cu cine ați discutat. Dacă este vorba de a-l determina pe Rabin să fie de acord să se întâlnească cu palestinienii, atunci cred că România trebuie să se pună în fruntea acestei acțiuni. Lui Rabin i-ar veni mult mai greu să refuze România, decât să spunem o țară din America Latină.

Fără o presiune puternică din partea dumneavoastră, nu prea sunt optimist asupra rezultatului. Peres și Allon au o poziție mai bună în problema palestiniană decât Rabin. Iar Rabin este în prezent cel care conduce barca. Pentru mine este clar că Rabin nu se va mișca decât dacă se exercită o presiune serioasă din partea României. Pentru el România este mult mai importantă decât alte țări, chiar decât tot grupul, indiferent de componenta sa.

Nicolae Ceaușescu: Vă mulțumesc mult pentru sfat, dar eu nu aș supraestima posibilitățile României. Cred că inițiativa unei întâlniri mai largi ar avea o influență mai puternică în Israel, inclusiv asupra lui Rabin. Avem în vedere, desigur, ca din acest grup să facă parte și România. În ceea ce privește inițiativa Statelor Unite și posibilitatea de a fi invitată și România, cred că aceasta ar fi util numai dacă ar fi invitată împreună cu alte state.

Nahum Goldman: Ideea lui Kissinger, încă nu destul de bine precizată, este să fie invitate și Franța și Anglia.

Nicolae Ceaușescu: În afară de Franța și Anglia.

Nahum Goldman: Nu sunt în măsură să cunosc acum ce gândește exact Kissinger. Dumneavoastră ați avea alte sugestii pe care eu le-aș putea prezenta ca păreri ale mele, fără a vă menționa? Trebuie știut că Israelul nu va accepta în principal prezența unor state cu care nu are relații diplomatice. În Europa Răsăriteană nu există state pe care să le poată

accepta, cu excepția Rusiei care este un caz special; nu are încotro. În Africa, nu prea văd, în Europa de Vest poate Olanda.

Nicolae Ceaușescu: Cred că Senegalul este acceptabil pentru Israel; și Iugoslavia poate fi acceptabilă, la fel Mexicul sau Brazilia.

Nahum Goldmann: Senegalul nu cred că va fi acceptat, iar cu Iugoslavia, Israelul nu are relații, de altfel, amândouă au votat în favoarea rezoluției antisioniste în Comisia III-a ONU. În acest context, aș dori să exprim aprecierea față de atitudinea României, care s-a abținut de la vot. L-am văzut recent pe președintele Senghor și vă spun că sunt surprins că a votat pentru. Desigur, Israelul nu are drept de veto, dar nu cred că va accepta prezența unor țări care au votat această rezoluție. În plus, esența ideii lui Kissinger este că o asemenea conferință neoficială ar trebui să fie organizată foarte rapid, înainte de expirarea mandatului trupelor ONU în Siria. Intenția este ca lucrările să dureze 2-3 zile pentru a-i furniza lui Assad argumentele necesare. Este mai mult o mișcare practică pentru a-i permite lui Assad să accepte prelungirea mandatului.

Nicolae Ceaușescu: Oricum, Israelul trebuie să se gândească la găsirea căilor de a discuta cu palestinienii. La o conferință, oficială sau neoficială, nu vor putea discuta. Contacte, însă, vor trebui să aibă loc. În orice caz, fără asigurarea conviețuirii între palestinieni și evreii din Israel, nu poate fi pace în Orientul Mijlociu. Este un lucru tot mai evident că palestinienii vor să aibă un stat propriu, independent. Cele întâmplate în Cipru între turci și greci demonstrează și mai bine necesitatea creării unui stat Palestinian independent.

Nahum Goldmann: Sunt de acord.

Nicolae Ceaușescu: Acest lucru trebuie bine înțeles de conducătorii Israelului, care trebuie să caute căile de a discuta cu palestinienii. OEP reprezintă în momentul de față singura alternativă valabilă. Arafat poate avea critici - și are -, dar are deocamdată o poziție fermă, iar cu el există și posibilitatea de a ajunge la o înțelegere.

Nahum Goldmann: Aș mai avea două probleme. Încă acum un an, când am avut plăcerea să discut cu dumneavoastră, s-a evocat posibilitatea ca Sadat să invite o delegație a Congresului Mondial Evreiesc pentru a purta discuții nu asupra relațiilor cu Israelul, ci asupra raporturilor dintre evrei și arabi în general, în vederea îmbunătățirii atmosferei. La Paris, am fost contactați mai recent în acest sens de ambasadorul Iugoslaviei, însă nu s-a realizat, până la urmă, nimic.

Acum, când am impresia că Sadat urmează o linie nouă, orientată spre dezangajare și pace, poate că este momentul potrivit pentru invitarea unei asemenea delegații a Congresului Mondial Evreiesc.

Aceasta ar avea o mare influență și asupra evreilor americani care mai critică încă uneori politica de dezangajare și chiar guvernul Israelului. Ținând seama de aceasta, am include în delegație trei dintre reprezentanții de frunte ai evreilor din SUA. Credeți oare că este momentul potrivit pentru reluarea acestei idei, sau s-ar putea să primim un răspuns negativ. Dacă credeți că nu este oportun, vom lăsa lucrurile cum sunt.

Nicolae Ceaușescu: Eu vă spun părerea mea. Cred că, ținând seama de criticile care se fac împotriva acordului de dezangajare, acum nu este momentul potrivit.

Nahum Goldmann: Accept aceasta apreciere. Aveam și eu unele dubii; de altfel, nu este nicio grabă.

Nicolae Ceaușescu: Sigur că în cazul unei delegații americane mai largi, de pildă de oameni de afaceri, ar putea intra și reprezentanți ai evreilor din Statele Unite, dar această acțiune ar avea un alt caracter.

Nahum Goldmann: Ultima problemă se referă la clauza națiunii celei mai favorizate și la emigrație. În primul rând, vreau să vă felicit pe dumneavoastră, domnule președinte, și diplomația română pentru succesul acestei acțiuni curajoase, condusă cu măiestrie. Ați refuzat să vă angajați pe un număr, iar acesta a fost un act de curaj, iar până la urmă ați avut succes de cauză.

Doresc să spun, fără a mă aștepta la o compensație, că noi, cei de la Congresul Mondial Evreiesc am fost foarte activi în spatele scenei. Klutznick a fost invitat să depună mărturie în fața Comitetului senatorial, dar nu s-a dus pentru a nu se expune unor atacuri publice și a nu compromite acțiunea. În schimb, a adresat câte un memorandum fiecăruia dintre membrii Congresului, precum și altor personalități, cu rugămintea de a sprijini acordarea clauzei pentru România.

Trebuie să spun că rabinul șef Rosen a fost, de asemenea, foarte activ, a acționat cu mult curaj, expunându-se și astăzi atacurilor din partea grupărilor extremiste. Faptul că însuși rabinul șef din România a sprijinit activ poziția dumneavoastră a avut, desigur, o influență pozitivă. Știți că, în acest context, presa din Israel începuse să critice guvernul israelian pentru faptul că nu este activ în problema emigrației din România.

În aceste condiții, apreciez că vizita ministrului israelian al religiei, Rafael, a fost foarte utilă. La întoarcerea în Israel el a declarat că toate discuțiile despre o cifră de 30.000 de doritori să emigreze din România sunt niște prostii și că cifra de 5—6 mii i se pare mai realistă.

Deoarece Rafael este o figură importantă, a fost șeful organismului de emigrare, declarațiile lui au produs o bună impresie. Am făcut și eu declarații în acest sens când am fost în Israel. Am vorbit și cu guvernul, care

mi-a promis să nu lase presa să agite problema. Acum se înțelege mai bine că orice discuție publică nu face decât să-i antagonizeze pe arabi și nu ajută la rezolvarea problemei. Rabinul șef Rosen a spus același lucru în Israel.

În concluzie, vreau să spun că, dacă emigrările vor continua într-un ritm de câteva sute de persoane pe lună, este pe deplin satisfăcător.

Numărul care s-a menționat, de 30.000 este nerealist și nu se va insista asupra lui. Am evocat aceste aspecte, deoarece anul viitor acordarea clauzei națiunii celei mai favorizate urmează să fie reconfirmată de Congresul SUA și sperăm să nu se creeze noi dificultăți.

Nicolae Ceaușescu: Eu doresc să mulțumesc pentru sprijinul acordat României în vederea obținerii clauzei națiunii celei mai favorizate din partea Statelor Unite. În ceea ce privește problema emigrației, v-am mai spus - și am spus aceasta și în Statele Unite, când m-am întâlnit cu cei care au agitat această problemă, inclusiv Jackson — că este total artificială.

I-am declarat și lui și altora că noi nu vom forța pe nimeni să plece din România, dar nici nu vom opri pe nimeni cu forța în România.

Nahum Goldman: Excelentă formulare!

Nicolae Ceaușescu: Nu dorim să creăm în niciun fel o tendință antisemită prin forțarea cuiva să plece din România. Dimpotrivă, în activitatea noastră educativă, ideologică, noi combatem orice tendință de naționalism, antisemitism sau rasism, dar combatem și tendințele unor oameni de a pleca din țară. Adevărul este că sunt tot mai puțini cei care vor să plece.

Majoritatea celor care pleacă acum au români în familie, fie copil, fie soția, ceea ce creează acum probleme pentru noi, în România. Însă multora le permitem să plece și în aceste condiții. În perioada în care se discuta problema clauzei, a trebuit să revizuiim o seamă de cereri mai vechi pentru a putea pleca câteva sute de persoane.

Pot să vă spun ca în septembrie am avut în total 27 de cereri, iar în primele zece zile ale lunii octombrie — 3.

Nahum Goldman: Interesant; este foarte bine că mi-ați spus aceste cifre. Îmi dau seama că sunt probleme în cazul căsătoriilor așa-zise mixte: un soț vrea, altul nu vrea. Așa ni s-a întâmplat în Rusia, când o parte din familie nu dorea să emigreze.

Nicolae Ceaușescu: Practic, au rămas numai cei care sunt căsătoriți cu români.

Nahum Goldman: Probabil din generația mai tânără.

Nicolae Ceaușescu: Chiar și oameni mai în vârstă.

Nahum Goldman: Îmi închipui că sunt și cazuri în care și neevreii vor să plece; sper că aceasta nu creează probleme.

Nicolae Ceaușescu: Unii pleacă, dar au și ei familiile lor.

Armand Kaplan: Aș dori să spun că, poate, problema ar trebui văzută și ceva mai larg. Noi cei din CME am avut de suferit în tot cursul anului de pe urma faptului că au fost prezentate date greșite.

Mereu apăreau zvonuri din anumite surse ca ar fi 30.000 de evrei care doresc să plece din România. Noi am ajuns la concluzia că cifra este chiar mai mică de 8-10 mii, poate de 6-8 mii.

Problema este dacă dr. Goldman ar putea spune în cursul anului viitor, când se revizuieste acordarea clauzei pentru România că, ținând seama și de relațiile speciale existente între Israel și România, cei ce doresc să plece vor putea să părăsească țara pe parcursul a 2—3 ani, în mod eșalonat. Cred că aceasta ar fi cea mai bună soluție, lumea ar sta liniștită, iar reconfirmarea clauzei nu ar mai prezenta nicio problemă.

Nicolae Ceaușescu: Subliniez încă o dată că noi nu mai avem o problemă propriu-zisă a emigrației populației de naționalitate evreiască. Numărul de evrei este foarte mic.

Nahum Goldman: Înainte de plecare, doresc să vă mulțumesc pentru telegrama pe care mi-ați trimis-o cu ocazia zilei de naștere. În al doilea rând, îmi voi permite să vă trimit un exemplar al cărții mele care a apărut recent la Paris și în care veți găsi, poate, unele lucruri cu care puteți fi de acord.

*

Convorbirea a început la orele 10,30 și s-a încheiat la orele 12,45.

(ANR, fond CC al PCR - Secția Relații Externe, dosar 191/1975, ff. 1-14 f-v; *Trei decenii de relații româno-americe. 1955-1985. Documente II. 1973-1978*, Fundația Europeană Titulescu, 2015, pp. 414-424)

MEMORIALISTICĂ, CONSEMĂRI, DEZBATERI

„AM ÎNCERCAT SĂ FAC ȘI EU CEVA PENTRU ȚARĂ!...”

Constantin Stan

Publicăm la rubrica *Memorialistică*, în seria consemnări, un interviu cu domnul col.(r) inginer CONSTANTIN STAN, care a desfășurat o lungă activitate de specialitate în domeniul informațiilor tehnico-științifice. Credem că este suficient să redăm, pentru a-l prezenta, câteva fragmente din ceea ce scrie despre interlocutor „Enciclopedia personalităților din România”, editată de Hübners Who is Who, în capitolul „Enciclopedia biografică a femeilor și bărbaților contemporani cu carieră de succes din România”, pag. 1273: „Activitate de marketing, import-export, investiții în cadrul M.I.C.M... a negociat, încheiat și derulat numeroase contracte privind achiziționarea de materii prime, realizarea de produse finite și valorificarea lor pe piața internă și externă... specializat/licențiat SGS - Thomson (Italia), Sanyo Electric (Japonia), Heimann GMGH (Germania) pentru fabricarea de componente electrice și optoelectronice... achiziționarea în premieră pentru România a tehnologiei TLPT pentru procesare de zahăr brut...a colaborat pentru realizarea unor articole privind industria electronică și industria alimentară publicate în reviste de specialitate... limbi străine: engleză, rusă, italiană...”. Din 1996 este rezervist, membru apreciat al Asociației noastre, pe care a sprijinit-o încă de la înființare, fiind membru în Consiliul Director în mai multe mandate.

*

Întrebare: Domnule inginer, pentru început v-aș ruga să împărtășiți cititorilor noștri câte ceva din ceea ce ține de C.V.-ul dumneavoastră: copilărie, studii, despre părinți, despre locul de baștină.

Răspuns: M-am născut la 24.09.1942, în Ploiești, cel mai mic din patru frați, plecând, începând cu clasa I în alte localități, unde tatăl meu a lucrat pe mari șantiere industriale, lansate începând cu anul 1950, spre exemplu: director general în 1948 la Rafinăria Teleajen, director general la Centrala Petrolieră Moinești, fiind și constructor al Rafinăriei Dărmănești, director adjunct la Hidrocentrala Bicaz.

A fost deosebit de omenos și apropiat de oamenii necăjiți, simpli; la vârsta de 84 de ani era responsabil la biroul de la Primăria Ploiești pentru rezolvarea cererilor de ajutor și sprijin ale locuitorilor din acest oraș, fiind apreciat, pentru că tot timpul era pe teren.

Întrebare: În ce împrejurări ați devenit cadru militar? Cum ați ajuns în structurile de informații externe ale României? Care au fost primele obiective de muncă? Cum v-ați pregătit pentru acest domeniu atât de special al activității de spionaj?

Răspuns: Deci, după școala primară și generală numai pe șantiere, am reușit la examen pentru Liceul Militar „Dimitrie Cantemir” – Breaza, pe care l-am absolvit în 1960. Apoi am urmat cursurile Școlii Militare Superioare de Radiolocație – Brașov, 1960-1964, prima promoție cu echivalare de studii superioare, fiind admis apoi direct în anul III, la Academia Militară Generală, Facultatea Tehnică, Secția Ingineri Radioelectronică, promoția 1968.

Am absolvit cu examen și proiect cu nota 10. Menționez că la Brașov, am făcut și un an la Școala de Artilerie AA (antiaeriană) și Rachete, Secția Dirijare Rachete Antiaeriene, cu unele consecințe și în anii 1995-1996. Ca inginer militar am fost repartizat pe funcția de loctiitor tehnic la unitatea de bruiaj radiolocație pe avioane militare (Domnești) și apoi avansat și transferat la Baza de Reparații Stații de Radio Locație și puncte de Comanda AA - Pipera, Șef Birou Plan Producție, dar și ca specialist în repararea stațiilor de bruiaj radiolocație și radio instalate pe avioane militare. Menționez acest lucru deoarece am avut în atenție în perioada 1968-1972 tehnologii militare extrem de avansate, care operau cu frecvențe de până la 13,2 G Hz și puteri de ordinul mega watt-ilor. Precizez că în Liceul militar, în Școala militară, în Academia Militară, în CAAT, am avut colegi de clasă și de promoție oameni deosebiți, cu trasee de excepție ai MAPN și nu numai, inclusiv viitori șefi de direcții militare, loctiitori de miniștri MAPN, actuali președinți de asociații de rezerviști militari etc. Am trecut în rezervă în 1996.

Întrebare: Așa-numitul „spionaj economic” sau „spionaj industrial” se practică de multă vreme. „Furtul de inteligență” cum i se mai spune, s-a intensificat mai cu seamă după război.

Ați făcut parte din structura specială tehnico-științifică. Nu mai este un secret astăzi obiectivul fundamental al acestei unități. Puteți face câteva precizări în legătură cu acest obiectiv și cu domeniile și sarcinile principale ale unității respective? De unde proveneau tematicile pentru planurile dumneavoastră de muncă?

Răspuns: De la această bază tehnică militară din Pipera am fost transferat la DIE la unitatea informativă tehnico-științifică, în 1972, împreună cu alți 10 colegi, din care 3-4 ingineri chiar de aceeași promoție AMG. După 3

săptămâni de cursuri la Școala DIE, ca lucrător în cadrul Sectorului de Electronică și Electrotehnică din Centrală am răspuns de spațiul Japonia. Din 1975 am fost transferat la o ICE (întreprindere de comerț exterior) cu profil de electronică industrială. Menționez, că atât în Centrală, cât și ulterior la acest ICE (până în 1993 când am fost mutat la ordin) am beneficiat extrem de mult de experiența cu tehnica și tehnologia militară înșușită anterior, dar și de studiul documentațiilor tehnice, de ultimă oră, primite permanent în cadrul Sectorului Operativ din Centrală, pe traseul acestora spre Sectorul de triere și distribuție către ministerele și centralele de profil, conform prevederilor cererilor tematice lansate de aceștia către DIE, respectiv unitatea tehnico-științifică. Toate unitățile din DIE, aveau sarcini rezultate din tematicile și acțiunile tehnico-științifice, legătura cu beneficiarii din economia națională făcându-se tot prin Sectorul de triere. Transferul meu la un ICE a fost determinat și de obiectul foarte important al unei Acțiuni specifice, pe care am propus-o în mai 1975, al solicitării conducerii beneficiarului intern și conducerii unei ambasade. Ca detaliu, un alt actual coleg de asociație, membru în Consiliul Director, a fost transferat la DIE tot în legătură cu aceeași acțiune tehnico-științifică.

Celelalte compartimente ale unității aveau profil de bază pe: mașini unelte, metalurgie, chimie, agricultură, institute de cercetări de profil, MAPN etc. După cum se știe, începând cu anii 1970, economia țării noastre s-a încadrat într-un program foarte susținut de dezvoltare în toate domeniile, cu prioritate cel industrial, ministerele de profil având un plan tehnic pentru noi produse. Din acest plan tehnic al ministerelor, în faza de cercetare și de realizare prototipuri cele mai delicate aspecte tehnice și tehnologice se formulau pachete anuale de tematici, obligatorii de rezolvat integral de către noi, rezolvare consfințită prin aprecieri întocmite de structuri de specialitate de la beneficiar, aprobate de miniștrii acestora. Pentru unele produse sau familii de produse selectate din tehnica de vârf mondială, se lucra și prin deschiderea de acțiuni specifice tehnico-științifice. Majoritatea tehnologiilor de asimilat aveau la bază materii prime speciale, subansamble și componente speciale, putând fi utilizate și pentru aplicații speciale, deci fiind sub restricții de export, adică embargo. De exemplu, siliciul pentru componente speciale, era pe primul loc pe lista de embargo.

Țin neapărat să precizez cu toată seriozitatea, că aceste tematici prevedeau numai informații tehnice cât mai confidentiale, se excludeau informații cu caracter general, cataloage, cărți editate public, lucrări de conferințe, expoziții etc. Nu îmi amintesc să fi cerut sau să primesc de la personalul operativ aflat la post informații cu caracter general sau de politică

economică pe spațiile respective, în paralel cu activitatea de rezolvare a tematicilor.

Deci, în concordanță cu acest plan foarte agresiv de dezvoltare economică după 1970, în 1972 unitatea noastră a fost reorganizată total și investită să rezolve problemele specifice informațiilor tehnico-științifice la nivel central și național prin structuri de profil în județe și bineînțeles adaptarea, conform cerințelor, la structurile din diplomația externă și nu numai. În aceste condiții, de noi sarcini deosebite, o nouă structură, am fost și noi, câțiva ingineri de la MApN, transferați, în 1972.

Întrebare: Care erau domeniile tehnico-științifice, economice de care vă ocupați dumneavoastră și colegii? Cam ce realizări a avut unitatea la momentul 1989? Enumerați succint pe cele mai importante. Chiar și obiective industriale sau de altă natură realizate cu „*sprijinul*” unității dumneavoastră.

Răspuns: Unitatea noastră a avut sarcini în foarte multe domenii. În ceea ce privește cele pur industriale, au fost ramurile și tehnologiile care au condiționat și exportul românesc, de asemenea extrem de agresiv în toate domeniile și piețele mondiale. Ca un produs să fie exportat, principala condiție era să fie competitiv din punct de vedere calitate și preț. Piesele de la un automobil ARO sau un tanc se produceau cu mașini-unelte speciale, inclusiv strunguri. Noua generație de strunguri, din anii 80, cu comandă NC (calculator propriu) poate fi un exemplu. Tehnica de calcul, foarte specializată, după anul 1972, cu acces extrem de limitat, a devenit foarte performantă în țările puternic dezvoltate datorită noilor tehnologii în fabricația componentelor electronice și a plăcilor de bază din anii 70. Noi am putut să ne aliniem la aceste noi tendințe, după anii 80, după un efort considerabil, cu implicații deosebite în toată industria și sistemul informatic al țării.

Dacă vizitați Insula Borcea, mai sunt și acum spațiile unde în urmă cu circa 30 de ani a fost asimilată o nouă rasă de oaie, cea mai bogată în lână din lume! Eram o țară dezvoltată din acest punct de vedere. Urmare unei acțiuni s-a reușit creșterea a câtorva mii de capete/an, pentru a căror asimilare și producție a răspuns un sector din unitatea noastră. Motivul: materie primă de calitate și suficientă pentru o industrie textilă destinată în special exportului. De ce acum, după zeci de ani, se revine la importanța deosebită a acestei specii de animale? Locomotivele electrice moderne au motoare electrice speciale, unele asimilate pe plan mondial după 1975, le-am produs și noi. Centrala Nucleară are reactoare; acestea au bare de uraniu; barele trebuie manevrate în condiții foarte speciale și protejate. Ceasurile de mână electronice, dispozitivele de afișaj cu LED-uri, componente din televizoare și aparate radio, dispozitive cu diode laser, aplicații ale fibrelor optice, antene ale stațiilor de transmitere prin satelit etc.

Întrebare: Domnule inginer, ofițerii români obțineau informații, date, documente, proiecte de tehnologii, chiar piese, mostre secrete, sau specii, varietăți de semințe, plante pentru agricultură, material seminal pentru rase de animale etc. Cum deveneau acestea documente oficiale pentru implementarea în economia națională?

Răspuns: Implementarea în economia națională a informațiilor obținute se efectua în proporție covârșitoare prin sistem de structuri și relații operative la nivel de ministere și alți beneficiari, până la nivel de întreprinderi de producție sau centre de cercetare, persoanele implicate fiind de obicei specialiști de înaltă clasă. Aceștia se încadrau, respectau și instructajele altor unități din ministerul de resort, adică Ministerul de Interne. Nu neg că mulți au făcut și doctorate pe baza acestor documentații.

Întrebare: În ce mod se implica conducerea superioară a țării în sprijinirea activității pe această linie? Ce rol aveau așa-numitele „Cabinet 1” și „Cabinet 2”? Se știe că trădătorul Pacepa s-a ocupat încă de la începutul carierei sale de problemele tehnico-științifice, ce rol a avut el în acest proces complex de formulare a tematicilor, de orientare a muncii și de implementare a rezultatelor în economia națională?

Răspuns: Cabinetul 1 era în plin și permanent efort de a dirija și controla activitatea ministerelor economice, respectiv producția, exportul dar și importul de multe ori mai dificil de efectuat. Cu aceste ocazii se lansau de fapt ordine privind unele acțiuni pentru DIE de amploare, sau prioritățile în tematicile anuale, structura fondurilor pentru cheltuieli specifice etc. Referitor la Cabinetul 2, care avea un sediu și în clădirea actuală a guvernului, era un ofițer direcțional pentru acest nivel, dar cred că se abordau mai mult aspecte legate de aprobări pentru deplasări externe de delegații ale beneficiarilor, influențate mult și de regimul de economii după anii 85-86. Referitor la Pacepa, a răspuns de controlul activității tehnico-științifice, a dispus chiar și inițierea de acțiuni cu caracter economic pe care le-a derulat și personal. A avut acces la corespondența externă cifrată și unde nu înțelegea, sau nu putea descifra începuse să cheme cadrele cu dosarele la „control”! Personal consider totuși că autoritatea și competența șefului unității tehnico-științifice din acea perioadă a redus din consecințele negative ale acestui caz.

Desființarea, chiar și temporară a unității în 1978, a fost o măsură extrem de dură atât pentru personalul acesteia, afectându-se o generație de specialiști în domeniu, cât și relațiile DIE cu economia națională.

Întrebare: Cum bine se știe, multe, dacă nu chiar toate din obiectivele industriale sprijinite de structura de informații externe a României au fost pur și simplu tratate, după 1989, drept „mormane de fiare vechi”. Mă refer la domeniul nuclear, la mașini și utilaje agricole, industria aeronautică, rulmenți,

diamante sintetice, siderurgie și altele. Credeți că o altă abordare – mă gândesc la re tehnologizare, reorientare spre reducerea poluării, adaptarea la structuri industriale mai supl e etc. – având în continuare un sprijin din partea structurilor de informații externe – desigur în noile condiții ale „parteneriatului” între servicii – ar fi dus la o dezvoltare/modernizare mai rapidă a economiei naționale? Știu că, și după pensionare ați lucrat în economia națională și aveți imaginea a ceea ce s-a întâmplat.

Răspuns: Din cele menționate de dvs. ca abandonate, am avut și eu în preocupare, cu anumite sarcini, trei astfel de domenii, pentru unul din ele propunând o acțiune tehnico-științifică în anul 1975. Dar, în același an, am propus și deschiderea altei acțiuni, care mai era pe rol și în 1990, dar am predat dosarele, ca urmare a ordinului de a trece la altă „acțiune”, de fapt patron. Nu cunosc preocupările și prioritățile actuale ale structurilor de informații pentru sprijin al dezvoltării economiei naționale. Nu știu dacă în statutul oficial există sarcini explicite în acest domeniu, mă refer la cele similare cu DIE sau CIE, în special după ce nu am mai fost activ. Totuși sunt convins că se acționează, poate în altă formă, mai ales în munca de relații economice clasice. Însă necesitatea și obligativitatea să se depună eforturi și pe linie de informații externe pentru dezvoltarea economiei, care de fapt condiționează și securitatea națională, nu poate fi contestată.

Toți ceilalți, mă refer la alte țări, o fac și sunt foarte activi. Domeniile de interes: rezultă și din structura importurilor, începând cu cei 80% pentru alimente, dar și cu vânzarea grânelor producătorului român la prețuri derizorii unor exportatori din țara noastră, dar străini!

Chiar și pentru accesarea de fonduri UE sau de altă origine sunt necesare măsuri speciale atât pentru fondurile destinate statului cât și marilor corporații private. Cred că acest gen de activități specifice, trebuie să fie agenda permanentă a CSAT în prima fază și apoi la unele ministere și structuri pe profil în altă fază. Cum a devenit China putere mondială? În domeniul acesta al informațiilor tehnico-științifice, un specialist străin (de exemplu, un inginer) poate fi „apropiat” numai de un alt inginer, în 90% din cazuri; deci structura de cadre trebuie să corespundă cu scopul și natura acțiunilor, în special cele de natură tehnică.

Revenind, tot în domeniul agriculturii, domeniul prioritar este cel al irigațiilor, dar și sere hidroponice pentru legume, depozite.

Întrebare: S-a vorbit și se vorbește în spațiul public, inclusiv de către autorități politico-administrative, despre un fel de „Silicon Valley” a României. Cum vedeți acest lucru? Mai pot fi valorificate datele, informațiile și documentele neimplementate până acum pentru a sprijini această idee? Eventual dați câteva exemple/domenii.

Răspuns: Când am făcut recent o propunere cu referire la „*Silicon Valley*” am vrut să sensibilizez conducerea pentru ca să valorifice și din experiența anterioară a statului în domeniul tehnicii de calcul, respectiv componente moderne pentru această tehnică și automatizări. În prezent nu mai există, pentru automatizări, decât o mică firmă privată, condusă însă de un om foarte inimos. Deci, pe lângă structura actuală de fabricat lasere, să se atragă fonduri și specialiști și pentru alte domenii conexe industriei de vârf. Altfel, în cel mai bun caz, vom asambla câte ceva pentru străini, fiind permanent sub presiunea costului forței de muncă. Robotica este alt domeniu de mare interes și viitor. În domeniul transportului auto, viitorul este al motoarelor electrice, de toate categoriile. Să producem măcar stațiile de alimentare cu energie electrică; în Olanda, este câte una la fiecare 50 de metri în orașe; se vor instala și la noi, dar din cele importante. Să cumpere și România un satelit de comunicații, apoi să înceapă chiar și fabricarea de sateliți: India nu a avut specialiști mai buni ca ai noștri și nici China. Să producem dispozitive optoelectronice pentru noi surse de lumină, mult mai ieftină. Să producem plachete de siliciu pentru celule solare; nu este decât o problemă de fizică/chimie mai specială, dar în curând va fi sursa care va înlocui pe cele clasice, fiind mai ieftine dar și mult mai sigure. România este penalizată pentru că nu procesează deșeurile menajere, pentru valorificare în surse de căldură și energie electrică. Tehnologiile în acest domeniu sunt complexe. În țară nu există o activitate pusă la punct tehnic și organizatoric. Este lăsată la nivelul unor firme private, multe fără experiență în domeniu, dornice numai de profit.

Întrebare: Cu ceva ani în urmă au existat discuții în spațiul public despre investitori interesați în dezvoltarea de activități industriale foarte importante, dar care au fost, dacă nu refuzate, cel puțin ignorate de autorități. Cum comentați aceste lucruri și cam pe ce activități concrete s-au centrat ele? Ar mai putea fi reluate?

Răspuns: Este adevărat. Unele au fost refuzate pentru a nu concura importurile actuale. Altele au fost ignorate, sau greu de înțeles, datorită și lipsei de pregătire în domeniu a factorilor de decizie. La bază cred că trebuie să stea un plan statal anual de dezvoltare economică, nu cel de partid. Cine câștigă la alegeri, să îndeplinească un plan deja gândit și elaborat de specialiști stabili pe locul de muncă, dar care și răspund de acest plan. Pe această bază va fi o stabilitate, care atrage și investitori străini. Trebuie să fie și o concurență între acești investitori străini!

Întrebare: Spre exemplu, în legătură cu diamantele sintetice au apărut tot felul de analiști, istorici de conjunctură, chiar și jurnaliști atotștiutori, care au lansat verzi și uscate în spațiul public. Care este realitatea din punctul

dumneavoastră de vedere? Cum s-a reușit dezvoltarea unei industrii pe acest profil?

Răspuns: Despre diamantele sintetice, cele fabricate inițial cu aportul exclusiv al unității tehnico-științifice s-au scris multe pagini. Activitatea concretă a început în 1975, când am deschis o acțiune. Cine a deschis-o nu mai are importanță. Important este că șeful de atunci al unității i-a acordat o atenție deosebită, deoarece condiționa industria de mecanică fină, bază a întregii industrii. A angrenat cadre bine pregătite și devotate acestei idei, unul dintre aceștia, dr. inginer, chiar din Sectorul nostru. A fost creată o unitate separată de asimilare și producție, independentă, cu un singur șef, stabilă din punct de vedere finanțare etc. Faptul că se mai prezentau mostre și la Cabinete nu era important. Esențial a fost că s-a asimilat, rapid, o tehnologie nouă, cu un regim de protecție deosebit, deoarece are și aplicații militare, mai puțin cunoscute. Cred că distrugerea acestei unități de producție a fost sărbătorită într-o anumită țară africană.

Întrebare: După cum am mai spus și domeniul agriculturii, al creșterii animalelor, al procesării produselor agricole a beneficiat de sprijinul unității dumneavoastră, mai ales că aici este nevoie de perioade lungi pentru implementare. Ce ne puteți spune, din ce cunoașteți, despre acțiunile specifice desfășurate pe această linie?

Răspuns: În afară de cele menționate mai sus, cum ar fi cazul cu oile, nu cunosc foarte multe, deși sunt convins că au fost. Foarte important a fost și aducerea din țări cu înalte randamente în domeniu a spermei pentru reproducție, care era așteptată ca aurul la Ministerul Agriculturii. În prezent, capitolul la care se cere dezvoltare, este cel al procesării industriale a produselor animaliere, inclusiv carnea. Tehnologiile actuale sunt super automatizate atât pentru randamente cât și pentru siguranța produsului final. Am avut și eu o mică contribuție, aducând în țară primele vaci rasa Holstein, așa vreo două mii de capete. Însă, în legătură cu tehnologiile specifice procesării produselor agricole, aceasta este o industrie separată destinată numai pentru utilizarea de astfel de unități de procesare, depozitare, ambalare.

Atenție, pentru ambalarea actuală a legumelor, în special a cartofilor, sunt necesare depozite de lungă durată, pentru cel puțin un an; se vând în funcție de stadiul pieței, mai mult iama. Stațiile interne de climatizare constituie tehnologii speciale, mai au și alte aplicații. Un alt domeniu foarte important este producția în sere hidroponice, care sunt cu pereții din sticlă și acoperișul din sticlă specială, ca o lupă; funcționează 24 de ore, iama și vara, independent de zonă; foarte sigure în situații de criză climatică.

Întrebare: Domnule inginer, dumneavoastră personal în ce activități specifice ați fost implicat, desigur, împreună cu alți colegi, sau singur? Despre

ce realizări puteți spune: „uite, aici este și mâna mea”? Mai ales că, dacă nu mă înșel, ați avut contribuții în domeniul microelectronicii...

Răspuns: Am fost implicat în activități rezultate din prioritățile beneficiarilor industriali, analizate și aprobate de conducerea superioară, a DIE, a unității tehnico-științifice. Pe această bază și necesitate s-a organizat o structură de muncă operativă și la beneficiar, acțiune în care au activat și răspuns de rezultate multe din cadrele noastre. Am fost și sunt mândru de colegii cu care am colaborat, cu specialiști de mare valoare de la beneficiar, de relații externe de mare valoare. Deci pot să spun că „a fost și mâna noastră” în dezvoltarea unei noi ramuri de vârf ale electronicii în România, că am asigurat independența și a altor ramuri industriale din țara noastră. În 1982, la finalizarea etapei principale a acestei acțiuni, pe profilul menționat de dumneavoastră, s-a făcut un bilanț, la nivel înalt, de către dl. general Gheorghe Bădiță. Șeful CIE de atunci, generalul Aristotel Stamatoiu m-a și sărutat. Motivul principal a fost că, după evenimentul din 78, s-a avansat substanțial în derularea unei acțiuni tehnico-științifice foarte complexe, delicată din multe puncte de vedere. Am lucrat pentru această acțiune aproape 20 de ani. Nu singur. În afară de colegii din Centrală, s-a alcătuit un colectiv de specialiști de la beneficiar foarte bine pregătiți și devotați acestei acțiuni, care și-au făcut datoria față de economie și țară. La întreprinderea unde s-a localizat acest colectiv, un ICE de circa patru sute angajați, a fost util și pentru alte domenii fiind, la un moment dat clasat pe locul întâi. Am fost mândru că am condus și eu în ultimii circa 10 ani acest colectiv. În sistemele informaționale actuale obiectul industrial realizat atunci este apreciat ca o „perlă a industriei electronice românești”. O mare putere industrială vecină a aflat despre el în 1988, l-a verificat în 1990 și cred că l-a și preluat ulterior. Alt exemplu, mai târziu, fără multă reclamă, s-a asistat și ajutat o mare unitate din MAPN, pentru revenirea la regim normal de antrenament anual în tragerile cu rachete AA la poligonul Midia. În derularea acestei acțiuni, urmărite la nivel de conducere superioară, am folosit din plin experiența personală din perioada când am fost transferat la Școala Militară de Dirijare Rachete AA, așa cum am menționat mai sus. A fost și un succes diplomatic, al MAE.

De asemenea, s-a reușit recuperarea unei sume de circa 10 milioane dolari, datorată statului român de altă țară, acțiune derulată sub coordonarea nemijlocită a conducerii instituției.

Întrebare: Se spune, o confirmă și practica altor servicii puternice de spionaj, că formarea unui ofițer pentru activități de informații tehnico-științifice este de lungă durată, chiar 10 ani, până să ajungă să fie trimis în misiuni externe de acest gen. Cum apreciați sistemul de formare a cadrelor de

informații externe în general și a celor tehnico-științifice îndeosebi, în perioada în care ați activat în structura de spionaj a României?

Răspuns: Acesta este adevărul. Un cadru de informații tehnico-științific are nevoie de o perioadă corespunzătoare de pregătire specifică acestui domeniu, depinde și de vârsta și vechimea în muncă a acestuia. Întrucât proveneam dintr-un domeniu complex tehnico-militar, aveam și cunoștințe și deprinderi specifice și nu am beneficiat de o perioadă lungă de pregătire la un Centru specializat, dar am căpătat experiență și în Centrală, timp de câțiva ani. Cred însă că experiența și noutățile permanente în acest domeniu trebuie împărtășite periodic tuturor.

Știu, însă, că formarea cadrelor de informații externe, mai ales după 1968 devenise prioritară în DIE, mai cu seamă că au fost aduși oameni cu studii superioare excelente, chiar din vârfurile promoțiilor din toate ramurile de învățământ. Așa se explică rezultatele, nu numai cele din domeniul economic și tehnologic de după 1970, ci și din domeniul politic, al relațiilor internaționale etc.

Întrebare: Domnule inginer, credeți că în zilele noastre s-ar mai putea organiza acțiuni de tipul celor pe care le-ați desfășurat dumneavoastră? Vă întreb în contextul actual, al economiei de piață, al privatizării economiei. Adică, în ce mod o structură a statului cum este cea a informațiilor externe ar putea sprijini firmele private? Sau, să se limiteze doar la domeniul public? După câte știu, unele servicii speciale străine desfășoară astfel de activități pe bază de contracte comerciale.

Răspuns: Această activitate, proprie statului, nu poate deveni un târg. Este destinată intereselor de stat, naționale. Dar, în condițiile de azi, de piață liberă, se poate elabora o procedură de lucru cu firme mari, puternice, cu acționariat local, unde statul poate fi și coacșionar. Poate fi evitată legătura directă cu aceștia, prin utilizarea și altor canale de legătură, inclusiv alte servicii speciale sau ministeriale de profil, chiar MAI. După anii 78-80 s-a pus foarte mult accent și pe munca de informații în domeniul relațiilor economice externe. Azi, sunt extrem de multe exemple de domenii în care statul are nevoie de sprijin profesional de tipul acțiunilor speciale tehnico-științifice. Câteva domenii: autostrăzi strategice, centrale electrice strategice, telecomunicații de același gen, automobile electrice, baterii pentru automobile electrice, baterii miniaturale speciale, componente MOS-LSI din ultima generație, sistem informatic interjudețean, locomotive moderne, stații de irigat telecomandate, combaterea spionajului cibernetic etc.

Întrebare: La vremea respectivă, adică înainte de 1990, România era prezentă pe toate continentele lumii în domeniul construcțiilor industriale și civile, inclusiv în SUA. S-au implicat informațiile externe în acest domeniu?

Credeți că s-ar mai putea face așa ceva și acum? Credeți că în materie de schimburi comerciale, comerț exterior, promovarea produselor românești, s-ar putea face mai mult din punctul de vedere al structurii de i.e. a României?

Răspuns: Da, s-au implicat. Da, se poate face. Este absolut necesar și obligatoriu pentru siguranța generală și stabilitatea țării în această perioadă extrem de complexă. Această activitate, aceste domenii extrem de importante, trebuie să fie permanent în atenția structurii de informații externe.

Dacă noi nu o facem, fiți siguri că ații, cei mai mulți și, în primul rând chiar partenerii noștri de tot felul, nu o fac. Crede cineva că în recent anunțatele acorduri cu China, de peste 250 miliarde dolari, încheiate după vizita președintelui SUA, Donald Trump, a lipsit „*mâna*” serviciilor speciale ale celor două țări și chiar și ale altora? Lucrurile așa se rezolvă, de când lumea și până-i lumea! Doar să-ți știi interesele...! Și să ai voință politică...! Și să nu fii aservit decât țării tale, poporului tău!!!

Întrebare: Domnule Stan, cum vedeți viitorul industriei românești, al agriculturii, al economiei naționale, în general? Ce domenii credeți că ar putea fi performante, chiar superperformante, care ar putea obține sprijin și pe linia obținerii de date, informații, documente secrete tehnico-științifice?

Răspuns: Se pot enumera câteva domenii, nu neapărat în ordinea importanței lor: utilare în domeniul sănătății, tehnică de calcul adaptată specificului local, transportul de energie electrică pe linii moderne cu pierderi mai mici, industria de tractoare clasice pentru utilizare industrială simplă dar și în agricultură, tehnologia nouă în construcții civile și industriale cu audit energetic și termic, salvarea sudului țării de la deteriorarea climatică prevăzută în următorii 50 de ani, centralizarea efectuării exportului, aplicarea de contrapartidă la import, în special pentru cel efectuat pentru stat (așa cum era în anii 70-90), industrie locală de roboți cu diferite aplicații, cooperare cu MApN pentru asimilarea în producția locală a sistemelor moderne de apărare AA, fabricarea de drone pentru agricultură și control siguranță trafic auto, tehnologii moderne pentru minerit în domeniul metalelor prețioase, reluarea fabricării de apă grea, instalații moderne de piroliză pentru obținerea de combustibil din toate produsele uzate în special din cauciucuri auto, tehnologii moderne de peletizare resturi din parcurile forestiere și nu numai, redeschiderea obligatorie a fabricilor de zahăr pe bază de sfeclă de zahăr din tot sudul țării, interzicerea importului de zahăr din Republica Moldova, de fapt din Ucraina care este iradiat din 1986, componente pentru industria IT etc.

Domenii de interes, mai sintetic: infrastructura, proiecte High-Tech, bunuri de larg consum interne și competitive, surse de energie ecologică; localități ecologice, biocombustibili, surse de energie regenerabilă etc.

Întrebare: O întrebare cu bătaie colaterală: care este situația contraspionajului economic în România și dacă, în zilele noastre, informațiile externe ar mai putea contribui la protejarea know-how-ului românesc?

Răspuns: Contraspionajul economic este influențat de atitudinile politice. Cu siguranță informațiile externe pot contribui la protejarea efortului național al economiei.

Întrebare: Domnule inginer, pe parcursul activității ați avut relații, contacte profesionale, întâlniri de discuții și, nu mă îndoiesc, întâlniri acoperite cu specialiști, oameni de afaceri și, probabil, oameni politici din diverse zone. Ce ne puteți spune despre aceste activități, credeți că ele ar mai putea fi reînnoite, evident, cu persoane care mai sunt încă în anumite puncte de decizie?

Răspuns: Da, am avut și mai am relații, contacte, poate utile în domeniul de informații interne și externe pe mai multe continente. Printre acestea, și un amiral, specialist în telecomunicații. Dacă interesează, pe cineva, stau la dispoziție.

Întrebare: Pe același fir de gândire, ați lucrat sub comanda unor/mai multor șefi în țară și afară. Care credeți că ar merita aprecierile dumneavoastră?

Răspuns: Mă refer la șefii direcți, pe linie profesională, MAPN, și DIE, din septembrie 1956 până la trecerea în rezervă și chiar după: nu am decât cuvinte de mulțumire pentru educare, sprijin în profesarea activității, sprijin în rezolvarea problemelor vieții de familie și sănătate, siguranță în viață.

Mă întâlnesc destul de des, la Breaza, cu colegii din promoția de liceu și școli din MAPN și bineînțeles la ACMRR, cu colegii de muncă îndelungată în DIE/CIE.

Alături de dânsii, am încercat să fac și eu ceva pentru țară.

Dumnezeu să-i odihnească în pace pe cei care ne-au părăsit!

Petru Neghiu: Domnule inginer, vă mulțumesc pentru amabilitatea de a fi fost interlocutorul revistei Periscop cu aprecieri și comentarii profesioniste pe care cititorii noștri, neîndoielnic, le vor aprecia.

Mai ales, este de apreciat pasiunea dumneavoastră pentru problematica pe care o ridică renașterea economică a României, pasiune care are drept corolar trăirea patriotică.

A se lua aminte!

A consemnat Petru NEGHIU

CUVÂNT DE ÎNVĂȚĂTURĂ

„CE TREBUIE SĂ ȘTIM DESPRE SFÂNTA BISERICĂ?”

Preot Mirel Vîrtejanu

În întâmpinarea credincioșilor noștri, iubitori de Dumnezeu și dornici de cunoaștere, care ne pun numeroase întrebări și așteaptă să le răspundem și să-i învățăm cele de nevoie spre mântuire, publicăm în acest număr aniversar câteva învățături ale arhimandritului Ioanichie Bălan, de la Mănăstirea Sihăstria.

Acestea au apărut în cartea „Călăuză ortodoxă în Biserică”, scrisă în 1992, sub forma unor întrebări și răspunsuri, asemenea unui mic catehism și reprezintă un adevărat îndrumar duhovnicesc, pe înțelesul tuturor.

*

„Ce este Biserica și cine a întemeiat-o?”

Biserica este așezământul sfânt întemeiat de Domnul nostru Iisus Hristos, prin întruparea, moartea și învierea Sa și, apoi, desăvârșit prin pogorârea Sfântului Duh și prin propovăduirea și jertfa Sfinților Apostoli și a urmașilor lor-martiri, episcopi, preoți, diaconi și toți sfinții.

Biserica este, deci, obștea tuturor creștinilor care cred în Hristos, care mărturisesc aceeași dreaptă credință în Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt și care ascultă de slujitorii sfințiți rânduiți de Sfinții Apostoli și de urmașii lor.

„Cu ce scop a întemeiat Hristos Biserica Sa?”

- să mărturisească și să apere dreapta credință pe pământ, pe care a descoperit-o Dumnezeu în Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție;

- să adune și să unească sub acoperământul ei, ca o mamă, toate neamurile care cred în Hristos ca Fiul al lui Dumnezeu;

- să învețe, să conducă și să sfințească lumea prin Sfânta Evanghelie și prin harul Duhului Sfânt dat Apostolilor și păstorilor Bisericii rânduiți de ei;

- să mântuiască toată lumea prin dreapta credință în Dumnezeu, prin harul Duhului Sfânt, pe care îl primim în Biserică prin Sfintele Taine și prin lucrarea faptelor bune.

„Ce trebuie să mai știm despre Sfânta Biserică?”

- Biserica întemeiată de Mântuitorul Iisus Hristos este trupul lui Hristos (Efeseni 1, 22-23);

- Hristos este Cap al Bisericii;

- Biserica este numită mireasa lui Hristos (II Corinteni 11, 2), stâlpul și întărirea adevărului (I Timotei 3, 15) sau trupul tainic al Domnului;

- Biserica întemeiată de Hristos este dumnezeiască, este una, căci unul este și Hristos întemeietorul ei și este veșnică. *„Este un trup și un Duh, o Evanghelie și o Biserică; „Un Domn și o credință, un Botez, un Dumnezeu și Tatăl tuturor, care este peste toate și prin toate și întru toți”* (Efeseni 4, 4-6).

„Este mântuire afară de Biserică?”

Adevărul, care este Hristos, Crucea, Sfânta Evanghelie, harul mântuirii și urmașii Sfinților Apostoli, adică episcopii și preoții, se află numai în Biserică. Aici este Duhul Sfânt, Botezul, Sfânta Împărtășanie, Preoția, Sfânta Liturghie, bucuria vieții și mântuirea. Aici se află sfinții toți împreună cu Maica Domnului și însuși tronul nevăzut al Prea Sfintei Treimi.

Cei care au ieșit din sânul Bisericii și s-au lepădat de Tainele ei, de păstorii ei rânduiți de Apostoli, de Cruce, de Sfinți, de Sfânta Liturghie și de toate darurile Duhului Sfânt ce izvorăsc din Biserică, aceia s-au lepădat de harul mântuirii, căci au ieșit din corabia Bisericii și din staulul oilor lui Hristos, Mântuitorul și Păstorul nostru cel bun. Ei se pot mântui numai dacă se căiesc și revin în sânul Bisericii. Domnul nostru Iisus Hristos zice: *„Pe această piatră-a dreptei credințe-voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui”* (Matei 16,18).

„De ce credem în Biserică?”

Pentru că ne unește cu Dumnezeu și pentru că în ea se află neîncetat Hristos, Mântuitorul nostru și Sfântul Duh, Biserica fiind *„stâlpul și temelia adevărului”* (I Tim.3, 15).

Credem în Biserica lui Hristos, căci numai în ea ne putem boteza, pocăi și împărtăși cu Sfintele Taine. Numai în ea ne putem mântui. Nu este mântuire afară de Biserică, spune Sf. Ciprian, pentru că numai Biserica, numită trupul tainic al lui Hristos, păstrează toate darurile mântuirii.

„Care este Biserica cea adevărată?”

Biserica cea adevărată este Biserica Ortodoxă, pentru că ea singură are dreapta credință în Dumnezeu. Însuși cuvântul *„ortodoxie”*, în limba greacă, înseamnă dreapta credință. Ea singură păstrează neschimbate, fără lipsuri și adăugiri, învățătura și rânduielile Domnului nostru Iisus Hristos, așa cum le-au propovăduit Sfinții Apostoli și cum le-au explicat și fixat în Simbolul de Credință Sfinții Părinți la Sinoadele ecumenice și locale, din primele secole creștine, când toată creștinătatea era una și nedespărțită.

„Prin ce se dovedește, concret, că Biserica Ortodoxă este cea adevărată?”

Numai Biserica Ortodoxă păstrează învățătura de credință adevărată, întregă și neschimbată, primită de la Sfinții Apostoli, cuprinsă în Crez sau

Simbolul de credință, așa cum l-au stabilit Sfinții Părinți în primele două Sinoade ecumenice din anii 325 și 381 de la Niceea și Constantinopol, la care a luat parte și Biserica de Apus (Catholică).

Mai târziu, Biserica de Apus a modificat Crezul credinței (Filioque) și s-a îndepărtat de la Tradiția comună a Sfinților Părinți atât în ce privește viața sacramentală, cât și forma de conducere a Bisericii (Reforma protestantă și dogmele papale romano-catolice);

Slujbele în Biserica Ortodoxă sunt recunoscute de toată lumea creștină ca fiind conforme cu Tradiția Bisericii nedespărțite din primul mileniu. Asceza și postul nu au fost schimbate în Ortodoxie, așa cum s-a întâmplat în Bisericile catolice și protestante.

„Ce mărturisim în Simbolul de Credință despre Biserică?”

Noi, creștinii, credem și în Una Sfântă, Sobornicească și Apostolească Biserică. O numim „una”, pentru că Unul este Hristos Capul și Întemeietorul ei și nimeni nu poate să pună altă temelie Bisericii Sale, nici oamenii, nici Îngerii. O numim „Sfântă”, pentru că Biserica este Trupul lui Hristos Care a iubit Biserica și S-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfințească, curățind-o prin baia apei prin cuvânt... ca să fie sfântă și fără prihană (Efeseni 5, 23-27).

Biserica lui Hristos este sfântă și pentru că în ea se află harul Duhului Sfânt, Sfânta Evanghelie, Crucea, Icoanele, Sfintele Moaște, Sfântul și Marele Mir, prin care se pecetluiește cel botezat cu pecetea harului Duhului Sfânt, precum și Sfânta Împărtășanie.

Biserica este sfântă și pentru că aici se săvârșește zilnic Sfânta Liturghie, se hirotonesc preoții, se împărtășesc credincioșii, se botează copiii și, aici, oamenii laudă neîncetat pe Dumnezeu împreună cu sfinții Îngeri. În Biserică se află toate harurile mântuirii oamenilor.

Biserica este numită „sobornicească”, adică universală, chemată să cuprindă toată lumea. Mântuitorul a poruncit Apostolilor: „Mergând, învățați toate neamurile...” (Matei 28, 19). Biserica este sobornicească pentru că are plinătatea Adevărului și a darurilor mântuitoare ale lui Hristos.

Biserica se numește și „apostolică”, pentru că a fost organizată și răspândită în lume de Sfinții Apostoli, a căror învățătură neschimbată, numai ortodocșii o păstrează până astăzi.

„Cine sunt membrii Bisericii lui Hristos?”

Toți oamenii care sunt botezați în numele Prea Sfintei Treimi și păstrează neschimbată credința ortodoxă apostolică atât drepti, cât și păcătoși, sunt membri ai Bisericii lui Hristos. Căci nu este om fără de păcat, iar Hristos Și-a dat viața pentru toți, că „n-au trebuință cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi” (Matei 9,12).

Numai cei ce se leapădă de Dumnezeu - ateii, ereticii, sectanții, schismaticii și sinucigașii care s-au rupt de Biserică - nu pot fi membri ai Bisericii lui Hristos și nu ne putem ruga niciodată pentru ei atât cât sunt în viață, cât și după moarte. Numai dacă se pocăiesc, sunt iertați și mântuiți.

„Cine conduce Biserica?”

Biserica este condusă nevăzut de Însuși întemeietorul ei, Domnul nostru Iisus Hristos, care este „Capul Bisericii”, prin harul Duhului Sfânt care lucrează în Biserică. În chip văzut, Biserica este condusă de ierarhia bisericească, formată din cele trei trepte - diaconi, preoți și episcopi -, care și-au păstrat succesiunea apostolică de la întemeierea Bisericii, fiind hirotoniți de Apostoli prin punerea mâinilor pe capul lor.

Ierarhia bisericească își are originea în Însuși Marele Arhiepiscop Iisus Hristos, Care a sfințit pe Apostoli la Cincizecime, prin trimiterea Duhului Sfânt peste ei în chip de limbi de foc (Fapte 2, 1-4).

The logo consists of a rectangular frame with rounded corners and a drop shadow. Inside the frame, the words "MOZAIC CULTURAL" are written in a bold, serif, all-caps font. The text is centered horizontally and vertically within the frame.

MOZAIC CULTURAL

SFÂNTĂ ROMÂNIE, ASTA ȚI-O DORESC! (Amintindu-ne de Eminescu...)

de Eugen Laurian

Ce-ți doresc eu ție, Sfântă Românie,
țara mea de jale, țara mea de dor?..
Când nu ai armată și economie,
la trecutu-ți mare, mare viitor?...
Țară de poveste, binecuvântată,
pe spinarea-ți curbă hoții păstoresc;
să mai fii și-acuma cum ai fost, odată,
biată colonie, asta ți-o doresc!

Nu mai ai uzine, nu mai ai ogoare,
fabricile, toate, sunt doar fiare vechi;
ți-au distrus ființa, ți-au furat vapoare,
ești, prin lumea largă, trasă de urechi...
Ne-am vândut petrolul, ne-am vândut pământul,
ne-am vândut copiii!... Toate le-am vândut!...
Ne-am pierdut onoarea, cinstea și cuvântul,
legea și credința-n care ne-am născut.

La tejgheaua sorții și-a străinătății,
vindem, pe nimica, ce-au clădit părinții;
așteptăm degeaba ziua demnității
dacă-n capul nostru sună, doar, arginții!
Cei mai buni din fiii-ți au plecat afară,
negăsindu-și rostul printre stricăciuni;
nefăcând eforturi să-i păstrăm în țară
ori suntem nemernici..., ori suntem nebuni!

Holdele bogate ce, odinioară,
când erai grânarul unui continent,
nu le mai producem, le luăm de-afară...

Ne decidem soarta numai aparent!
Chiar și-atunci când plouă, holdele, puhoai,
nu mai umplu traista bietului român,
că-i plătim pe alții doar să ne jupoaie
și ajuns-am, iarăși, slugă la stăpâni!

Deznădăjduită, plânge sănătatea
lănțuită-n chinga marilor dureri
doctorii că-i pleacă... de calamitatea drumului, dezastru,
cătrecăieri.

Cu sistemul vraște, în atrofieri,
doctorii, rămași, fac mereu minuni
încercând salvarea-n bolile severe
doar prin providență și prin rugăciuni...

Și învățământu-și strigă neputința
deselor reforme ce distrug ce-a fost;
unde ei, miniștrii, tot își dau silința
să mai demoleze, crunt și fără rost,
chipuri și modele ce-au zidit o țară,
obiceiuri, datini, domnii pământeni
să îi scoată, iarăși, din istorii-afară
și să introducă sfinții alojeni...

Ce mai vor jupânii?...Ce mai vor stăpânii
care ne tratează ca popor plebeu?...
Să ne pierdem stima chiar în noi, românii,
limba și credința-n bunul Dumnezeu?...
S-aruncăm la ștercă semnele veciei
ce ne-au fost lăsate de prea-buni părinți
pentru dăinuirea țării ciocârliei,
când străbunii noștri au murit ca sfinți?...

Pentru FeMel-uri, bănci și monopoluri,
ce ne-mping căruța către țintirim,
s-aruncăm, aiurea, semne și simboluri
ce ne-au dat tăria ca să dănuim?...
Pe când domnii noștri s-au trudit, ca sfinții,
să păstreze țara în identitate,
să trădăm copiii, moșii și părinții?...

Mândră Românie, asta...asta nu se poate!

Ce-ți doresc, azi, ție, biată colonie,
țară prea-bogată scoasă la mezat?...
Să fii, pretutindeni, iarăși Românie
prețuită-n lume cum ai fost odat'!

Ce-ți doresc, azi, ție, Sfântă Românie?...
Să mai vezi, odată, mândru fluturând,
tricolorul nostru, prins la brâu...și-n ie,
deșteptând poporul...domnii deșteptând!

Ce-ți doresc eu ție?...Să-ți aduci copiii
cei plecați afară pentr-un pumn de zloți;
să ne ținem țara, educând toți fiii
că suntem destoinici, nu un neam de hoți!

Că avem tradiții și avem istorii
pe pământul nostru jinduit de mulți;
tații și strămoșii au murit în glorie
apărându-și vatra, liberi...și desculți.

Să păstrăm trecutul, să păstrăm credința,
menținând, drept sacru, tot ce-i strămoșesc,
să ne fie gardă crezul și voința!...
Dulce Românie, asta ți-o doresc!

Să ne facem, iarăși, fabrici și uzine,
să mai scoatem aur din păduri și munți;
clocotească viața pe câmpii și-n mine,
șteargă-ngrijorarea încercatei frunți!...

Să mai dăm de muncă brațelor vânjoase
pe pământul nostru, sacru, românesc,
să clădim, în țară, fabrici, poduri, case...
Dulce Românie, asta ți-o doresc!

Vocile mulțimii fie respectate
nu dorința clicii de la vârf, de sus,
ce-a respins voința voturilor date

și-a impus, în țară, răul cel impus.

Ce-ți doresc eu ție?...Grijă ai de turmă,
să nu-și mai voteze-n frunte toți nerozii!...
Dându-i, chiar de astăzi, mintea de pe urmă,
ști-ti-va să-și aleagă chiar și voievozii!

Obiceiuri, datini, toate-s diademe
din coroana noastră de unicitate!
Limba și credința, ca valori supreme,
nu sunt de vânzare, spre a fi uitate!

Chiar și-într-o uniune (dac-o fi să fie),
să-ți păstrezi fărăma de identitate
care consfințește că este Românie
într-o Europă în diversitate!

Curgă către tine gândurile noastre!...
Albă căutare tot ce-i românesc!...
Fie, peste țară, numai zări albastre
sub oblăduirea Domnului ceresc!

Cântă-ți veșnicia vocile măiestre
stihurile mele când te proslăvesc;
te ferească, sfântul, de război...dezastre!...
Sfântă Românie, asta ți-o doresc!

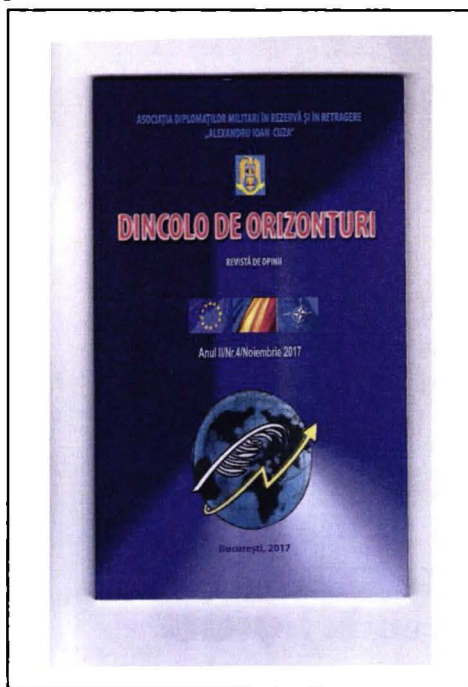
Decembrie 1947 - Decembrie 2017

REPUBLICA ROMÂNIA
70 DE ANI

DINCOLO DE ORIZONTURI...

Alexandru Omeag

Recent, am primit la redacție Revista „*Dincolo de orizonturi*”, anul II nr.4/noiembrie 2017, apărută sub patronajul *Asociației Diplomaților Militari în Rezervă și în Retrageră „Alexandru Ioan Cuza”*, pe care am citit-o cu un nedisimulat interes profesional, dar și jurnalistic. Aveam să constat, încă din primele pagini, că publicația nu este deloc doar o „*revistă de opinii*”, așa cum cu modestie militară au denumit-o redactorii săi, ci o adevărată publicație de analize geostrategice, semnate de profesioniști din intelligence, cu experiență incontestabilă pe frontul nevăzut al apărătorilor patriei.

Cum era de așteptat, autorii atacă subiecte sensibile și fierbinți (*confruntări geostrategice, zone de conflict, crize politico-militare etc*) și, extrem de important, ne spun și cum influențează asemenea fenomene evoluțiile din țara noastră și relațiile externe ale României. Într-un astfel de context, remarcăm analizele intitulate: „*Rusia versus China – cooperare sau confruntare*”, „*Quo vadis Europa*” sau „*Criza din Peninsula Arabică, Qatar și interesele SUA în regiune*”.

O surpriză plăcută o întâlnim chiar în primele pagini. *Editorialul semnat de gen.bg(r) Dan Niculescu* ne vorbește, la început, despre nevinovatul joc GO, pe care autorul îl aseamănă cu războiul modern, în care scopul final nu este

distrugerea totală a inamicului, ci anihilarea voinței acestuia de a lupta, pentru a obține astfel controlul asupra resurselor, bogățiilor și deciziilor sale politice. În acest caz, interesul național este înlocuit cu cel general, care de fapt este un eufemism pentru a masca interesul hegemonului.

Amintind de relațiile NATO cu noile state-membre, președintele ADMRR scrie:

„Se pare că, în sfârșit, Occidentul a înțeles că are obligația morală să se ocupe și de prosperitatea țărilor din Centrul și Estul Europei, că nu poate să ceară unor popoare secătuite de experiența comunistă, decepționate de multele aspecte negative apărute după revenirea acestora la calea de dezvoltare democratică și liberală... să lupte cu convingere la granițele Occidentului pentru a-l apăra.”

Vorbind despre „Inițiativa celor trei mări” – proiect lansat de președintele Donald Trump – gen.bg(r) Dan Niculescu aruncă și unele săgeți spre partenerul nostru strategic:

„Oricum, ceea ce vom da este mult mai mult și mai important decât ce vom primi, dar altfel se pare că nu se poate. Cinismul și-a schimbat denumirea din «realpolitik» în ceea ce acum se cheamă «America First»....România va avea nevoie de oameni de stat, nu de politicieni.”

Da, să trăiți! Dar și de militari de genul celor pe care îi reprezentați!

IN MEMORIAM

General-colonel IULIAN VLAD**23 februarie 1931 - 30 septembrie 2017**

La 30 septembrie anul acesta, generalul-colonel Iulian Vlad a trecut de marginile pământului spre a se prezenta, la cei 86 de ani, el, comandantul nostru, la raportul Comandantului tuturor comandanților acestei lumi.

În interviul-fluviu acordat revistei noastre publicat în ultimele numere, Iulian Vlad și-a prezentat „*autobiografia*”, pe care foarte succint o redăm mai jos ad-memorandum:

Oltean get-beget, născut în anul 1931, la 23 februarie în satul Gogoșița Doljului, din părinții, țărani agricultori, Nicolae I. Vlad, luptător pe frontul celui de-al Doilea Război Mondial, și Eugenia (Gica) Puchină, originară din Plenița, fiică a renumitului „*țaran-maistru constructor*” Ghiță Puchină, ale cărui mâini și minte au pecetluit ridicarea a vreo 16 biserici, pe lângă multe alte construcții din județele oltene. Marea dorință și voință a mamei viitorului general Vlad Iulian a fost ca fiul său să facă „*învățătură*”, așa încât, acesta a

urmat școala primară în satul natal, apoi Liceul „Gheorghe Chițu” din Craiova, Institutul Pedagogic din București, Facultatea de Drept, tot în Capitală, Școala Militară de ofițeri și cursuri postuniversitare în domeniul juridic, militar și managerial. „Fișa personală”, deci, înscrie, printre altele:

- 1948-1974: - activitate didactică și politică; funcții de secretar de plasă, județ, adjunct de șef de secție la C.C. al UTM. 1952 – absolvent cu gradul de locotenent al Școlii militare de ofițeri; încadrat în Ministerul de Interne, unde până în 1974 a lucrat în domeniul învățământului militar și de specialitate, având funcții de: șef de birou, șef de serviciu, adjunct de șef de direcție și șef al Direcției Învățământ din Ministerul de Interne;

- 1974-1977: - comandant al Școlii militare de ofițeri a Ministerului de Interne: după 1990, școala a evoluat în două direcții: Academia de Poliție „Al.I. Cuza” a MAI și Academia Națională de Informații a SRI;

- 1977-1984: - Secretar de stat la Ministerul de Interne;

- 1984-1987: - adjunct al ministrului de Interne;

- 1987-22 decembrie 1989: - ministru secretar de stat la Ministerul de Interne și șef al Departamentului Securității Statului;

- A fost membru al CC al PCR, deputat de Argeș în Marea Adunare Națională și membru al Guvernului României.

Da, un intelectual militar, cu o cultură care-i reduce la zero pe mulți, nu putea să aibă altă atitudine decât cea pe care a avut-o generalul Vlad: de PATRIOT, care a vrut ca țara sa să fie demnă, prosperă, bine apărată în interior și în exterior, iar românii să trăiască în siguranță.

În zilele și nopțile incendiare ale evenimentelor care au definit „entorsa”, cum diagnostica cineva, de la sfârșitul anului 1989, el, generalul Vlad, șeful Securității statului român a fost cel care a orientat cu calmu-i caracteristic, spre deosebire de emanații kaghebisto-gruiști, națiunea română spre evitarea declanșării unui război civil armat, căci, din păcate, cel nearmat continuă și astăzi.

Este suficient să redăm mesajul său către națiune din 22 decembrie 1989 pentru a reîntări ceea ce o țară întreagă știe:

„Stimați cetățeni! Frați români! Vă vorbește generalul-colonel Iulian Vlad, comandantul forțelor de Securitate și ale Ministerului de Interne. Toate unitățile sale, împreună cu Armata Română luptă cot la cot pentru salvarea ființei noastre naționale, a poporului român. Ministerul de Interne, toate armele din componența sa s-au dezis de elementele loiale lui Ceaușescu. Frați români! În aceste clipe hotărâtoare, să fim uniți. Credeți în noi! Ajutați-ne și nu vă vom trăda încrederea!”

Iar, în 24 decembrie 1989, când era în plină desfășurare isteria cu așa-ziii teroriști, la o ședință a autoproclamaților noi conducători ai României,

cerând să i se dea cale liberă spre a elucida „*misterul*” situației, Samuel Bruckner, alias Silviu Brucan, unul dintre cei care s-au aflat la originea tragediei poporului român, peste al cărui act final încă nu s-a tras cortina, l-a acuzat de duplicitate.

„De ce nu am fost lăsat – întreabă generalul Vlad – nici eu, nici unitățile de securitate să descoperim cine au fost cei care au tras începând din după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, adică „teroriștii?” În acea ședință din 24 decembrie am cerut să fiu lăsat să-mi fac datoria...După ce în dimineața zilei de 31 decembrie 1989 am raportat despre acest proiect de descoperire a „teroriștilor”, în aceeași zi, la orele 14,00 am fost arestat eu, adjuncții mei și șeful Direcției de contrainformații militare.”

Evident că, atunci, agenții stalinisto-perestroikiști, agățați cu nerușinare de lianele puterii, au reacționat cu vehemență, considerându-l, vezi Doamne, nedemn pentru postul de comandă în care se afla, nu i-au dat voie nici să-și spună părerea în legătură cu închiderea granițelor. În astfel de momente „*revoluționare*” nu faci prostia – dar, oare, a fost prostie sau măsură deliberată de trădare a idealurilor românilor? – să pui borne la hotare „*felii de ...cașcaval șvaițer*” și să anihilezi puterea de acțiune operativă a structurilor de siguranță a statului, mai cu seamă că, după cum am văzut, acestea s-au aflat de partea interesului național, iar ordinul generalului Vlad nu făcea decât să dea putere executorie acestui fapt:

„În seara aceleiași zile, de 22 decembrie 1989 am ordonat să se transmită tuturor unităților centrale și teritoriale ale DSS și MI că din acel moment intră în subordinea Armatei...și să predea reprezentanților acesteia, pe bază de inventar, armamentul și muniția...”, spunea generalul la procesul în urma căruia a fost condamnat la 25 de ani de pușcărie.

Înainte arestării, Bruckner/Brucan vitupera în noua **Scânteia** (numită imediat **Scânteia poporului**, apoi **Adevărul**, asupra activității generalului Vlad exact în **același** mod în care **același** strigoi al plaiurilor mioritice înfiera în **aceleași Scânteia** bolșevică, în anii stalinismului, pe marii oameni politici, pe intelectualii și pe artiștii românilor, în numele dictaturii proletariatului. La câteva zile, imagine în oglindă în 1989, aceștia erau arestați și deferiți „*tribunalelor poporului*”.

Desigur, aceste rânduri, pe care le-am reluat, în mare parte din materialul publicat în 2011, la aniversarea a 80 de ani de viață ai generalului Vlad nu sunt, câtuși de puțin, limitative, pentru un răspuns la întrebarea cine a fost și ce a făcut generalul Iulian Vlad în cei 86 de ani de viață. Zile întregi de discuții, tomuri întregi de scrieri, ar fi, poate, acoperitoare ca răspuns.

Căci, după cum l-am cunoscut, generalul-colonel, ministrul, OMUL Iulian Vlad a trăit cu aceeași modestie, cu aceleași sentimente de iubire de țară

și de oamenii acesteia; nu i s-a putut desluși nici cea mai mică urmă de ură pentru cei care l-au ținut patru ani în detenție sau care mai varsă câte o pungă cu venin chiar și după deces. Cumplită soartă, pentru poporul român, ca emanații (indiferent a ce!), inculții, nedemnii și impostorii să-l trateze pe un ROMÂN de talia generalului Vlad drept trădător. Nemernică, această istorie care răstoarnă valorile! Nădărdum, însă, că nu pentru prea multă vreme!

La o manifestare culturală la care a participat generalul Vlad împreună cu alți colegi din Asociația noastră, al cărui membru a fost din anul 2000, într-o comună din zona submontană a județului Prahova, acest OM a fost asaltat de o sală plină de oameni ai locului, în majoritate tineri, nu doar punându-i întrebări dintre cele mai pertinente, spre a ne da seama de interesul generației tinere pentru istoria recentă a României, ci dedicându-i cântece și dansuri. Le-a răspuns, concis, generalul Vlad, așa cum le-a răspuns și anchetatorilor săi:

„Dragi prieteni, am să spun ce am spus și până acum – ADEVĂRUL – alt scut de apărare nu am!”

Și a mai spus ceva, cu alt prilej, generalul Vlad și anume că pe când se afla închis (ianuarie-martie 1990) într-o pivniță a unei unități militare a Armatei, undeva în zona Șoselei Oltenița, a trăit momente dintre cele mai emoționante, atunci când soldații simpli care îl păzeau având consemn să țină AKM-ul îndreptat spre el (printre care și unii de etnie maghiară, săsească sau țigănească) i-au adus, care o pereche de ciorapi, care un copan de pui, fără nicio teamă, doar cu OMENIA poporului român, pentru a răspunde OMENIEI omului IULIAN VLAD.

Poate, rândurile de mai sus trebuiau spuse în alte împrejurări, nu la o comemorare, dar, este greu să decuplezi o astfel de zi de „istoria” celui comemorat. El, generalul, ministrul Iulian Vlad (căci merită să i ne adresăm cu acest apelativ, mai mult decât oricărui alt „plaisirist” ministerial postdecembrist) ne-a vorbit nouă despre camaraderie ostășească, iar noi nu putem decât să ne raliem gândului unuia dintre acești camarazi care spune:

„Cred că numai dalta unui maestru poate ciopli în granit, spre neuitare, chipul acestui general român patriot”.

Tot la o întâlnire cu generalul Vlad, acesta ne-a mărturisit că se simte foarte bine printre membrii Asociației noastre pe care o prețuia din tot sufletul.

Emoționant momentul când, la depunerea sicriului în mormânt, mulțimea participanților la ceremonie a cântat imnul național „Deșteaptă-te, Române!”

Încheiem cu relatarea ziarului „Evenimentul Zilei”, ediția on-line din ziua decesului generalului-colonel Iulian Vlad:

„Gen.(r) Petru Neghîu, președintele Asociației ACMRR-SIE a vorbit astăzi, pentru Evenimentul Zilei, despre trecerea în neființă a unui om

care a făcut istorie. Mai exact, despre generalul Iulian N. Vlad care a plecat din lumea noastră într-o altă lume, cea a eternității și împăcării cu sine în fața Supremei Judecăți. Deși despre gen. Iulian Vlad s-ar putea vorbi cât pentru zece vieți, prof. Petru Neghiu susține cu tărie că «generalul Vlad a fost salvarea României, că fără ordinul generalului, România nu ar mai fi existat astăzi, că este EROU al nostru și că merită să fie declarat oficial EROU NAȚIONAL»”.

„Mă bucur că ziarul dumneavoastră se interesează de această problemă. Domnul Dan Andronic a fost întotdeauna un om deschis față de problema asta. Am spus în interviul pe care l-am acordat ziarului dvs. ceea ce era în mare de spus, însă astăzi o să mă refer puțin la impresiile și la trăirile mele subiective. Eu personal, și nici asociația pe care o reprezint (n.r. – Asociația ACMRR-SIE) nu suntem nostalgici unei epoci, dar ceea ce a însemnat gen. Iulian Vlad a fost salvarea țării.

Și, vă spun asta și vreau să subliniați, noi, Asociația noastră, l-am declarat pe gen. Vlad, EROU al nostru. De ce? Pentru că a împiedicat sfârtecarea țării, a împiedicat Războiul Civil din România în '89. Dacă generalul Vlad nu dădea ordinul pe care l-a dat, România nu ar mai exista astăzi.

Dacă este posibil și prin intermediul ziarului dumneavoastră, aș propune tuturor celor care suntem de acord cu asta, ca generalul Iulian Vlad să fie declarat EROU NAȚIONAL. Ce pot să vă mai spun în această zi este faptul că Asociația noastră l-a îngrijit în ultimele două luni pe generalul Vlad, i-a asigurat și asistență religioasă, s-a spovedit și a făcut cele necesare... Dumnezeu să-l odihnească, a declarat astăzi pentru ziarul Evenimentul Zilei președintele ACMRR-SIE, gen.(r) Petru Neghiu.”

**Consiliul director al ACMRR,
Colegiul de redacție al Revistei „Periscop”**

„UN PIOS RĂMAS BUN”

Elena Roșu

Domnul general Iulian Vlad – personalitate carismatică - blând, surâzător, prietenos, în același timp exigent, cu măsură și respect pentru oameni, avea un talent special de a lucra cu oricine, de la orice nivel ierarhic. Își iubea familia mai presus de ființa sa.

În momentele grele ale țării ne-a dat lecția demnității, a onoarei, a curajului de a rămâne, cu riscul, chiar al sacrificiului suprem, devotați intereselor patriei, neamului din care facem parte, pentru că numai așa, noi, ca români, ne vom ridica drept o voce puternică în corul națiunilor unite de idealurile generoase ale umanismului: progres, pace, bună înțelegere și respect reciproc.

În iureșul sfârșitului de decembrie 1989 s-a comportat firesc și discret, fără vorbe mari, fără ieșiri spectaculoase în fața națiunii, desigur informat, de parcă ar fi adunat în mintea, inima și sufletul său toată înțelepciunea unui neam greu încercat de istorie.

A ținut sub lacăt armele și muniția, a retras în unități efectivele. A ordonat să nu se tragă niciun glonț. A stat drept și neclintit, ținând piept furtunilor sorții, înfruntând cu inteligență, calm și echilibru loviturile evenimentelor ce au urmat, evitând cu abilitate dar și fermitate dezlănțuirea unui război fratricid, surmontând astfel planurile diabolice de destrămarea țării.

Pentru actul său de cutezanță și patriotism a plătit cu nemeritați ani de temniță. Timpul trece inexorabil, dar adevărul va lumina vremurile care vor veni. Acum, când spiritul său generos se înalță în veșnicia cerului, ne luăm un pios rămas bun.

Și-a făcut datoria. Ne-a lăsat Țara în granițele ei, și, spre neuitare, ne-a lăsat moștenire mărturiile sale, dezvăluiri prețioase pentru noi și generațiile următoare.

Dumnezeu să-l odihnească și țărâna să-i fie ușoară!

30 septembrie 2017

DIN ACTIVITATEA ASOCIAȚIEI

Gheorghe Bărbulescu și Gheorghe Iordache

► În perioada octombrie-decembrie a.c., reprezentanții Asociației noastre, respectiv, gl.bg.(r) Gheorghe Bărbulescu – vicepreședinte și col.(r) Gheorghe Iordache – secretar general, au participat la întâlnirile organizate de structurile asociative ale cadrelor militare în rezervă și în retragere din sistemul de apărare națională, ordine publică și securitate națională, având o contribuție activă, cu propuneri pentru amendarea prevederilor OUG nr. 59/2017 și elaborarea scrisorilor care au fost trimise, pe această temă, la Comisia de apărare, ordine publică și securitate națională, Comisia pentru muncă și protecție socială, Comisia pentru buget, finanțe și bănci, Comisia juridică, de disciplină și imunități din Camera Deputaților, la Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor Publice, cu solicitarea de a analiza propunerile respective, iar o delegație a structurilor asociative a participat la dezbaterile din Comisia pentru muncă și protecție socială, în vederea susținerii propunerilor de modificare a prevederilor art. VII din OUG nr. 59/2017.

► La 14.11. 2017 a avut loc dezbateră la Comisia pentru muncă și protecție socială, unde au participat reprezentanții ai asociațiilor cadrelor militare în rezervă și în retragere din MAPN, MAI, SRI, SIE și SCMD. În urma argumentelor prezentate de reprezentanții asociațiilor în rezervă și în retragere menționate mai sus, președintele Comisiei pentru muncă și protecție socială a hotărât ca discuțiile să fie reluate ulterior, pentru a analiza opiniile exprimate și documentele depuse la Comisie privind modificarea și completarea art. VII din OUG nr. 59/2017.

Deoarece la data de 21 noiembrie 2017, Comisia pentru muncă și protecție socială a aprobat trimiterea pentru dezbateră în Camera Deputaților a OUG nr. 59/2017, structurile asociative ale cadrelor militare din sistemul de apărare națională, ordine publică și securitate națională au înaintat președinților grupurilor parlamentare o scrisoare prin care se solicita retrimiteră OUG nr.59/2017 la Comisia de apărare, ordine publică și securitate națională din Camera Deputaților, în vederea reexaminării art. VII din OUG nr. 59/2017 și punerii de acord cu prevederile constituționale și Deciziile Curții Constituționale a României.

La propunerea reprezentanților Asociației noastre, Forumul a aprobat ca scrisoarea să fie înmănată tuturor deputaților, prin intermediul

președinților de filiale ale ANCMRR „*Alexandru Ioan Cuza*” din MApN, cu rugămintea de a le prezenta personal și a le susține.

► La chemarea Forumului Militarilor din România, un număr mare de membri ai Asociației noastre au participat la „*Marșul tăcerii*”, desfășurat în ziua de 6 octombrie 2017, cu ocazia comemorării luptelor de la Oarba de Mureș. În cadrul marșului au fost desfășurate următoarele activități: depunere de coroane de flori, prezentarea unor materiale dedicate eroilor neamului românesc, citirea unor mesaje, care au fost înmânate, în aceeași zi, Administrației prezidențiale și unor personalități participante la sesiunea Adunării Parlamentare a NATO.

► La data de 23 octombrie 2017 a fost organizată la Palatul Cercului Militar Național o sărbătoare dedicată *Zilei Armatei României*, la care a participat secretarul general al Asociației.

► La 21 noiembrie a.c. a avut loc Adunarea Generală pentru alegeri a ANCMRR „*Alexandru Ioan Cuza*” din MApN. La lucrări a participat domnul gl.bg.(r) Petru Neghiu, președintele Asociației noastre, care a transmis un mesaj. Noul președinte ales, domnul gl.lt.(r) Neculai Băhnăreanu, și-a exprimat dorința pentru a realiza unitatea cadrelor militare în rezervă și în retragere din MApN și disponibilitatea de a continua colaborarea cu celelalte asociații, apreciind buna cooperare cu ACMRR - SIE.

► La data de 23 noiembrie 2017, pentru al doilea an consecutiv, cu prilejul *Zilei Asociației*, a fost organizat *Balul Asociației*, la care au participat peste 260 de persoane. Momentele muzicale au fost susținute de cantautorul Ion Popa, care s-a format sub îndrumarea maestrului Tudor Gheorghe. Participanții au apreciat atmosfera în care s-a desfășurat evenimentul, muzica, preparatele culinare și au solicitat să organizăm mai multe asemenea manifestări.

► În ședința Consiliului director al ACMRR din 14 decembrie 2017 au fost analizate problemele curente ale Asociației, au fost stabilite măsurile necesare pentru activitatea pe primul trimestru al anului următor și au fost aprobate fondurile pentru cheltuielile curente ale Asociației și pentru organizarea sărbătoririi celor care au împlinit 70, 75, 80, 85 și 90 de ani în semestrul II/2017.

O D Ă

- La majoratul Domnișoarei Asociația -

Florică DUMITRESCU

A fost de mult. Povestea spune
Că la Băneasa într-o pădure
Într-o casă luminoasă
Într-o noapte furtunoasă
S-a întâmplat o întâmplare
La o mare adunare
Unde au fost chemați să vină
Trei sute de oameni mari
Toți experți vizionari
Care au fost odinioară
Slujitori de neam și țară
Astăzi toți pensionari

Și în atmosfera asta pitorească
În marea noastră casă părintească
Într-un târziu avea să prindă viață
O nouă entitate tinerească
În drumul ei spre demnitate și speranță.
Comoară nestemată
De stele încă sclipitoare
Tu te-ai născut într-un târziu de toamnă
Dar izul tău plăcut de primăvară
Mă face să te văd pentru întâia oară
Ca o frumoasă și distinsă Domnișoară

Te-ai întrupat din trupurile noastre
Făcând din toate un trup definit
Și cu liantul care este în tine
L-ai transformat în stâncă de granit
Cu ochiul tău pătrunzător
Ce îl ascunzi discret sub pleoape
Privești întreaga lume prin vizor
Și încerci mereu să ne-o aduci aproape

Tu ești magnetul care va atrage
În viitor și alte stele sclipitoare
Și bucuroasă la pieptul tău le-oi strânge
Așa cum face-n în viață
O mamă iubitoare
Tu ești simbolul existenței noastre
Creație a unor minți descătuseate
Și-n inima care în tine bate
Văd pulsul verbului a fi pe mai departe

Iubita mea steluță fără nume
La majoratul existenței tale
Suntem prezenți aici cu mic cu mare
Toți îmbrăcați în hainele de sărbătoare
Să-ți urăm tot binele din lume

Și fiindcă este vorba de o sărbătoare
Știind că tu ești pregătită cu de toate
Eu îți propun o mică provocare:
Să ridicăm paharul fiecare
Să ne urăm ANI MULȚI CU SĂNĂTATE!

Acesta este versul pe care ți-l închin
Stimată Domnișoară, viitoare Doamnă
Și cu respect în fața ta mă înclin
Așa cum o voi face în fiecare toamnă.

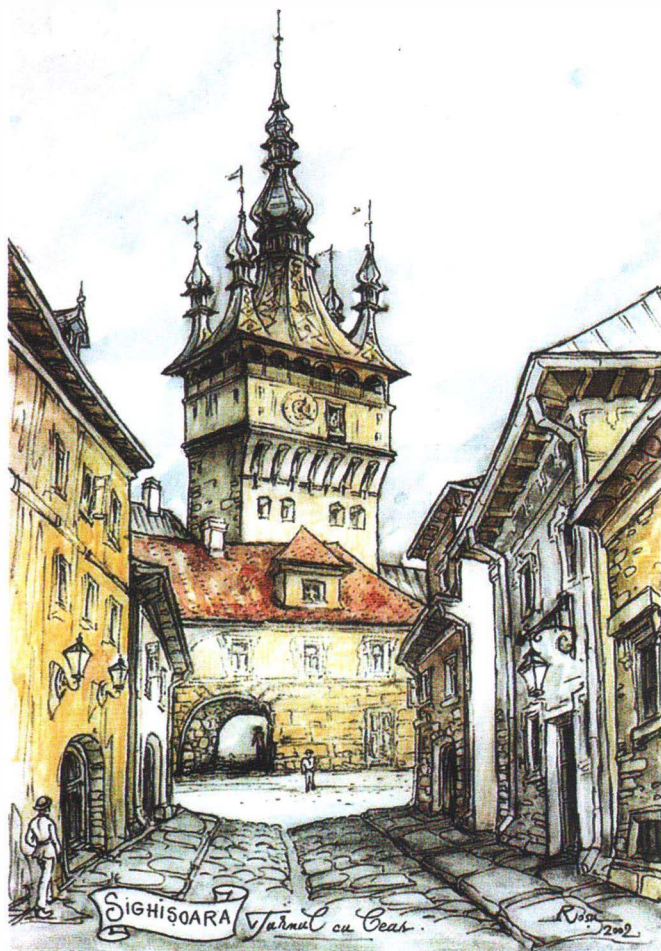

*Cu prilejul Sărbătorilor de iarnă și în
întâmpinarea Centenarului Marii Uniri a
Românilor (2018), Consiliul director al
ACMRR și Colegiul de redacție al
Revistei PERISCOP adresează membrilor
Asociației, colaboratorilor și cititorilor
noștri sincere urări de sănătate, viață
îndelungată, bucurii și noi împliniri.*

LA MULȚI ANI!

Materialele publicate în PERISCOP nu reflectă neapărat opiniile și poziția Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră din Serviciul de Informații Externe. Responsabilitatea pentru conținutul articolelor revine autorilor acestora.

PERISCOP

Publicație a Asociației
Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră din Serviciul de Informații Externe.
Telefon/Fax: 021.210.9936; www.acxie.ro; e-mail: office@acxie.ro
Articolele pot fi reproduse numai cu permisiunea editorului.
ISSN 1843 – 8962

Tipografia Semne '94 SRL. www.semneartemis.ro

<https://biblioteca-digitala.ro>

